

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Wiktor Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy od powiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 122

Poznań, wtorek dnia 15 marca 1932

Rok XXVII

Polska a federacja naddunajska

Minister Zaleski, bawiąc w Paryżu na pogrzebie ś. p. Brianda, przeprowadził rozmowy z p. Tardieu również w sprawie federacji państw naddunajskich. Jak głosiła informacja niektórych pism, p. Zaleski miał przedłożyć p. Tardieu stanowisko i zastrzeżenia rządu polskiego wobec projektu francuskiego.

Polska, zdaje się, dopiero teraz wchodzi w bieg rokowań, które od dość dawna toczą się między wielkimi mocarstwami w sprawie uregulowania stosunków nad Dunajem. I dziś jeszcze nie wiadomo, w jakiej ostatecznej formie Polska zapewni sobie udział w dalszych naradach i konferencjach, mających na celu sprecyzowanie i ustalenie projektu francuskiego.

Dotychczas formy ostateczne planu p. Tardieu znajdują się w stanie dość płynnym, ale sama zasada „zorganizowania” Europy środkowej została, zdaje się, już przyjęta całkowicie również przez Włochy, jak i przez Anglię. Wielka Brytania idzie może najdalej w tych projektach, chcąc wprost utworzyć nad Dunajem unję celną.

Natomiast między Francją a Włochami zarysowuje się różnica zdań co do metody tworzenia i co do formy federacji naddunajskiej. Jeżeli Francja wysuwa koncepcję związania trzech państw Małej Koalicji z Austrią i Węgrami, to Włochy przeciwstawiają się tak szerokiej kombinacji, dowodząc, że ośrodkiem federacji powinny być tylko Austria i Węgry, a inne państwa sukcesyjne mogłyby się przyłączyć do tak zorganizowanego ośrodka. Włochy przytem zaznaczają, że są jednym z państw sukcesyjnych, do monarchii austro-węgierskiej i że powinny mieć specjalny i decydujący głos w organizowaniu Europy środkowej.

Mimo tych przeciwności zaznacza się ostatnio, a zwłaszcza od czasu objęcia ministerstwa spraw zagranicznych we Francji przez p. Tardieu, dość znaczne zbliżenie francusko - włoskie. Przemawiając w parlamencie, p. Tardieu poświęcił niedawno kilka bardzo pochlebnych uwag Włochom, zaznaczając, że chce „od początku” pracować nad zbliżeniem francusko - włoskiem, i że tworzenie federacji naddunajskiej daje do tego doskonałą sposobność. Apel p. Tardieu znalazł we Włoszech duży odzew, i projekt francuski, wbrew przypuszczeniom, nie budzi w Rzymie zasadniczych sprzeciwów, a powoduje tylko zastrzeżenia taktyczne.

Jest rzeczą zmienną, że te zastrzeżenia włoskie spotkały się z uznaniem w Czechosłowacji. Czechosłowacja z pewną rezerwą i ostrożnością patrzy na wszystkie te plany. Obawia się ona z jednej strony wskrzeszenia dawnej monarchii austro - węgierskiej, a następnie nie chce poświęcać swoich interesów gospodarczych, zwłaszcza agrarnych, dla ratowania Austrii i Węgier. Jest ona przeciwna wszelkiej organizacji o wspólnych podstawach politycznych, czy prawnych, wypowiadając się jedynie za systemem cel preferencyjnych, i to wyłącznie między państwami naddunajskimi, a bez udziału wielkich mocarstw. Jest ona zdania, że federacja mogłaby nastąpić jedynie w drodze rokowań między państwami naddunajskimi.

W Czechosłowacji bardzo wyraźnie obawiają się również mniejszego lub większego udziału Niemiec w tych wszystkich planach. Tymczasem we

Echa wyborów prezydenta Rzeszy

Statystyczne dane — Zestawienie niedzielnych wyników z cyframi z przed 7 lat

Berlin, 15. 3. (PAT.) Według urzędowych obliczeń, uprawnionych do głosowania było 44 milj. osób. Z tego ważnych głosów oddano 37,6 miljonów. Łącznie z 250 tys. unieważnionych głosów oznacza to frekwencję w wyborach 86,2 proc.

W wyborach na prezydenta Rzeszy w r. 1925 w drugim głosowaniu na 39 milj. uprawnionych oddano 30,5 milj. t. zn. 77,6 proc. W wyborach tych Hindenburg uzyskał 48,3 proc.,

podczas gdy wczoraj padło na niego 49,6 proc.

Zauważyć należy, że Hindenburg otrzymał absolutną większość głosów w 17 okręgach wyborczych, na ogólną ilość 35 okręgów. Tę absolutną większość głosów zdobył w okręgach zachodnich i południowych, również na Śląsku za prezydentem Hindenburgiem opowiedziała się pokaźna liczba głosujących.

Głosy prasy francuskiej — Co piszą niemieckie dzienniki

Paryż, 15. 3. (PAT.) W uwagach swoich, przestanych do „Echo de Paris”, Pertinax podkreśla fakt, że Hindenburg z trudem przedostał się na czołowe miejsce. Podział głosów jest do tego stopnia niejasny, że żywiły, zmierzające do wprowadzenia ładu i porządku, o ile go nawet osiągną, mogą być znowu zaatakowane przy pierwszej nadarzącej się okoliczności. Nie należy zapominać, że na korzyść Hindenburga przemawiają autorytet wielkiego nazwiska, prestige osobiste i nacisk ze strony czynników administracyjnych. Nie jest faktem małej wagi, że gen. Groener stoi na czele ministerstwa spraw wewnętrznych i wojny. Zresztą Francuzi mogą nie narzekać na rezultaty wyborów w Niemczech. Wychodząc z próby wzmocnienia i pewny swego jutra rząd Hindenburg — Bruening — Groener, stanąłby na genewskiej konferencji rozbrojeniowej jako zdobywca cywilizacji i kazałby sobie za to sowiecie zapłacić.

„L'Oeuvre” ostrzega przed przypuszczeniem, że walki wewnętrzne są już teraz zakończone. Zwycięstwo Hindenburga nie wyklucza trudności w najbliższym czasie. Problem niemiecki istnieje nadal w całej pełni, brzemienny w następstwa.

„La Victoire” oświadcza: „Hindenburg liczy 84 lata, może więc lada

dzień zamknąć oczy. W razie jego śmierci trudno będzie znaleźć równie popularną jednostkę. Nie ulega wątpliwości, że nieraz wypłynie na powierzchnię nazwisko Hitlera.”

„L'Avenir” stwierdza, że Francja w dalszym ciągu znajduje się w obliczu Niemiec wrogich, upartych, które przesładują swoją nienawiścią Francję, cokolwiekby nie uczyniła i których jedyną troską jest dążenie do uchylenia się od konsekwencji poniesionej klęski.

„L'Ami du Peuple” pisze, że Niemcy pozostali dziś tem samem, czem byli wczoraj. Będą one domagać się zniszczenia traktatów, będą łamać umowy oraz będą domagać się przywrócenia dawnej armii.

Berlin, 15. 3. (PAT.) W pismach, należących do opozycji prawicowej, daje się wyczuć zaniepokojenie. W obozach niemiecko - narodowych i narodowych socjalistów nie przypuszczano bowiem, że Hindenburg skupi aż tak wielką liczbę głosów. Dzienniki Hugenberga usiłują więc osłabić to wrażenie, dając wyraz przekonaniu, że obecne wybory ujawniły przede wszystkim wzrost głosów nacjonalistycznych, co zaważy w pierwszej linii na wyborach do sejmu pruskiego.

Prasa republikańska natomiast z całą stanowczością podkreśla wczorajszy sukces prez. Hindenburga.

Premier Tardieu w Genewie

Genewa, 15. 3. (Tel. wł.) Dziś przybył tutaj z Paryża premier francuski Tardieu, który zabawi prawdopodobnie przez kilka dni, może nawet do końca tygodnia.

Paryż, 15. 3. (Tel. wł.) Przebywający w Genewie francuski premier Tardieu odbędzie, jak donoszą pisma francuskie, szereg konferencji z kilku przedstawicielami poszczególnych państw, znajdujących się w Genewie.

M. in. przewidziana jest narada z delegatem niemieckim Nadolnym, a ponadto istnieje możliwość rozmowy Tardieu z Brueningiem, który również

ma przybyć na krótki czas do Genewy.

Ponadto Tardieu odbyć ma szereg narad z przedstawicielami państw zainteresowanych w sprawie proponowanego przez Francję gospodarczego porozumienia naddunajskiego, a specjalnie Węgier.

Genewa, 15. 3. (Tel. wł.) — Dziś przed południem odbył Tardieu konferencję z przedstawicielami Rumunii, Czechosłowacji i Jugosławii w sprawach porozumienia gospodarczego państw naddunajskich według projektu francuskiego.

Francji przyznaje się, że bez udziału, a nawet bez zgody Niemiec nie będzie się mogło nic stać, i że — jak pisze „Temps” — wielkie zagadnienie gospodarczej organizacji krajów naddunajskich może być załatwione jedynie przy pomocy Francji, W. Brytanii, Włoch i Niemiec, ale żadne z tych państw, a zwłaszcza Niemcy, nie mogą zapewnić sobie tu wpływów dominujących. W każdym jednak razie Niemcy mają zapewniony głos w tem bardzo poważnym przedsięwzięciu. Również według informacji „Tempsa” istotnie plan ma doprowadzić w pierwszym rzędzie do ustalenia taryf preferencyjnych między państwami naddunajskimi wraz z kontyngentowaniem importu. Jest to

zamiar bardzo poważny, który w stosunkach gospodarczych tej części Europy może się silnie odbić.

Nie wiemy, jakie zastrzeżenia wysunął p. Zaleski w Paryżu. Trzeba by dokładnie znać zamiary poszczególnych mocarstw, aby wiedzieć, w jakim stopniu zamiary te dotyczą interesów Polski. Musimy jednak pamiętać o dwóch rzeczach, o tem, że Niemcy mają już zapewniony głos w naradach i konferencjach, które mają odbyć się w maju w sprawie urządzenia Europy środkowej, a Polska tego głosu zapewnionego jeszcze nie ma. A następnie, że kraje Europy środkowej należą do tych, z którymi Polska prowadzi najbardziej ożywione stosunki gospodarcze. Przeszło 25

procent naszego eksportu skierowanych jest właśnie do państw naddunajskich. Otóż system cel preferencyjnych oraz system kontyngentów może się bardzo poważnie odbić na naszym wywozie, o ile nie uzyskamy odpowiednich zabezpieczeń i rekompensat. Jak wynika z dotychczasowej obserwacji, Polska została całym tym planem naddunajskim i w dalszym ciągu o jej interesach i o jej głosie mało się, lub prawie wcale nie mówi. A przecież Polska należy również do państw sukcesyjnych po monarchii austro - węgierskiej w większym jeszcze stopniu, niż Włochy.

Rzecz inna, że ludzka się napewno ci, którzy przypuszczają, że przez zacieśnienie węzłów gospodarczych między krajami naddunajskimi przywróci się między nimi również polityczne zaufanie oraz wytworzy się tam nowa atmosfera. Jak słusznie zauważa w nowej swej książce „Przyszłość gospodarcza świata” prof. Roman Rybarski idee unij celnej nie udawały się, o ile nie miały wspólnej podstawy narodowej i politycznej. Polityka stoi przed ekonomiką, a nie odwrotnie. Jeżeli więc ktoś przypuszcza, że przez uregulowanie pewnych spraw gospodarczych dojdzie się do zlikwidowania konfliktów politycznych, to się bardzo myli. Projekt federacji naddunajskiej jest zastosowaniem na małą skalę koncepcji paneuropejskiej p. Brianda. Nie udało się Paneuropa, może udać się federacja naddunajska. Oczywiście możliwości są tu większe, bo i nacisk wielkich mocarstw jest silniejszy, a państwa zainteresowane muszą się z nim liczyć ze względów finansowych.

Sprawa ta staje się dziś najbardziej aktualną i doniosłą dla naszych interesów państwowych. I dlatego przykro stwierdzić, że od tej sprawy trzymaliśmy się z daleka, i że nie nie wskazujemy, aby nasz udział w tych doniosłych rokowaniach odpowiadał pozycji, jaką Polska mieć winna w Europie środkowo - wschodniej, i naszym stosunkom z państwami naddunajskimi.

Nowy zeszyt „Awangardy”

Wznowiony w styczniu r. b. miesięcznik Młodych Obozu Wielkiej Polski „Awangarda” rozwija się coraz lepiej. Świadczy o tem bogata i interesująca treść nowego (marcowego) zeszytu tego pisma.

Na wstępie spotykamy uwagi p. dr. Zdzisława Stahla, docenta Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie na temat stosunku kierunków narodowych do starych doktryn ustrojowych, społecznych i gospodarczych w obecnej dobie głębokich przemian na całym świecie. Dwa dalsze artykuły poświęcone są jednemu z najważniejszych dziś niewątpliwie zagadnień naszego życia zbiorowego — mianowicie zagadnieniu przyrostu ludności w Polsce i zadań, jakie ten fakt stawia przed polską polityką narodową. Pierwszy z tych artykułów (pióra R. Fenglera) wysnuwa praktyczne refleksje z wyników ostatniego spisu ludności, drugi (podpisany pseudonimem „Nemo”) omawia szkodliwe „reformatorstwo” p. Boya - Żeleńskiego w dziedzinie seksualnej.

Dużo ciekawych spostrzeżeń i refleksyj spotykamy w dziale „Uwagi”. Pełna zycia i wiary w zwycięstwo jest „Gawęda obozowa” F. Fikusa. Całości zeszytu dopełnia piękny wiersz J. Królińskiego: „Choćby nam wszystkie zabrano sztandary...” oraz obfita kronika organizacyjna O. W. P.

Przenumerata roczna „Awangardy” wynosi tylko 5 zł, półroczna 2 zł 50 gr. Konto P. K. O. nr. 203 851. Adres redakcji i administracji: Poznań, św. Marcina 65.

Rozbrojenie kapitału

W toku obecnych obrad w Genewie przedstawiciel Polski złożył konferencji rozbrojeniowej konkretny wniosek o rozbrojeniu moralnym, koniecznym wobec istnienia w niektórych państwach stałej propagandy nienawiści, która uniemożliwia utrwalenie pokoju. Wniosek proponuje zastosowanie represyj za podburzanie do wojny przez rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, podniecających nastroje wojenne drogą propagandy prasowej, filmu lub żywego słowa; mówi o potrzebie wychowania młodzieży w duchu pokojowym; o rewizji tendencyjnych podręczników szkolnych itd.

Wniosek ten został źle przyjęty przez Niemcy i Sowiety. Nic dziwnego — propaganda nienawiści wśród młodzieży jest w tych państwach jedną z głównych podstaw wychowania, możemy więc być pewni, że wobec tej opozycji prawdziwa pacyfikacja ducha pozostanie w chwili obecnej pożądanym tylko życzeniem.

W szeregu omawianych obecnie postulatów rozbrojenia powszechnego brak jeszcze jednego, jak na obecną sytuację międzynarodową może najważniejszego — usunięcia współzawodnictwa ekonomicznego, które po wojnie zaostrza się coraz bardziej i żeruje najlepiej na tle zatargów zbrojnych.

Jaskrawe fakty charakteru ruchu handlowego w okresie wojny światowej znajdujemy w książce M. u. H. Ziese „Generäle, Händler u. Soldaten”. W 1913 r. wwoziły państwa skandynawskie do Niemiec 2,5 milj. centarów przeważnie środków żywności. W 1914 r. cyfry te wzrosły do 2,8 milj., w 1915 wynosiły 5,6 milj., a w 1916 — 6,2 milj. Z jakich źródeł czerpali Skandynawowie, wskazuje tablica wywozu angielskiego do tych państw, oparta na źródłach urzędowych. Stwierdza ona np., że wywóz tłuszczu i kawy wzrósł w 1915 r. trzykrotnie, herbaty — czterokrotnie, a kakao — piętnastokrotnie. Transport bawełny powiększył się jednocześnie ośmiokrotnie.

Sprawę tę podniósł z trybuny izby gmin deputowany Leverton-Harris, ale cenzura zagłuszyła ten protest, a rząd zdawał się go nie słyszeć. Można by przypuścić, że niemieccy autorowie ubarwiają tendencyjnie fakty, ale o wiele dosadniej oświeciła je admirał angielski Consett („The Triumph of unarmed Forces”), który stwierdza, że organizacją dowozu kontrabandy do Francji zajął się radca niemiecki Frisch i przedsiębiorca okręgowy Ballin przy pomocy Intelligence Service (wywiad angielski). Consett określa to, jako wbicie noża w plecy armii aljanckich, walczących przeciwko Niemcom. Ta smutna prawda była o tyle znana na zachodzie, że Stany Zjednoczone, przystępując do koalicji, żądały od Anglii, by zaprzestalała nadal dowozu Niemcom żywności, bawełny, smarów, metalów itd. Min. Balfour podpisał odpowiednią konwencję i od tej chwili handel prowadzony znacznie dyskretniej. Nic więc dziwnego, że panom Ziese udał się złośliwy pomysł, by wznieść jeszcze jeden pomnik wojenny — „nieznane-mu handlarzowi”.

Inne państwa robiły zresztą to samo, ale w mniejszym stopniu. Kapitał francuski wysłał nikiel do Kaledonii, skąd szmuglowano go przez Norwegię do Niemiec, a fabryka Kruppa zwracała go Francji w pociskach, wystrzeliwanych przez artylerię niemiecką. Francuskim był również siarczan węgla, otrzymywany przez Niemców via Danja dla fabrykacji fosgeny, który dusił tysiące żołnierzy koalicji.

Niemcy nie pozostawali dłużni. Fabryka drutu kolczastego w Magdeburgu dostarczała Francuzom za pośrednictwem Szwajcarii setki wagon. tego sprzętu, a słynna wytwórnia szkieł optycznych Zeisa w Jenie zaopatrywała w toku wojny flotę angielską w doskonałe instrumenty, które przydały jej się bardzo podczas bitwy morskiej pod Skagerakiem.

Po wojnie nie zmieniło się pod tym względem nic, przeciwnie — konkurencja handlowa zaostrzyła się znacznie, kapitał coraz bardziej szuka żeru. Mamy wymowny przykład na za-wierusze chińskiej. Kto tylko może, dostarcza stronom walczącym materiału wojennego, naturalnie anonimowo, ale pewne szczegóły zdążyły się już ujawnić. Parlament w Waszyngtonie otrzymał od konsultanta Chin Linebagera memoriał udawadniający, że Japończycy dokonali okupacji Mandżurji przy pomocy środków finansowych

dostarczonych przez kapitalistów i przemysłowców Stan. Zjednoczonych, którzy sprzedali Japonii materiał wojenny wartości 181 milj. dolarów. Departament handlu potwierdził te dane, ale departament spraw zagranicznych odmówił objaśnień. „Baltimore Sun” podaje, że rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji przeprowadziły nieoficjalne rokowania, by nie dopuszczać w parlamentach dyskusji w sprawie sprzedawania amunicji Chinom i Japonii. Jest to próba przesłonięcia listkiem figowym nagiej rzeczywistości. Skąd biorą Chiny, nie posiadające ani przemysłu wojennego, ani pieniędzy, pierwszorzędny materiał wojenny i czem opłacają wysokie koszty walki? „Ktoś” dostarcza im środków, a tym nieznanym dobroczyńcą jest kapitał międzynarodowy.

Fakty te potwierdzają, jak ścisły związek istnieje pomiędzy tym kapitałem a polityką mocarstw, w których się rozwinął. On dyktuje jej kierunek i zadania stosownie do swoich celów egoistycznych, on wkracza nie raz przy pomocy swych organów w sprawy kierownictwa operacjami wojennymi. Najbardziej charakterystycznym przykładem potęgi kapitału jest słynna „Intelligence Service”, instytucja angielska, w zasadzie wywiadowcza, a będąca w istocie silną organizacją finansową, dla której głównie wywiad pracuje.

Zasiła ją pieniężnie rząd, któremu sprzedaje drogo tajne dokumenty, wykradane przez agentów Service'u po różnych państwach, bogactwami umiejętnie spekulacje, dokonywane mistrzowsko na wszystkich giełdach świata, placą jej za przychylności firmy handlowe angielskie, rozsiane po całym imperjum brytyjskim. Francuski pisarz R. Boncard („Les dessous de l'espionnage anglais”) twierdzi, że główną przyczyną, która popychała Anglię do wojny światowej, były interesy handlowe „Intelligence Service'u, reprezentowane przy premierze Lloyd George'u przez doradcę jego, Ormianina B. Zacharowa.

Przykładem zależności myśli strategicznej od spraw natury ekonomicznej była w 1916 roku angielska opera-

„Koleżeńskie” obelgi oraz groźby

Donosiliśmy wczoraj o wyborach do wydziału izby adwokackiej w Poznaniu. Były dwie listy kandydatów: jedna, przedstawiona przez zarząd (przeważnie „sanacyjny”) Związku Adwokatów Polskich, oraz druga z inicjatywy grona adwokatów. Niektóre nazwiska znalazły się na obu listach, inne były na jednej albo na drugiej.

Na kilka dni przed wyborami adwokat dr. Jeszke, poseł i prezes wojewódzkiego zarządu B. B., rozesłał do adwokatów pismo, agitujące na rzecz listy kandydatów zarządu Związku Adwokatów Polskich. To jego prawo. Ale na uwagę zasługuje sposób argumentowania dr. Jeszkego. Czytamy w piśmie jego m. in.:

„Niestety znalazło się kilku kolegów, np. w naszym życiu koleżeńskim dotychczas nie odgrywających żadnej roli (?), którzy starają się lansować „listę opozycyjną”. Pomijając już sam ubolewania godny fakt, że na tle wyborów ma przyjść do scysji, podkreślić uważam za obowiązkiem, iż w przededniu ustalenia zasad przyszłej ordynacji adwokackiej, nad czym w ostatnich dniach w Warszawie pracujemy, wszelkie prowokacyjne (!) kandydatury jedynie mogą nam utrudnić pracę nad uzgodnieniem ordynacji z ministerstwem sprawiedliwości. Zaznaczam, że podług wszelkiego prawdopodobieństwa ordynacja ogłoszona zostanie na podstawie pełnomocnictw (!), które otrzyma Pan Prezydent Rzeczypospolitej. Tym więcej musimy być silni i nieskompromitowani wczynami czynników nieodpowiedzialnych (!)”

Po tych „koleżeńskich” obelgach pod adresem inicjatorów i kandydatów

Do ostatniego prania przedświątecznego

kupuje każda przezorna i oszczędna gospodyni tylko

Proszek i Mydło Regera

w oryginalnych opakowaniach z znakiem ochronnym.

Pw 11 505/6 - R. 1511

cja wojenna w Mezopotamji, zakończona katastrofą pod Kut el Amara. Z punktu widzenia strategii była to operacja niezrozumiała, gdyż rozpraszala siły bez potrzeby. Dopiero po wojnie ujawniło się, że miała ona na celu opanowanie terenów naftowych w rejonie Iraku. Nawiąsem wspomnę, że cel ten został po zawarciu pokoju osiągnięty drogą zaciętej paroletniej kampanii ekonomicznej, przeprowadzonej przeciwko Stanom Zjednoczonym. Naczelnym wodzem po stronie Anglii był Holender Deterding (obecnie lord), a jego szefem sztabu wyżej wspomniany B. Zacharow.

Osobiście spotkałem się z agentami Intelligence Service'u w 1916 r. w Rumunji, gdy na mocy przedstawionych mi pełnomocnictw chcieli zniszczyć na zagrożonej przez Niemców stacji Märenti 1500 wagonów, naladowanych drogocennym ładunkiem wojennym, a porzuconych przez uciekających Rumunów. Oparłem się wtedy ich zamiarowi na własną odpowiedzialność, trafiłem przysłanym oficerom do przekonania i w ciągu dni najbliższych wycofałem cały transport za Seret.

Trzeba być zatem bardzo zapatrzonym w dogmat pacyfizmu, by nie rozumieć, że dla zapewnienia narodom trwałego pokoju nie dojdzie do rozbrojenia i moralnie jego burzycieli — koniecznym jest poza tem nałożenie twardego wędzidla kapitałowi międzynarodowemu. A zadanie to jest może najtrudniejsze, gdyż nie liczy się on z żadnym prawem moralnym, nie zna patriotyzmu, nie uznaje granic państwowych, działa zwykle podstępnie i gotów zawsze zawrzeć sojusz z najgorszym wrogiem tego państwa, w którym sobie usiał gniazdko.

E. DE HENNING - MICHAELS
generał.

drugiej listy i po niedwuznacznych groźbach w sprawie ordynacji adwokackiej następowała nie mniej wymowna konkluzja: „Z obowiązku przestrzegam przed tą agitacją...”

Nadmieniam, że na liście, zawierającej — zdaniem dr. Jeszkego — „prowokacyjne kandydatury”, figurowało m. in. nazwisko b. prezesa Sądu Najwyższego Władysława Seydy.

Dr. Jeszke, niezadowolony, że w wyborach uzyskał tylko jeden głos większości, wyboru nie przyjął.

Co Wielkopolska bierze, a co daje

„Dzien. Pozn.” nie może się uspokoić z powodu tego, że Komitet do Spraw Bezrobocia na m. Poznań uchwalil swą likwidację, i że odtąd sprawy bezrobocia w ścisłym znaczeniu tego słowa zostawiono władzom państwowym, które dysponują funduszami z przymusowego opodatkowania społeczeństwa, a dobrowolna akcja charytatywna pod sterem „Caritasu” i organizacji św. Wincentego à Paulo obejmuje obecnie biedne jednostki i rodziny, potrzebujące doraźnej pomocy. „Dzien. Pozn.” atakuje specjalnie prezesa Samulskiego, który właśnie tyle ofiarnej energii włożył w pracę Komitetu i wytyka jemu i Komitetowi, że — według sprawozdania Naczelnego Komitetu do Spraw Bezrobocia przy prezisie Rady Ministrów — Poznańskie otrzymało na ten cel do dnia 1 stycznia 300 126 zł w gotówce, a cukru za 61 611 złotych, ziemniaków za 36 990 zł i węgla

za 117 764, znajdując się tem samem w szeregu czterech województw, które otrzymały największą pomoc.

Wobec tego nie zawadzi przypomnieć, w jakiej proporcji województwo nasze dźwiga w państwie ciężary. — Wielkopolska znajdowała się w 1930 r. na czwartym miejscu — po Warszawie, Śląsku i Łodzi — jeśli chodzi o obciążenie podatkami bezpośrednimi, gdy pod względem podziału ludności zajmowała siódme miejsce. Z ogólnej kwoty podatków bezpośrednich wypadało na nią 10,4 proc., podczas gdy stosunek ludności wielkopolskiej do ludności całego państwa wynosił, według spisu z grudnia 1931 — 6,6 proc. W 1930 roku województwo nasze ponosiło 1/5 ogólnej kwoty ciężarów społecznych (110 milj. zł.) Również w podatkach pośrednich i w konsumpcji artykułów monopolowych (spirytus, tytoń itd.) Wielkopolska zajmuje przodujące stanowisko.

I jeszcze jedna liczba: sam Poznań, jako miasto niezależnie od dobrowolnej akcji składkowej ludności tutejszej, łoży na rzecz bezrobotnych setki tysięcy. Jak dotąd, ustalono, że suma ta wyniesie do końca kwietnia 408 171 złotych.

Proporcja przeto tego, co Wielkopolska bierze obecnie z centrali na rzecz bezrobotnych, a co państwu stale daje, wykazuje bezwzględnie bardzo wielkie obciążenie społeczeństwa wielkopolskiego, które płaci podatki niewątpliwie bardziej sumiennie, niż to czynią okolice kraju z dużym odsetkiem nierzetelnej ludności żydowskiej.

Protest przeciw kierownictwu Radja Polskiego

Od dłuższego czasu radjostłuchacze polscy zmuszeni bywają do wysłuchiwania audycji obrażających ich najgłębsze uczucia religijne i patriotyczne. Wywołuje to powszechne oburzenie, któremu energiczniejsze jednostki pragną dać wyraz w formie zbiorowego protestu.

Prosimy jesteście o powiadomienie czytelników naszych, że w redakcji „Kurjera Poznańskiego” otrzymać mogą blankiety z treścią tego protestu celem zebrania podpisów w gronie swych krewnych, przyjaciół i znajomych.

Gorąco polecamy tę akcję zawsze znanym z żywego sprężystego odruchu panom naszym wielkopolskim, którym miejscowe radio poznańskie każe również wysłuchiwać transmisji o-wych bezbożnych i antynarodowych e-lukubracji pp. Saczyńskich, Pobóg-Malinowskich et tutti quanti.

„Pokojowe” nastroje w Niemczech

Królewiec, 15. 3. (PAT). O wrogich nastrojach Niemców wszelkich odcieni w stosunku do Polski może świadczyć mowa, wygłoszona w Królewcu przez posła socjalistycznego Friedricha Eberta, syna zmarłego prezydenta Rzeszy.

Mówca złożył w imieniu partii oświadczenie, że jedynie socjaliści myślał szczerze o połączeniu z powrotem Prus Wschodnich z Rzeszą. Stronnictwo jego dąży wszelkimi drogami do usunięcia obecnych granic.

Królewiec, 15. 3. (PAT). W pobliżu Królewca odbyły się ćwiczenia polowe związku „Jungdeutscherorden”, mające charakter czysto wojskowy.

Teren, na którym ćwiczenia te odbywały się, był obstawiony przez posterunki wartownicze. Członkowie „Jungdeutscherorden” byli wyposażeni w rynsztunek polowy oraz karabiny, z których ćwiczone się w strzelaniu.

Ważne narady w Szanghaju

Szanghaj, 15. 3. (Tel. wł.). Dziś odbyła się bardzo ważna konferencja przedstawicieli Chin i Japonii z t. zw. komisją ankietową Ligi. Konferencja dotyczyła sprawy żądań Chin, które nie chcą przystąpić do rokowań przed zupełnem wycofaniem wojsk japońskich.

Stronnictwo Narodowe

Kolo Wilda

Walne zebranie odbędzie się we wtorek o godz. 20 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75. Referat na temat: „Pogląd na polityczne stosunki w Polsce” wygłosi p. insp. Michalski.

O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

Kolo Łazars

Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, 16 b. m. o godz. 8 wieczorem w sali p. Przybylskiego, przy Rynku Łazarskim 18. Referat o bolszewizmie wygłosi członek O. W. P. p. K. Kosmala.

O liczny i punktualny udział, prosi

ZARZĄD.

Obrady konferencji rozbrojeniowej

Różnica zdań co do procedury obrad pomiędzy komisją lotniczą a komisją główną

Genewa, 15. 3. (PAT.) Komisja lotnicza, zaznajomiwszy się z raportem podkomisji co do programu prac, doszła do przekonania, że niemal wszystkie problemy, którymi się zajmowała, byłyby bezcelowem dyskutować z technicznego punktu widzenia, zanim komisja główna, które zastrzega sobie decyzję co do samej zasady, takich postanowień nie poweźmie.

W związku z tem specjalna podkomisja proponowała wystąpienie z apelem do komisji głównej, aby powzięła decyzję co do zasady umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego, od załatwienia której to sprawy zależne jest ustosunkowanie się wielu delegacji do innych zagadnień, związanych z ograniczeniami w lotnictwie.

Delegat Polski, pułk. Baurain, wskazał na doniosłość problemu lotnictwa cywilnego, jako ważnego czynnika postępu i cywilizacji, przyczem stwierdził jednocześnie, że niekontrolowany rozwój tego lotnictwa może być dla cywilizacji wielką groźbą. Groźbę tę trzeba w miarę możliwości usunąć. To też delegat polski z zadowoleniem stwierdza jednomyślność, z jaką przedstawiciele wszystkich państw przyjęli zasadę, że lotnictwo cywilne nie może być używane dla celów wojskowych. Komisja musi szukać metod, któreby gwarantowały realizację tej zasady.

Propozycję podkomisji uchwalono jednomyślnie.

Genewa, 15. 3. (PAT.) — Komisja

główna zajęła się żądaniem komisji lotniczej o powzięcie decyzji co do umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego.

Przewodniczący Henderson wskazał na to, że gdyby komisje techniczne miały czekać aż do chwili, gdy komisja główna poweźmie decyzję co do zasad, upłynęłyby wiele tygodni, zanim mogłaby przystąpić do pracy. Henderson zaproponował rezolucję, która wyraża opinię, iż nie przesądzając późniejszych uchwał co do umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego, uprzednia dyskusja technicznej komisji lotniczej nad możliwościami i sposobami zrealizowania jej idei ułatwiłaby decyzję komisji głównej. Wobec tego rezolucja wzywa komisję lotniczą do podjęcia pracy i przedłożenia komisji głównej raportu. Po dłuższej dyskusji propozycja ta została przyjęta.

Następnie delegat sowiecki Litwinow zaproponował uzupełnienie jej w ten sposób, by komisja lotnicza wezwana została do zbadania sprawy umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego w związku ze zniesieniem lotnictwa wojskowego. Litwinowa poparł delegat niemiecki Nadolny.

Delegat francuski Massigli podkreślił, że sprawa umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego łączy się także z innymi problemami, w szczególności ze sprawą armji międzynarodowej i zaproponował ogólną formułę. Zadanie uzgodnienia tych poprawek powierzono komisji redakcyjnej.

De Valera szefem rządu w Irlandji

Dublin, 15. 3. (PAT.) Pierwsze zebranie nowego sejmiku wolnego państwa irlandzkiego miało wszelkie cechy wydarzenia historycznego.

Otwarcie nastąpiło o godz. 15 przy szczerlnie wypełnionej galerji, loży korpusu dyplomatycznego i konsularnego oraz zalegających dostępy do gmachu parlamentu tłumach publiczności. E. de Valera był przedmiotem entuzjastycznych owacyj ze strony swych zwolenników, z których prawie całkowicie składały się tłumy zarówno na sali, jak i przed gmachem.

Po załatwieniu krótkich formalności, sejm przystąpił do obioru speakera. Większością 78 głosów przeciwko 71 został obrany Mr. Frank Fahy, kandydat Fianna Fail. Następnie jeden z posłów tegoż stronnictwa wysunął kandydaturę E. de Valery na szefa rządu.

Przywódcy stronnictw wykorzystali ten moment dla określenia, w jaki sposób stronnictwa zamierzają ustosunkować się do rządu de Valery. — Niezależną zachowują zupełną swobodę działania, zapowiadając bezwzględna opozycję w razie gdyby polityka

tego rządu miała doprowadzić kraj do ponownego rozkiełznania walk i zamieszek wewnętrznych, czy też i zewnętrznych. Przywódca Labour Party zapowiedział zupełne poparcie dla nowego rządu o ile ten zastosuje się do ekonomicznego i społecznego programu labourystów. Mr. Cosgrave imieniem swego stronnictwa zapowiedział stanowisko wyczekujące, uzależnione całkowicie od kierunku i wyników prac nowego rządu.

Po zamknięciu dyskusji nastąpiło głosowanie, w którego wyniku Mr. de Valera został obrany szefem nowego rządu większością 81 głosów przeciwko 68. Za de Valerą głosowało: 71 deputowanych Fianna Fail, 7 z Labour Party, 1 niezależny, 2 farmerów, przeciwko — 55 ze stronnictwa Mr. Cosgrave'a, 9 niezależnych, 2 farmerów, 2 niezależnych labourystów.

Po dokonaniu formalności zatwierdzenia wyboru przez gubernatora generalnego, nowy szef rządu, którego tytuł urzędowy brzmi prezydent rady wykonawczej, Eamon de Valera ogłosił skład swego gabinetu.

aż do słów: „konto sanacji”. — Po dokonanej konfiskacie wydrukowano nowy nakład „Kurjera Poznańskiego”, oznaczony numerem 120 A, w którym opuszczono część inkryminowanych wierszy.

Awantury japońskie i w piekle chińskim

Uproszony przez zarząd Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo par. św. marcińskiej p. inż. Tadeusz Perkitny wygłosi w czwartek, 17 bm. w Col. Minus (sala 17) o godz. 20 czwarty wykład z cyklu „Moja włóczęga naokoło świata”. Będzie to włóczęga „wzdłuż brzegów Pacyfiku”, a więc przez Chile, Peru, Panamę i Meksyk, przez Kalifornję i Hollywood, jedną noc spędzimy na Hawaj, ażeby wkońcu przeżyć awantury japońskie oraz poznać piekło chińskie. Znakomity nasz podróżnik-prelegent wykład swój ilustrować będzie około 200 świetnymi prześroczkami. Bilety w cenie 1 zł dla dorosłych, oraz 50 gr. dla młodzieży do nabycia w Księgarni św. Wojciecha przy pl. Wolności 1.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.905 zł.; w Gdańsku na Warszawie 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płaćć dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł. gotówką — zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173.51 do 173.77 zł. gotówką 173.17 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Ccn.

Poznań dnia 15. 3. 1932.

Spędzono: wołów 101, buhał 257, krów 417, świń 2 150, cieląt 762, owiec 90 razem 3 777 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane 64— 68
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3 54— 58
Mięsiste tuczone starsze 44— 48
Miernie odżywione 30— 38

Buhaje:
Wytuczzone pełn. mięsiste 66— 60
Tuczone mięsiste 46— 54
Nietuczzone dobrze odżywione starsze 40— 46
Miernie odżywione 32— 36

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 62— 66
Tuczone mięsiste 54— 60
Nietuczzone dobrze odżywione 30— 38
Miernie odżywione 24— 28

Jałowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 64— 68
Tuczone mięsiste 54— 60
Nietuczzone dobrze odżywione 44— 52
Miernie odżywione 32— 40

Młodzież:
Dobre odżywione 32— 40
Miernie odżywione 26— 30

Cielęta:
Najprzejdniejsze cielęta wytuczzone 90—100
Tuczone cielęta 76— 86
Dobrze odżywione 66— 74
Miernie odżywione 50— 60

OWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 52— 56
Tuczone starsze skopy i maciorki 48— 50

ŚWINIE (TUCZNIKI):

kg żywej wagi
Pełnomięsiste od 120 do 150 88— 90
Pełnomięsiste od 100 do 120 80— 84
kg żywej wagi
Pełnomięsiste oł 80 do 100 76— 78
kg żywej wagi
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi 70— 74
Maciory i późne kastraty 70— 78
Świnie bekonowe 70— 74
Świnie bekonowe loco stacja załadowania I. kl. 66—70, II. kl. 62—66.

Przebieg targu bardzo spokojny.

Urzędowa ceduła

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 15. 3. 1932.

Warunki: Handel hurtowy parwetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy w obliczeniu ćwierci litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71.3 kg (121 f w h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg (119.1 f w h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg (127.1 f w h.); 4) pszenicy pomorskiej 74.35 kg (126.4 f w h.); 5) jęczmienia późn. i pom. a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa późn. i pom. 43.55 kg. (74.1 f w h.).

Ceny transakcyjne.

Żyto 15 tonn par Poznań 24.75
Uspособienie stałe.
Pszenica 45 tonn par Poznań 25.00
Uspособienie stałe.
Otręby żytnie 30 tonn par Poznań 15.50

Ceny orientacyjne.

Żyto 24.50— 24.75
Uspособienie stałe.
Pszenica 24.50— 25.00
Uspособienie stałe.
Jęczmień a) 64—66 kg. 20.50— 21.50
Jęczmień b) 68 kg. 21.50— 22.50
Uspособienie spokojne.
Jęczmień browarowy 23.75— 24.75
Uspособienie spokojne.
Owies 20.50— 21.00
Uspособienie stałe.
Maka żytnia 65% wł. work. 37.00— 38.00
Uspособienie stałe.
Maka pszenna 65% wł. work. 37.50— 39.50
Uspособienie stałe.
Otręby żytnie 15.00— 15.50
Otręby pszenne 14.00— 15.00
Otręby psz. nne (grube) 15.00— 16.00
Rzepak 32.00— 33.00
Gorczyca 30.00— 35.00
Wyka latowa 22.00— 24.00
Peluska 24.00— 26.00
Groch Victoria 23.00— 28.00
Groch Folgera 30.00— 34.00
Łubin niebieski 11.50— 12.50
Łubin żółty 16.00— 17.00
Seradela 31.00— 32.00
Konieczyna czerwona 160.00— 210.00
Konieczyna biała 320.00— 460.00
Konieczyna szwedzka 130.00— 150.00
Konieczyna żółta odluszczona 150.00— 170.00
Przelot 260.00— 300.00
Tymoteusz 40.00— 55.00
Rajgras angielski 45.00— 50.00

Ozólne uspособienie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 135 tonn, pszenicy 281½ tonn, owsa 60 tonn, seradeli 210 ctr.

Owies biały niezaduszony ponad notowania.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań dnia 15. 3. 1932.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję spokojną. Obróty były ograniczone, naogół panował nastrój wyczekujący.

Z pożyczek państwowych poszukiwano nadal 5% Poż. konwers. po 3½%; mniejszą ilość 8% obl. m. Poznania z roku 1927 handlowano po 92% bez notowania. Z papierów lokacyjnych P Z K notowano 8% listy dol. stare po 68% w transakcjach, zaś 6% listy żytnie, które się obniżyły w kursie handlowano po 12¼% w zaofiarowaniu; poza tem handlowano w mniejszej ilości 4% listy zast. konwert. po 29% bez notowania.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 85 lecz bez oddawców. W obrotach nieoficjalnych płacono za 4% Premjówki dolarowe 48 oraz za 3% Poż. bud. 37.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):

5% Pożyczka konwersyjna 38¼% P
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 68% +

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.75 O.

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 15. 3. 1932.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr. 8.90 sp. 8.92, kup. 8.88

Dewizy:

	trans	sprzed	kup.
Belgia	124.50	124.81	124.19
Gdańsk	173.90	174.33	173.47
Holandja	319.65	360.55	358.75
Londyn	32.45	32.62	32.32
Nowy Jork			
czeki	8.917	8.937	8.897
Nowy Jork			
kabel	8.922	8.942	8.902
Paryż	35.12	35.21	35.03
Praga	26.42	26.43	26.34
Szwajcarja	172.95	173.88	172.52
Berlin	212.20		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poź. inwes. 95.75 95.50
4% poź. inwes. seryjna 101.00—100.25
4% premj. dol. 49.60
6% poź. dolarowa 61.00
7% poź. stabil. 59.50 58.27

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 85.50— 86.00
W. T. Węgla 15.00
Starachowice 7.50
Tendencja mocna.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 15. 3. 1932.

Pszenica march 75—76 kg. 251.00—253.00

Tendencja spokojna.

Żyto march 72—73 kg. 193.00—195.00

Tendencja słabsza.

Żyto ze statku 72—73 kg. ctf Berlin kup. 211.00

Tendencja słabsza.

Żyto rosyjskie ctf Berlin tr. i sp 195.00

Tendencja słabsza.

Jęczmień brow. 185.00—192.00

Tendencja słaba.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 172.00—180.00

Tendencja słaba.

Owies march. sprzed. 157.00—164.00

Tendencja spokojna.

Maka pszenna 31.25—34.75

Tendencja spokojna.

Maka żytnia 26.90—27.90

Tendencja spokojna.

Ospa pszena 10.80—11.10

Tendencja spokojna.

Ospa żytnia 10.40—10.70

Tendencja słabsza.

Groch Victoria 19.00—26.00

Groch drobny jałalny 21.00—24.00

Groch pastewny 15.00—17.00

Peluszka 16.50—18.50

Bób 15.00—17.00

Wyka 16.00—19.50

Łubin niebieski 11.00—12.00

Łubin żółty 15.00—17.00

Seradela nowa 34.00—39.00

Kuchy tniane 37% 12.60

Kuchy z orzecha ziemnego 13.90—14.20

Kuchy mielone (maczka) 13.40—13.80

Wytłoki suche paryt Berlin 8.60

Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg 12.20—12.40

Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin 13.10

Plaiki ziemniaczane 16.90—17.30

Śloma żytnia pras. drut. 1.05— 1.25

Śloma pszena pras. drut. 0.75— 0.85

Śloma owsiana pras. drut. 0.75— 0.85

Śloma jęczm. pras. drut. 0.75— 0.85

Śloma żytnia dłużej wiązana 1.00— 1.15

Śloma żytnia pras. sznur. 0.9 — 1.10

Śloma pszena pras. sznur. 0.75— 0.95

Sieczka 1.55— 1.75

Siano handlowe suche 1.30— 1.50

Siano dobre I pokosu 1.90— 2.30

Lucerna luzem 2.40— 2.70

Tymotka luzem 2.35— 2.70

Siano koniczynowe luzem 2.30— 2.60

Tendencja mocniejsza.

Ogólna tendencja słabsza.

Dokoła strajku

Warszawa, 15. 3. (Tel. wł.). — Zespół Pracy na Górnym Śląsku na wczorajszym posiedzeniu postanowił nie brać udziału w jutrzejszym strajku generalnym. Związki Zespołu Pracy rezerwują sobie strajk jako środek do ostatecznej walki w czasie, kiedy nastąpi rozgrywka o obniżenie uprawnień robotników. (w)

Warszawa, 15. 3. (Tel. wł.). — Związek Pracy Zawodowej przemysłu przetwórczego metalowego na Śląsku wypowiedział na dzień 31 marca obowiązującą umowę, zawiadamiając jednocześnie Związek Zawodowy, że zamierza obniżyć zarobki o 20 proc. (w)

Warszawa, 15. 3. (Tel. wł.). — Minister pracy zatwierdził orzeczenie komisji arbitrażowej w Katowicach, obniżające o 10 proc. płace pracowników umysłowych, zatrudnionych w ciężkim przemyśle górnośląskiej części województwa śląskiego. (w)

Konfiskata

„Kurjera Poznańskiego“

Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu dokonał wczoraj zajęcia Nr. 120 „Kurjera Poznańskiego“ (wydanie wieczorne) z dnia 14. 3. 1932 z powodu artykułu p. n. „W poszukiwaniu nowego ideału wychowawczego“, w którym skonfiskowano część zdania (w siódmym ustępie) poczynając od słów: „ma może służyć“

Gdzie zwyciężył Hindenburg, a gdzie Hitler?

Z topografii niedzielnych wyborów prezydenta Rzeszy

Ostatnie wybory prezydenta Rzeszy Niemieckiej dostarczyły wiele interesującego materiału do stwierdzenia wpływów poszczególnych obozów politycznych w różnych okolicach Niemiec. Pierwsza obserwacja, która tu się nasuwa, to fakt, że za Hindenburgiem ogromną większością wypowiedziały się katolickie części państwa niemieckiego, natomiast Hitler święcił triumfy w dzielnicach, zamieszkałych głównie przez ludność protestancką.

Zdawałoby się, że zjawisko to trudne jest do wytłumaczenia, tembardziej, że właśnie Hindenburg jest protestantem, a Hitler — de nomine przynajmniej — katolikiem. Przy bliższym jednak wejrzeniu w rzeczy, zjawisko to znajduje swe wyjaśnienie.

Otóż jest rzeczą niewątpliwą, że ludność katolicka reprezentuje żywioł bardziej zrównoważony i spokojniejszy, niż protestanci, i dlatego mniej ulega wpływom kierunków skrajnych. Przyszła się do tego fakt, że ogromna większość katolików — to ludzie wierzący, podczas gdy protestantyzm w Niemczech uległ daleko idącemu rozkładowi, co tak trafnie scharakteryzował Roman Dmowski w swej ostatniej książce. Rozterka duchowa pcha protestantów w objęcia żywiołów radykalnych, brak im bowiem czynnika wiary i równowagi duchowej.

Nie znaczy to oczywiście, by Niemcy katolicki byli mniej nacjonalistycznie usposobieni od protestantów. Znana jest np. zaciekleść antypolska centrowców. Są oni bardziej umiarkowani od Hitlera tylko w zakresie polityki wewnętrznej.

Pozatem katolicy nie głosują na hitlerowców dlatego, że znane jest wrogość naogół stanowisko tego stronnictwa do Kościoła Katolickiego, które znalazło swój wyraz np. w pismach jednego z głównych teoretyków narodowego socjalizmu — Alfreda Rosenberga. Tem się też tłumaczy zjawisko, że hitlerowcom udało się w ciągu ostatnich paru lat zniszczyć niemal doszczętnie stronnictwa środka i umiarkowanej prawicy z wyjątkiem właśnie jednego Centrum katolickiego, którego stan posiadania zmniejszeniu nie uległ.

Do jakiego stopnia wpływy Hitlera pokrywają się naogół z zasięgiem protestantyzmu, o tem świadczy fakt, że w katolickich okolicach Bawarii, gdzie znajduje się przecież główna siedziba Partii Narodowo - Socjalistycznej, Hindenburg dostał przeciętnie 3 razy tyle głosów, co Hitler — i jedynie w okręgu wyborczym Franken, gdzie jest dużo protestantów, odsetek głosów Hitlera jest większy.

Ogromną większość Hindenburgowi dała i reszta Niemiec południowych i zachodnich: Westfalja, Nadrenja, Hesja, Palatynat, Wirtembergja, Badenia. W Westfalji i Nadrenji do sukcesu Hindenburga obok momentu religijnego przyczyniła się także dobra organizacja Socjal-Demokracji w tych prowincjach.

Hitler odniósł sukcesy — jak już wspomnieliśmy — w okolicach protestanckich, a także, ogólnie biorąc, we wschodnich prowincjach Niemiec, gdzie wyszło mu na korzyść napięcie nacjonalistyczne, wywołane szczególnie tam silną agitacją antypolską.

Pod tym względem ciekawe są rezultaty z Prus Wschodnich, Pomeranii i Śląska Opolskiego.

Prusy Wschodnie, które Hindenburg w czasie wielkiej wojny uwolnił od inwazji rosyjskiej, przy wyborach prezydenta Rzeszy w r. 1925 rzuciły aż 80 procent wszystkich głosów na Hindenburga, co charakteryzowano wówczas, jako wyraz wdzięczności tej prowincji dla starego feldmarszałka. Obecnie Hindenburg otrzymał tu 509.766 gł. na ogólną liczbę 1.165.230, t. j. tylko 43 procent, Hitler 402.189, a więc niewiele mniej od Hindenburga, Duesterberg 133.946, komunista Thälmann 116.444.

W Pomeranii Hitler dostał więcej głosów od Hindenburga, bo 391.350, podczas gdy Hindenburg 360.980, Duesterberg 198.336, Thälmann 94.522.

Na Śląsku Opolskim liczba głosów hitlerowskich od czasu wyborów do Reichstagu potroiła się, skoczyła bowiem z 63.555 na 185.300. Większość jednak, z powodu katolickiego naogół charakteru tej prowincji, otrzymał Hindenburg, zdobywając 369.841 gł., Duesterberg otrzymał tu 54.653 gł., Thälmann 102.699 gł.

W okręgu Frankfurt nad Odrą, obejmującym także „Grenzmark Posen-Westpreussen“, Hindenburg otrzymał 409.403 gł., Hitler aż 338.046 gł., Duesterberg 123.207 gł., Thälmann 81.521 gł.

Na łączną liczbę 35 okręgów wyborczych w całej Rzeszy Hindenburg uzyskał absolutną większość głosów w 17 okręgach. W 3 okręgach Hitler zdobył więcej głosów, niż Hindenburg, a mianowicie w Pomeranii, Szlezewgu-Holsztynie i w przemysłowym okręgu Chemnitz - Zwickau w Saksonji. Niewiele mniej głosów od Hindenburga uzyskał Hitler poza Prusami Wschodnimi i okręgiem Frankfurt nad Odrą jeszcze w okręgach Wrocław, Lignica,

Z Quai d'Orsay na cmentarz w Passy

(Od własnego korespondenta)

Paryż, w marcu. Nad szaremi wodami Sekwany wieje mroźny wiatr. Wzdłuż brzegu, znajdującego się naprzeciw ministerstwa spraw zagranicznych, ustawiono... pokojowe barykady. Pomiędzy niemi przez kilka dni, od 9-ej rano do 9-ej wieczorem, defilowali Paryżanie, udając się do gmachu ministerstwa, gdzie przeniesiono zwłoki śp. Brianda.

Tuż to kilkunastu tysięcy, złożony z admiratorów i ciekawych. Cisza panuje prawie zupełnie w jego szeregu. Od czasu do czasu słychać tylko nawoływanie handlarzy ulicznych, zachęcających przechodniów: „Oto ostatnia fotografia Arystydesa Brianda, proszę kupić!“ Wyciągają się ręce, słychać brzęk monety.

Tuż posuwa się powoli. Postępując za nim, dostajemy się do ogromnego przedsiönka w pałacu na Quai d'Orsay, kirem okrytego. Z niego to wchodzi się do sławnej „zegarowej sali“, pamiętnej z utworzenia w niej Ligi Narodów. a później, w roku 1928 z podpisania paktu Brianda - Kelloga. Ponieważ zmarły minister był gorącym promotorem instytucji genewskiej i jednym z ojców duchowych paktu paryskiego, a oprócz tego tyloletnim rezydentem w ministerstwie spraw zagranicznych, przeto w jego to murach ustawiono trumnę.

Znajduje się ona naprzeciwko monumentalnego kominka. Na katafalku zarysowuje się sylwetka srebrnego krzyża. Ponad nim, na tle francuskich barw, zawieszono ogromnej wielkości wieniec z liści dębowych. Dokoła niego i wzdłuż wszystkich ścian wznosi się nieskończona moc kwiecia, pochodząca od „wielkich“ ludzi oraz różnych delegacji, należących do wszystkich części świata. W sali panuje też atmosfera przesycona duszną wonią; świec niema zupełnie; palą się jedynie elektryczne żyrandole, także kirem okryte.

Na dworze już ciemno. Na pobliskim zegarze bije 9-ta. Zamykają się wrota Quai d'Orsay. Idziemy dalej. Obok ministerstwa spraw zagr. znajduje się Pałac Burboński. Na podwórze jego wchodzi liczni posłowie, potem przedstawiciele rządu. Posiedzenie nocne rozpoczyna się właśnie o wpół do 10-tej, a izba ma wypowiedzieć się, czy, idąc za przykładem Senatu, uważa, że Arystydes Briand podobnie jak Poincaré, Clemenceau i Foch „zasłużył się ojczyźnie!“ Nie potrzeba zaznaczać, że samo połączenie tych czterech nazwisk wywołuje na twarzach wielu deputowanych dość przykre wrażenie. W sali czuć też przez chwilę nastroj podniecenia. Na 505 zebranych posłów nikt nie wypowiedział się przeciw wnioskowi; niektórzy tylko wstrzymali się od głosowania.

Kiedy opuściłam próg Pałacu Burbońskiego, po usłyszeniu tego wyniku, doleciały mnie uderzenia kilkunastu młotów. Skierowując kroki znowu ku Quai d'Orsay, można było o północy widzieć przesuwające się cienie robotników, objających trybunę czarnym sukniem na sobotnią uroczystość pogrzebową.

Przed gmachem ministerstwa ustawiono wysoki katafalk, okryty trójkolorowym sztandarem. W sobotę o godzinie 13-ej trybuny były już przepelnione. Uroczystość rozpoczęła się wewnątrz pałacu. Kardynał Verdier, arcybiskup Paryża, przy którym znajdował się Mgr. Maglione, nuncjusz apostolski, dokonał poświęcenia trumny i

Merseburg, Turyngja, Hanower wschodni.

Największy wogóle odsetek głosów uzyskał Hitler we wspomnianym już okręgu Chemnitz - Zwickau, bo 42 procent, potem w Pomeranii — około 38 procent.

Hindenburg największe zwycięstwo odniósł w okręgu Kolonia - Akwizgran, gdzie uzyskał 65 procent wszystkich głosów. Hitler w tym okręgu musiał się kontentować zaledwie czwartą częścią głosów, złożonych na starego feldmarszałka (Hindenburg — 815.854, Hitler — 215.949). Drugim z kolei okręgiem, króy przyniósł wielkie zwycięstwo Hindenburgowi, był sąsiedni okręg Koblenca - Trewir, gdzie uzyskał on 62 proc. wszystkich głosów.

W stolicy Rzeszy — Berlinie, podział głosów jest następujący: Hindenburg 1.306.144, Hitler 664.188, Duesterberg 237.762, Thälmann 683.437. Hindenburg więc większości tu niema.

„Kurjera Poznańskiego“)

odprawił modły liturgiczne. Duchowni opuścili następnie w towarzystwie przedstawicieli rodziny zmarłego oraz rządu „salon zegarowy“ i zajęli miejsca na przeznaczonych im trybunach.

Po chwili rozległ się potężny głos „speaker“, oświadczający, że premier Tardieu wypowie mowę na cześć zmarłego. Była ona niezaprzeczenie wielkim holdem dla pamięci Arystydesa Brianda, a to tem większym, że pana Tardieu nie łączyły z nim zażyłe stosunki. Wywołała też ona z tego powodu rozliczne komentarze. Pod koniec prezydent ministrów nie omieszkiał złożyć zamiennego podziękowania wszystkim reprezentantom państw, którzy przybyli do Paryża na pogrzeb byłego ministra spraw zagranicznych, podziękowania w imieniu Francji zdrowej i pokojowej, gotowej szukać gwarancji bezpieczeństwa w zorganizowanym pokoju, choć obecny stan umysłowy zmusza ją jeszcze do szukania bezpieczeństwa w sile! Po przemówieniu zapanowała przez kilka minut zupełna cisza.

Premier Tardieu powrócił na swoje miejsce. Wówczas rozpoczęła się nadzwyczaj piękna defilada wojsk Francji, której żołnierze, począwszy od pułków piechoty, a skończywszy na „spahis“, ubranych w białe burnusy, prezentowali broń przed katafalkiem. Gdy wojska przeszły, uformował się pochód pogrzebowy. W ogromnym tym orszaku wzięła udział rodzina, świat polityczny i dyplomatyczny. Cztery, ogromnej wielkości wozy, tworzyły formalne góry wieńców, na których wstęgach można było w przelocie odczytać takie napisy, jak: od miasta Locarna, od intymnych przyjaciół zmarłego, od lig pacyfistycznych, feministycznych itd. itd. Trumnę ciągnęło 6 czarnych koni, a powiewały nad nią francuskie chorągwie. Konwoj ruszył poprzez plac Zgody i Pola Elizejskie do małego cmentarza w Passy. Zwłoki p. Brianda złożono tam tylko prowizorycznie, gdyż będą przewiezione do Cocherel, zgodnie z wolą zmarłego.

Jak już w poprzednim artykule wspomniałam, opinia narodowa po śmierci byłego ministra spraw zagranicznych zachowała się z ogromną godnością, powstrzymując się od gwałtownych ataków pod jego adresem. „Pokoń jego popiołom“ — mówiono nawet w kołach bardzo ostro krytykujących politykę pacyfistyczną. Niestety, nie zachowali się tak przyjaciele i zwolennicy zmarłego ministra. Cynizm bałwochwalczych admiratorów p. Brianda, musiał z równowagi wyprowadzić środowiska narodowe. Już bowiem teraz jest jasnym, iż lewica zamierza z nazwiska „apostola - pokoju“ utworzyć nową platformę wyborczą. „Zbaw nas Briandzie!“ głosi ona na wszystkie strony.

Jedni też drugich starają się prześcignąć w „historji pochwał“, jak wyraził się pewien parlamentarzysta. Jeden z obecnych kandydatów na posła, wręcz mi powiedział, iż śmierć Brianda oddała kołom radykalno - socjalistycznym większą usługę od ewentualnych mów, lub nawet akcji wyborczej byłego ministra. Nie można też się dziwić, że już się mówi o nazwaniu jednej z większych ulic Paryża nazwiskiem Brianda. Coprawda, ktoś miał powiedzieć, iż posiada on przecież swoją ulicę, a jest nią... rue de la Paix! Inni domagają się przewiezienia popiołów Brianda do Panteonu; inni jeszcze jak

najprędzszego wystawienia mu pomnika.

Duże wrażenie sprawiło poświęcenie zwłok przez kardynała oraz obecność wojska na pogrzebie. Kościół jednak widocznie uważał, że jeżeli p. Briand był sprawozdawcą ustawy o rozdziale kościoła od państwa, to jednak później nie kto inny, jak były minister przywrócił ambasadę francuską przy Watykanie. Utrzymywał on zresztą przyjaźne stosunki z wielu duchownymi, a między innymi właśnie z arcybiskupem Verdier. Pozatem rodzina jego nie sprzeciwiała się bynajmniej uroczystości religijnej. Francuscy masoni oczywiście nie mogli przeboleć tej „obrazy“. Oficjalna delegacja Wielkiego Wschodu wzięła mimo to udział w pogrzebie.

Z drugiej strony, uznanie przez parlament, że Arystydes Briand „zasłużył się Ojczyźnie“ nie spotkało się naturalnie z ogólnym uznaniem, bo wiadomo, że jego mistyczny pacyfizm prowadził Francję na niebezpieczne manowce. Jak słusznie stwierdza „Figaro“, prawdziwy orszak pogrzebowy brandyzmu prowadzą właściwie miliony wyborców niemieckich, którzy, powołując się bądź na Hindenburga, bądź na Hitlera, domagają się rewizji traktatów i obalenia porządku europejskiego. Można powiedzieć, że, zważywszy na obecnie zajęte pozycje polityczne wogóle, a wyborcze w szczególności, polemika nad grobem zmarłego nie jest bynajmniej zamknięta. Wywołują ją jednak ci, którzy jej potrzebują dla celów partyjnych i demagogicznych. Nikt bowiem już dzisiaj z dobrą wiarą przeczyć nie może, że front lo-karneński załamał się na całej linii, a z nim również polityka tych, co go na mrzonkach pojednania francusko-niemieckiego budowali.

I. BRIARES

Żyd przy pl. Wolności

Związek Samoobrony Społecznej „Rozwój“ donosi nam, co następuje:

W końcu ubiegłego roku firma Karol Jankowski i Syn (Carl Jankowsky u. Sohn) w Bielsku, otworzyła przy pl. Wolności 2, I piętro, skład fabryczny wyrobów włókienniczych, powierzysz kierownictwo Żydowi Morycowi Żemańskiemu. Pomimo interwencji tak ze strony „Rozwoju“ jak i właściciela kamienicy p. Władysława Szymańskiego, f-a Jankowski dotąd nie postarała się o zmianę.

W sprawie tej p. Szymański odebrał w ostatnim czasie następujące pismo: „Potwierdzając odbiór c. pisma WPana z dnia 19. II. uprzejmie donosimy, że w marcu jeden z naszych panów przybędzie do Poznania i sprawę osobiście z WPanem załatwi. (—) K. Jankowski i Syn“.

Byłoby wskazane, ażeby firma Jankowski zechciała wreszcie zdeklarować się jasno i otwarcie, gdyż odkładanie sprawy z miesiąca na miesiąc zakrawa poprostu na kpiny z tuł. opinii publicznej.

O gospodarce w samorządach

Przemówienia posłów z Klubu Narodowego: Wierczak, Rymara i Peplowskiej

Na sobotnim posiedzeniu wieczornym Sejm — jak już pokrótce donosiliśmy — przystąpił do dyskusji nad przedłożeniami ustaw komunalnych. Przy projekcie o dostosowaniu plac komunalnych do państwowych, referent, pos. Pacholczyk, wystąpił z licznymi zastrzeżeniami przeciwko przedłożeniu, proponując jednak w konkluzji przyjęcie ustawy.

Pos. Wierczak: Uważamy, że ustawa jest nierealna i szkodliwa. W wielu samorządach zmusi się do zmniejszenia stopnia zaszerzowania pracowników. Od 1926 roku wydatki samorządów stale wzrastały i doszło do tego, że wydatki wszystkich samorządów polskich wzrosły o 160 proc. Z 530 milionów na 1 miliard 300 milionów. Gdy zaś w jakim samorządzie sprzeciwiano się podwyższeniu budżetu, to ludzi reprezentujących system oszczędnościowy nie dopuszczono do sejmików lub zawieszano wybory do takich rad gminnych, które wysyłały delegatów, walczących o oszczędności.

Powiat radzyński naprzykład w 1928 roku zmuszony był zaciągnąć pożyczkę 450.000 zł. na budowę dróg, gdyż wojewoda żądał od starosty przeprowadzenia tej inwestycji w ciągu roku. Skutek był ten, że sprowadzono do powiatu kamienie płacąc po 40 zł. za metr wówczas, kiedy, gdyby zbierano je na miejscu, metr kosztowałby 12 zł. Oto były skutki radosnej twórczości. W Lublinie przy rządach komisarycznych budżet miasta wynosił 4.800.000, w czem koszt administracyjny 23 proc.

Nawet teraz po okólnikach oszczędnościowych ministerstwa, ubogi powiat wejherowski uchwała budżet, znacznie przekraczający milion i jednocześnie uchwała zaciągnąć na ten zbyt wysoki budżet pożyczkę.

Ustawa jest także szkodliwa, bo wywołuje ferment wśród pracowników. Nie dotyczy ona pracowników przedsiębiorstw komunalnych, których płace znacznie się różnią pod względem wysokości np. w gazowni przeciętnie płace jak przedstawiono na komisji, wynoszą 750 zł. W momencie fermentu w całym kraju wprowadzanie tej ustawy, jest więc niewskazane. Nie należało tej sprawy ruszać, trzeba było zostawić ją samorządom, a rząd nie powinien był pchać palca między drzwi. Nawet referent B. B. nie mógł się entuzjastycznie odnieść do ustawy i musiał zająć stanowisko osobiste. (Głos: Już za to dostał pater noster).

Ostro krytykował przedłożenia i taktykę grupy pracowników samorządowych B. B. pos. Grzech narowski (P. P. S.) tak, że go marszałek dwukrotnie przywołał do porządku. Ustawę przyjęto.

Do projektu o finansach komunalnych zabrał głos pos. Rymar (Kl. Nar.).

Samorządy od lat domagają się nowej ustawy o finansach komunalnych. Projekt obecny rządu nie spełnia tych żądań w najmniejszej części. Celem tej noweli jest przede wszystkim znalezienie źródeł dla Funduszu pożyczkowo-zapomogowego, dalej wzmocnienie uprawnień władz nadzorczych, w końcu inne ujęcie niektórych dotychczasowych samoistnych danin i opłat przez zmianę ich z samoistnych na dodatki do opłat i podatków państwowych. Fundusz zapomogowo-pożyczkowy jest potrzebny, ale powinno się go zasilać z zapasów banków państwowych, z banku komunalnego i rezerw kasowych skarbu, ale nie częścią dochodów, dotąd pobieranych przez samorządy.

Jest pewna metoda w tem, żeby na samorządy nakładać coraz to nowe zobowiązania a równocześnie odbierać im dochody. Obecny minister spraw wewnętrznych w mowie z 3-go lutego r. b. obliczył zmniejszenie dochodu samorządów z dwu źródeł tylko na 80 milionów. Do tego trzeba dodać zmniejszenie dotacji państwowych na drogi, szpitale, szkoły samorządowe, opiekę społeczną, dalej zmniejszenie dochodu z podatku od widowisk itd. razem co najmniej sto kilkanaście milionów. Nic dziwnego, że samorządy nawet dobrze administrowane muszą bankrutować. Z 500 miast w roku zeszłym 190 wykazało niedobór, a tego roku będzie jeszcze gorzej.

Ustawa obecna redukuje dotacje skarbu dla starostw krajowych w Poznaniu i Toruniu do połowy, nie licząc się z tem, czy te samorządy dadzą sobie radę, mając ogromne wydatki na

cel opieki społecznej, na szpitalnictwo, na drogi, na dzieci upośledzone i czy nie trzeba będzie tych zakładów zamknąć. Mimo ostrzeżenia ministerstwa, aby władze nadzorcze nie narzucały budżetom samorządowym wydatków nie opartych na ustawie, dzieje się to bardzo często, jak np. teraz wojewoda poznański zażądał i dostał od starosty krajowego w Poznaniu 40 tysięcy złotych na pokrycie wydatków Izby Wojewódzkiej.

Taki stan może niedługo doprowadzić do bankructwa samorządów, co pociągnie za sobą anarchję państwa. Trzeba się do finansów samorządowych ustosunkować pozytywnie przez podtrzymanie dotacji, przez dotowanie funduszu pożyczkowo - zapomogowego z innych źródeł i wreszcie przez przedłożenie nowej gruntowniejszej ustawy. Rząd jednak dba przede wszystkim o... siebie samego.

Z zastrzeżeniami wystąpili jeszcze pos. Bogusławski (Lud.) przeciwko ingerencji władzy administracyjnej, Szulik (Ch. D.), poczem pos. Peplowska (Kl. Nar.) szerzej mówiła o dodatku komunalnym do podatku od nieruchomości.

Pragnę uzasadnić moją poprawkę do art. 6 pkt. 4. Jest tam mowa o dodatku komunalnym do podatku od nieruchomości. Ustawa nie określa wysokości tego dodatku. Dopiero później okólniki min. spraw wewnętrznych określały stawkę normalną tego dodatku na 25 proc., a w razach wyjątkowych inwestycji kanalizacyjnych lub wodociagowych dodatek mógł dochodzić do 50 proc. Mimo to w bardzo wielu miastach dodatek osiągał 100 proc. i nawet więcej. Przytem trzeba pamiętać, że dodatek do podatku od nieruchomości jest podatkiem kluczowym, na którym opiera się szereg innych podatków komunalnych, jak opłaty drogowe, specjalne dopłaty drogowe, opłaty szarwarowe, inwestycyjne i t. zw. strefowe. Te wszystkie dodatki tworzą w długiej liście miast, które tu przytoczę podług tabeli zestawionej na 1 października ub. r. bardzo wysokie obciążenie. Jeszcze gorzej jest w małych miasteczkach wskutek nieświadomości obywateli. Tak np. w miasteczku Jeziornie niedaleko Warszawy w roku 1929 dodatki do podatku od nieruchomości wynosiły razem 284 proc. Byłoby niesłuszne winić o to tylko samorządy, gdyż w bardzo wielu wypadkach były one posłuszne nakazom idącym zgóry.

Nieustanny wzrost obciążeń dotyka tę kategorię własności, która ma

Zdjęcie przedstawia fragment imponującego zebrania Stronnictwa Narodowego w kinie „Metropolis”. Tłumnie zgromadzona publiczność, po wysłuchaniu referatu p. pos. St. Strońskiego, śpiewa „Rotę”.

dochody sztywne z górną granicą określą przez ustawę o ochronie lokatorów. We Francji i Niemczech nadwyżka podatków i opłat ponad r. 1914 nie dotyczy właścicieli tych nieruchomości, które jeszcze nie wyszły z pod ochrony. Nie pobiera się przytem podatków od nieściągniętej części komornego. W Polsce tylko przy dodatku kryzysowym postanowiono, że nie jest on ściągalny od komornego niepozbieranego, natomiast wszystkie inne należności ściągają się bez względu na to, czy właściciel domu otrzymał komorne. A przytem niewypłacalność komornego u nas jest daleko większa niż w Niemczech, gdzie morderstwo mieszkaniowe dla bezrobotnych nie obciąża właścicieli. Toteż z dniem 1 lutego r. b. w Warszawie 600 domów było wystawionych na licytację, a zaległości w placeniu rat Tow. Kred. Miejskiego dochodziły do 14 milionów.

Pozornie wydaje się wprawdzie, że głód mieszkaniowy zmalał, gdyż nasłutek zubożenia ludności łatwiej jest o apartamenty wielopokojowe, natomiast brak małych lokali daje się odczuwać coraz bardziej. Potwierdza to urzędowa statystyka magistratu m. st. Warszawy, według której gęstość zaludnienia na izbę wynosiła w Warszawie w r. 1921 — 2,15 osób, zaś w r. 1931 — 2,49 osób.

Katastrofalne położenie własności miejskiej, jak również wzrastający głód mieszkaniowy sprawiają, że niemożliwym jest dalsze obciążenie, do czego niewątpliwie prowadzi brak wyraźnie określonych stawek podatkowych.

Przedłożenie przyjęto.

O. W. P. w terenie

Wielki zjazd powiatowy w Lesznie — Zebrania w Rawiczu i Sarnowie — Zjazd obwodowy w Zbąszyniu

Rok rocznie odbywają się w Lesznie zjazdy placówek O. W. P. powiatu leszczyńskiego. Każdy z tych zjazdów wykazuje postęp zarówno ilościowy, jakoteż poziomu wychowawczego rozrastających się z dniem każdym szeregów O. W. P.

Ubiegłej niedzieli odbył się jeden z takich zjazdów. Zjechały delegacje kilkunastu placówek wiejskich powiatu leszczyńskiego w silę około 400 ludzi. Zjazd rozpoczął się mszą św., odprawioną w kościele farnym.

O godzinie 3 po poł. rozpoczęły się obrady zjazdu. Wielką salę Sokolnią, mogącą pomieścić około 700 osób, wypełnili po brzegi członkowie O. W. P. wraz ze starszym społeczeństwem m. Leszna. Punktualnie o godz. 3 kierownik Powiatowego Wydziału O. W. P. adw. Wstawski zdał raport przybyłemu z Poznania delegatowi Komitetu Dzielnicowego O. W. P. red. Feliksowi Fikusowi. Młodzi odśpiewali w podniosłym nastroju „Hymn Młodych”.

Red. Fikus wygłosił następnie obszernie przemówienie, poczem odebrał przyrzeczenie od nowych członków O. W. P., wręczając godła organizacyjne 60 kandydatom z różnych placówek powiatu oraz kilkunastu kandydatów placówki żeńskiej O. W. P. z Wijewa.

Z kolei przemawiał delegat zarządu głównego Stronnictwa Narodowego na woj. poznańskie poseł Józef Kawecki. Płomienną recytację jednego z Młodych przyjęto entuzjastycznie jako wyraz zapału i wiary młodego pokolenia w zwycięski koniec walki o lepszą przyszłość Polski.

Adwokat Wstawski zamknął zjazd

wzywaniem do wytrwania i wyteżonej pracy.

Młodzi odśpiewali z zapalem „Hymn Młodych” i rozjechali się do swych wsi nieść naukę i wiarę ludowi polskiemu.

W niedzielę, dnia 13 bm. odbyło się w Rawiczu na bogato udekorowanej sali Strzelnicy zebranie Obozu Wielkiej Polski. Obecnych było około 300 osób. Na zebranie przybył członek Komitetu Dzielniczy Zachodniej posesł Piestrzyński, któremu raport zdał kierownik placówki O. W. P., p. Borowicz. Po zagajeniu zebrania przez p. Borowicza, referat polityczny wygłosił posesł Piestrzyński. Na życzenie jednego z obecnych referent uzupełnił swoje przemówienie omówieniem ostatniej książki Dmowskiego „Świat powojenny i Polska”. Nastąpiła dekoracja nowych członków Obozu, do których przemówił kierownik wydziału powiatowego p. Mikulski. Uroczystość zakończono Hymnem Młodych.

Tego samego dnia odbyło się zebranie Obozu Wielkiej Polski w Sarnowie na pięknie przybranej sali p. Stachowiaka. Zebraniu przewodniczył kierownik miejscowej placówki O. W. P. p. Mrał. Raport odebrał posesł Piestrzyński, który następnie wygłosił referat polityczny. Do Obozu przyjęto kilku nowych członków, do których przemówił posesł Piestrzyński. P. Glinśka wygłosiła piękną deklamację do Młodych. Poczem odśpiewano Rotę.

Na obu zebraniach, w Rawiczu i w Sarnowie przyjęto rezolucję przeciw

gwałtom niemieckim w Prusach Wschodnich oraz rezolucję, wyrażającą uznanie posłom i senatorom Klubu Narodowego.

Ubiegłej niedzieli odbył się zjazd obwodowy O. W. P. w Zbąszyniu. W zjeździe wzięło udział kilkuset członków z okolicznych placówek. Szczegółowe sprawozdanie podamy w „Ruchu Młodych”.

Pukanie palcem w czoło

Nowe metody lecznicze Kasy Chorych w Grodnie

„Wiadomości farmaceutyczne” omawiają obszernie oryginalne metody lecznicze Kasy chorych w Grodnie.

Oto jeden z listów „upominających” zastępcy naczelnego lekarza do lekarza ordynującego.

List brzmi:

Szan. Panie Doktorze!

Przeglądając rachunki apteki X. zauważyliśmy ze dziwieniem, że Szan. P. Doktor stosuje przestarzałą metodę receptową. Zapisywanie pacjentom recepty działa, jak wiadomo, szkodliwie na stan psychiczny chorego, gdyż upewnia pacjenta w mniemaniu, że jest chory.

Czy nie uważałby Pan za wskazane stosowanie nowoczesnej, psychologicznej metody leczenia, która, jak wiadomo, polega na tem, że należy przez 5 sekund (nie więcej! Czas to pieniądz!) wśród głębokiej kontemplacji patrzeć choremu prosto w oczy, następnie położyć wskazujący palec na czoło i 3 razy powtórzyć: „Zupełnie zdrow”. Efekt psychologiczny jest tu niebywały, a koszt minimalny. Przy tej metodzie, chory albo wyzdrowieje, albo... już nie będzie reklamował...

Wracając do zapisanych przez P. recept, stwierdzamy poważne odchylenie od naszych wskazówek: Zapisał Pan bowiem (tu następuje opis według wszelkich zasad sztuki lekarskiej przepisanych kropli atropinowych). Należało zapisać 1/10 grama atropiny w proszku pudełeczku, zaś choremu zalecić, by wpuszczał 2 razy dziennie po dwie krople czystej wody do oczu i patrzył przytem przez dwie minuty na proszek. Przy wielkiej wrażliwości oka ludzkiego na atropinę, efekt byłby ten sam.

To nie jest żart. Pismo ręczy za autentyczność opublikowanego listu. Lecz to jeszcze nie koniec. Zastępca nac. lekarza Kasy chorych w Grodnie zaleca lekarzowi, by zamiast czopków z pantoponem (środek kojący przeciw bólom), które są drogie (czopki są stosunkowo droższe niż zapisane lekarstwa np. w proszku) zapisywał pantopon w proszku, zaś t. zw. masło kakaowe, z którego się formuje czopek, zapisał również w osobnym pudełeczku

„z pouczeniem, by chory w razie bólów liźnął samym końcem języka proszku, zaś, by łyżkę masła kakaowego roztopił i w postaci lewatywy wprowadził tam, gdzie należy”.

Nowe metody lecznicze są w Kasach chorych bardzo rozpowszechnione. Podobno takie same skargi płyną od pacjentów tej instytucji w Sarnoku.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

W przededniu rozprawy przeciw Lewandowskiej

Na rozprawę powołano 8 świadków

W sali 86/67 sądu okręgowego w Poznaniu odbędzie się jutro o godzinie 9 rozprawa przeciw Marji Lewandowskiej z Poznania, oskarżonej o szantaż. Szczegóły, będące przedmiotem rozprawy, są znane czytelnikom „Kurjera Poznańskiego” z szeregu relacji.

W jutrzejszym wydaniu popołudniowym podamy obszernie przebieg procesu, o ile oczywiście do niego dojdzie. Niewykluczone bowiem, że obrońca Lewandowskiej, adw. Hejmowski, stawi wniosek o zbadanie stanu poczytalności oskarżonej i przeprowadzi zastosowanie do niej par. 51 k. k., który opiewa: „Niemasz przestępstwa, jeżeli sprawca, spełniając czyn, znajdował

się w stanie bądź nieprzytomności, bądź chorobowego zaburzenia działalności umysłowej, wykluczającym wolną wolę”.

W przeciwnym razie Lewandowska sądzona będzie według par. 253 k. k., który grozi karą więzienia, nie krótszą od miesiąca.

Na rozprawę powołano 8 świadków: matkę oskarżonej Janinę, siostrę Emilję, dalej: Pawła Kuleszę, Marijana Majchrzaka, Prażmowską, Annę Przybylską z Poznania, Marię Dobrowolską z Warszawy i Edmunda Bocheńskiego z Leszna.

Rozprawa budzi niezwykle zainteresowanie. (z)

Pies na służbie przemytników

Na grzbiecie miał 4 kg. tytoniu

Na drodze między Praszką a Wleńskiem natknęli się strażnicy celni na przemytników. Aresztowano Macieja Siekluszkę z Karszewic, u którego znaleziono 15 kilo sacharyny wartości około 3 tys. zł. Mieszkańcowi Krzepic Starych Karasiów, odebrano większą ilość przemycanego tytoniu.

Ponadto przytrzymała straż gra-

niczna na odcinku kępińskim w pobliżu Rudnik psa wilka, który był na usługach przemytników. Biegający luzem pies miał przytroczony na grzbiecie pas z tytoniem wagi 4 kilogramów. Przytrzymanie przemytnicy i podejrzani o przemytnictwo osobnicy wyparli się psa-przemytnika i spółki z nim. (k)

Samobójstwo na sali sądowej

Śmierć strażnika celnego, którego sąd uznał winnym

Z Kościerzyny donoszą: Tragiczny wypadek wydarzył się w miejscowym sądzie grodzkim. Przed sądem stawali Zygmunt Dębowski, funkcjonariusz straży granicznej z Wysina i pewien funkcjonariusz P. P., oskarżeni o pobicie się i obrażę w czasie zabawy. Wynik rozprawy był pomyslny dla Dębowskiego, którego uznano niewinnym.

Kiedy sędzia zwrócił się pod koniec rozprawy do funkcjonariusza P. P. z

pytaniem, czy ma jeszcze coś do powiedzenia, ten zażądał, by Dębowski złożył 20 zł na rzecz rodziny policyjnej. W tej chwili strażnik graniczny wy dobył broń i skierował go do siebie, wymierzając w usta. Zanim się obecni zorientowali padł strzał, po którym Dębowski obficie broczący krwią, w kilka minut zakończył życie. Przerazona publiczność opuściła w popłochu salę sądową.

Grudziądz ośrodkiem wywrotowej roboty jacejek komunistycznych

Znów proces — 11 komunistów na ławie oskarżonych

Nasz korespondent grudziądzki (ski) donosi:

Przed rokiem odbył się w Grudziądzu głośny proces przeciw 17 komunistom, na których czele stał kamasznik Szmul Rozenek. Rozprawa sądowa zakończyła się zasądzeniem oskarżonych na karę ciężkiego więzienia od 2 do 7 lat. Zdawało się, że wyrok poskromi działalność czerwonych ideowców. Niestety tak jednak nie było. Po kilku zaledwie miesiącach wykryto jacejki komunistyczne w Bydgoszczy i Gdyni, której członkowie w liczbie siedmiu zostali w tych dniach zasądzeni na karę ciężkiego więzienia od 8 miesięcy do 2 i pół lat.

Dnia 14 bm. zasiadło na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Grudziądzu 11 komunistów. Głównym oskarżonym jest niejaki Kazimierz Sobczyński (Kazim. Sprychaj), lat 30 metalowiec, który przybył do Grudziądza z Warszawy, reszta oskarżonych, wyłącznie rzemieślnicy zamieszkali

w Grudziądzu, pochodzą z b. Kongresówki wzgl. Pomorza. Są to przeważnie ludzie jeszcze młodzi.

Sądowi przewodniczy wiceprezes Kórnicki, oskarża prokurator Baszkowski. Świadców powołano około 40. Wstęp na salę rozprawy jest ograniczony i dozwolony tylko za osobną przepustką.

Według aktu oskarżenia podsądni rozpoczęli wzgl. wznowili akcję wywrotową w Grudziądzu w końcu roku 1930 wzgl. w pierwszych miesiącach r. 1931. W tym też czasie przybył do Grudziądza Sobczyński, którego policja, śledząc jego działalność, w kwietniu aresztowała. Agitację wywrotową uprawiali oskarżeni za pomocą ulotek, broszur i chorągiewek o wywrotowych hasłach, organizowali tajne zebrania i wiele dla obojga pici, przy czym utrzymywali ścisły kontakt z działaczami komunistycznymi w Poznaniu i Warszawie.

Proces potrwa kilka dni.

Po roku bezowocnych poszukiwań

ujęto defraudanta z Kasy Emerytalnej pracowników kolejowych

Jak czytelnikom naszym wiadomo, głośną była swego czasu sprawa Kasy Emerytalnej Pracowników Kolejowych i jej dyrektora Edmunda Wasilewskiego, który w ciągu dwóch mniej więcej lat zdołał sprzeniewierzyć około 150 000 zł., przelewając je potem na swe prywatne konto w P. K. O. Mimo rewizji nie wykryto dziwnym trafem brakujących sum.

Dopiero gdy Wasilewski ulotnił się pewnego dnia, zabierając z sobą całą gotówkę, sprawa nabrała wielkiego

rozgłosu. Mimo energicznych poszukiwań policji, na ślad nie wpadnięto i nicy prowadziły do Niemiec. Tymczasem jak się okazało, Wasilewski zmylił ślady i siedział sobie wygodnie tuż pod Poznaniem pod okiem policji, która przez rok cały nie potrafiła wpaść na właściwy ślad pobytu defraudanta.

Dopiero wczoraj policja na podstawie poufnego doniesienia aresztowała defraudanta, osadzając go w więzieniu na Młyńskiej.

Tragedja umys'owo chorej

Wczoraj rano w Kozielach w pow. nowotomyskim znaleziono na polach zwłoki umysłowo chorej 26-letniej Czesławy Wajman z Różynowej w pow. nowotomyskim. Krytycznego dnia w godzinach porannych śp. Wajmanówna zbiegła z domu w zamiarze udania się do kościoła, i w drodze zmarła. Sprawą zajęły się władze sądowe. (k)

„Mała” drogerja

W znanej drogerji p. Czepczyńskiego przy Starym Rynku 8 dopuszczano się systematycznych kradzieży. W dochodzeniach ujawniono sprawcę kradzieży w osobie niejakiego Henryka Paszkowskiego.

Podczas rewizji domowej w mieszkaniu Paszkowskiego przy ul. Południowej 69 znaleziono u Paszkowskiego prawdziwą składnicę artykułów drogeryjnych. O rozmiarach tej składnicy świadczy między innymi fakt, że znaleziono 40 kamieni do wywabiania rdzy, 5 puszek emalii kolorowych, sole szczawikowe, 172 farbki do materiałów, pudełka do nalepek na truciznę 46 różnych pendzli, 50 lampek na groby, 194 proszki t. zw. kogutki, 100 paczek ultramaryny, 2 tuziny knotów do lamp, 26 ogni bengalskich oprócz wielu innych przedmiotów, które znaleziono już w mniejszej ilości.

KALENDARZYK

Wtorek, 13 marca 1932.

Słońce: wschód 6.08 — zachód 17.56 — długość dnia 11 godzin 48 min. Księżyc: wschód 8.48 — zachód 2.29 — pierwsza kwadra.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano Temperatura powietrza umiarkowana minus 1 st. Cels. Pogodnie. Wiatr północno-zachodni. Ciśnienie atmosfer. umiarkowane 756 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 4 st. Cels., najniższa minus 1 st. C. Kal. rzk.: Leontyna P. — jutro Cyryl i Metody.

Kal. słow.: Długomila — jutro Ojcosława.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem”. Stary Rynek 75 — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1 — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76 — Apteka „Pod Eskulapem”, pl. Wolności 13.

Lazarz: Apteka „Przy parku Wilsona”, ul. Marsz. Focha 47.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22 — Apteka „Pod Opatrznością Boską”, ul. Dąbrowskiego 76.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Walne zebranie Tow. Polsko-Angielskiego.** Przypominamy, iż jutro, t. j. w środę, dnia 16 bm. odbędzie się o godzinie 20 w Domu Kupiectwa Polskiego (ul. Zwierzyniecka 12) zwyczajne walne zebranie Towarzystwa Polsko - Angielskiego, na którym zarząd i komisja rewizyjna złożą sprawozdania oraz dokonane będą wybory nowych władz Towarzystwa. Po zebraniu odbędzie się spotkanie towarzyskie w lokalach Resursy Kupieckiej, mieszczacej się w tym samym gmachu.

— **Towarzystwo „Pomocy dla Inteligencji”.** Walne zebranie odbędzie się

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 9 288

16 bm. o godzinie 18 na salce Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, 1 piętro.

— **T. S. „Pentation”.** Poznań urządza 19 bm. o godz. 17.30 w lokalu p. Hejnowicza przy ul. Zwierzynieckiej nar. Przecznicy, pogódkę dla piłkarzy z okazji rozpoczęcia mistrzostw.

— **Zebranie Podhalan.** Zarząd Organizacyjny Ogniska Związku Podhalan zwołuje na 20 bm. godz. 16 w świetlicy 14 p. a. p., ul. Solna 5, zebranie celem ukonstytuowania się i wyboru władz Ogniska Związku Podhalan.

— **Związek Pracowników Kupieckich Oddział w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się 16 bm. o godz. 20 na sali Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Ze względu na ważne sprawy, będące na porządku obrad, jak i wykład o ubezpieczeniach społecznych, który wygłosi p. Lgocki, dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, uprasza o liczny udział Zarząd.

— **Stow. Uzdźników Pozn. Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.** W piątek 18 bm. o godzinie 18 odbędzie się w sali sejmikowej Starostwa Krajowego zebranie zawodowo - informacyjne członków Stowarzyszenia w Poznaniu.

— **Stowarzyszenie Samopomocy Dobrej w Poznaniu.** Walne zebranie odbędzie się we wtorek 22 bm. o godzinie 19 na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

ZYCIE AKADEMICKIE

— **Akademickie Koło Harcerskie** urządza w dniu 16 bm. o godz. 19 w auli szkoły wydziałowej im. Działyńskich „Żywy Dziennik”, na które zaprasza starsze harcerki i harcerzy, jako też sympatyków. Wstęp bezpłatny.

ZYCIE SOKOLE

— **Baczność Sokolice Okręgu Poznańskiego!** Ostatni wykład z cyklu połączony z filmem, ilustrującym działania i obronę przeciwgazową, odbędzie się w środę 16 bm. o godzinie 19.40 na sali Stronictwa Narodowego, św. Marcin 65, I pr. Przybycie wszystkich druchen konieczne.

WYKŁADY

— **Ciekawy wykład.** Prof. dr. Tadeusz Grabowski wygłosi w środę, dnia 16 bm. o godzinie 20 w sali 22 Collegium Minus Uniwersytetu ciekawy wykład p. t. „Polsko - czeskie stosunki literackie na przełomie wieków XVIII i XIX, w oświetleniu prof. M. Szykowskiego”. Na wykład ten zaprasza swych członków i gości Tow. Polsko - Czechosłowackie. — Wstęp bezpłatny.

— **Błogosławieństwo życia, czy przekleństwo śmierci?** Dwa zagadnienia nurtują od setek lat w umysłach filozofów i przyrodników, dwa zjawiska istnieją w przyrodzie, tworząc jej najistotniejszą treść, dwa pojęcia są nierozdzielne z procesami biologicznymi, a to: życie i śmierć. Czem jest życie dla nas? czy uśmiechem zabarwionym tęczą najroźnorodniejszych przejawów, czy tylko złudną bańką mydlaną, ginącą w mroku — niewiadomego — za szorstkim dotknięciem śmierci, czy jest błogosławieństwem Stwórcy i bezcennym darem, czy tylko wypadkową niezmiennych i niezbadanych praw przyrody? Czem jest śmierć? Czy złem nieuniknionem, przez której uścisk każdy przejść musi, czy tylko zmianą bytu na doskonalszy i nieśmiertelny, o tem powie p. prof. dr. I. Hoffman w swoim wykładzie p. t. „Życie i śmierć w przyrodzie” w środę, dnia 16 bm. o godz. 20 w sali Śniadeckich Collegium Medicum przy ul. Fredry 10. Wstęp 50 groszy, dla akademików 30 groszy.

KRATKI SĄDOWE

Amatorzy zabłąkanych gołębi pocztowych

Dobrze wytrenowany gołąb pocztowy, to ptak w czasach dzisiejszych bardzo cenny. Jest ważnym środkiem łączności, i dlatego niema pułku, któryby nie miał specjalnej sekcji gołębi pocztowych w plutonie łączności. Zanim taki gołąb pocztowy stanie się zdolnym spełnić rolę łącznika, musi oczywiście przejść odpowiednie przeszkolenie. Wszędzie istnieją więc dzisiaj specjalne kursy, zarówno prywatne jak i wojskowe, zajmujące się hodowlą gołębi pocztowych. W Poznaniu jest np. specjalny związek hodowców gołębi pocztowych.

Gołębia zaopatrzonego w obrączkę rejestracyjną puszczą się w przestworza, najpierw na mniejszą odległość, później na większą. W początkach lotów zdarza się często, że gołębie się dezorientują w drodze i zmęczone przykucają na noc w pierwszym z rzędu napotkanym gołębniku.

O to właśnie! Na to czekają „gołębiarze”, handlarze gołębiami.

Ostatnio członkowie zw. hodow. gołębi pocztowych urządzają na targach generalne przeglądy i gdy tylko zauważą, że się sprzedaje gołębie pocztowe, zaraz zawiadamiają o tem władze.

W ten sposób zdemaskowani zostali na pl. Sapieżyńskim handlarze drobni Pająk z Wildy, Kantecka, Habubski i Janowski, którzy sprzedawali gołębie pocztowe. Na rozprawie sądowej wykrecali się sianem, twierdząc, że gołębie kupili na majątkach. Wszyscy oni zasądzeni zostali tym razem łagodnie, bo na grzywnę po 20 zł. względnie po 4 dni aresztu. Skonfiskowane gołębie przekazano do szpitala wojskowego. O wiele surowsza kara czeka tych, którzy gołębie chwytają i sprzedają je handlarzom. (dob.)

KRONIKA MIEJSCOWA

Egzamin mistrzowski w zawo-
dzie fryzjerskim. W dniu 22 lutego 1932
odbył się w Izbie Rzemieślniczej w Pozna-
niu egzamin mistrzowski dla zawodu fry-
zjerskiego przed komisją egzaminacyjną
pod przewodnictwem przewodniczącego p.
W. Zimniewicza z Poznania. Jako ławni-
cy zasiadali mistrzowie pp. Aleksander
Kolendowicz i Kazimierz Paczkowski z
Poznania. Egzamin złożyli: pp. Leoka-
dia Faligowska z Poznania, Ludwik Wil-
czyński z Kostrzyna, Stanisław Konieczny
z Środy, Jan Marcinkowski z Mosiny. Po
złożeniu egzaminu wręczył przewodniczą-
cy komisji egzaminacyjnej p. W. Zimnie-
wicz nowym mistrzom dyplomy mistrzow-
skie. Z okazji tej uroczystości na biednych
miasta Poznania 10 zł.

KRONIKA POLICYJNA

Sądne dni dla złodziei i włamywa-
czy. W ostatnich dniach ujawniono
sprawców kradzieży skór u p. Józefa
Drożdża przy ul. Langiewicza 3, oraz
sprawców kradzieży z włamaniem u p.
Tkacza przy Górnej Wildzie 117, wre-
szcze sprawców kradzieży worka cukru u
p. Ignacego Trawickiego przy ul. Gen.
Kosińskiego 12.

Na gorącym uczynku kradzieży z wła-
maniem do składnicy kawy firmy Mi-
lchowski w Poznaniu (ul. Żorawia 19-20)
ujęto ubiegłej nocy Leonarda Sikorę (Nad
Bogdaną 6) i Józefa Majewskiego (ul.
Marszałka Focha 33) i Zygmunta Sta-
szewskiego (ul. Jezuita 34). Trójkę nie-
fortunnych włamywaczy odstawiono do
aresztu policyjnego.

Przy ul. Lodowej ujęto Władysława i
Ignacego Klimeckich oraz Józefa Niem-
czewskiego z Fabjanowa. Trójka ta pla-
nowała prawdopodobnie włamanie, gdyż
znaleziono u nich rewolwer, tom, wy-
trych i próżny worek. Plany te jednak
zniweczyła policja.

Przed około dwu tygodniami w firmie
nasiennej i zbożowej Aleksander Szyfter
przy ul. Wielkiej 11, zaofiarowano kupno
200 kg. nasienia konicyny. Konicynę
przywiózł niejaki Bednarek, podający się
za rolnika z Lipna w pow. obornickim.
Firma Szyfter zakontrowała kupno
konicyny i złożyła towar na śpichrzu —
Młody „rolnik Bednarek” wzbudził jed-
nak podejrzenie, to też nie wypłacono mu
pieniędzy, a polecono, by po odbiór pie-
niędzy przyszedł jego ojciec. Działo się
to w dniu 4 marca, a do dziś żaden ojciec
Bednarek nie zgłosił się po pieniądze. Na-
suwa to uzasadnione podejrzenie, że ko-
niczyna pochodzi z kradzieży (k).

rzędnikiem i to na Pomorzu, gdzie „wy-
strzał” zrobić nie jest łatwo.”
„Wyrzutek” tych Kotliński z Mi-

kulskim zrobili więcej, aniżeli jeden.
Pokutę wyznaczy teraz sąd. F. o. b.

Nasi korespondenci donoszą

Z WIELKOPOLSKI

Czempin. (Koncert religijny.) W
ub. niedzielę urządzą tutejsze towarzy-
stwo śpiewu „Lutnia” koncert religijny.
Śpiewacy wywiązali się ze swej roli do-
skonale. Do śpiewu towarzyszyła orkie-
stra 17 pułku ułanów z Leszna, która
odegrała również kilka utworów. Kapel-
mistrz por. Dzikowski dyrygował orkiestrą
i popisał się występem solowym. Publicz-
ność, która dopisała, była zachwycona.

Pniewy. (L. O. P. P.) Staraniem
miejscowego Koła L. O. P. P. urządzono 25
lutego br. wykład na sali p. Letkiewicza,
urozmaicony obrazami świetlnymi i fil-
mem propagandowym. Referat p. Kamiń-
ski z Poznania interesująco przedstawił
liczne zebranej publiczności przyszłą
wojnę gazową, scharakteryzował zoboję-
zanie poszczególnych gazów chemicz-
nych i podał sposoby obrony przeciwga-
zowej. Sluchacze z zadowoleniem opu-
szczali salę. W następnym dniu w godzi-
nach przedpołudniowych dzieci poszcze-
gólnych klas szkoły powszechnej zwie-
dzały propagandowy wagon ligowy, który
tłumnie odwiedzało także obywatelstwo
naszego miasta i ludność z najbliższych
wiosek. Nawiasowo dodać należy, że
miejscowe Koło L. O. P. P. należy do naj-
bardziej ruchliwych i czynnych kół w po-
wiecie szamotulskim.

Rogoźno. (Z ruchu Tow.) Zebranie
Tow. Robotników odbyło się w lokalu
p. Wierzykowskiego. Obradom w obecności ks.
dzikana Pomorskiego przewodniczył pre-
zes p. Michalak. Po sprawozdaniach
członków zarządu, prezes p. W. Michalak
wygłosił interesujący referat pod tytułem
„Pius XI”. Do referatu kilka cennych
uwag dorzucił ks. dzikan Pomorski. Z
okazji nadchodzących świąt wielkanoc-
nych uchwalono wydać członkom starcom
po 6 zł. zapomogi oraz po struclu dla
członków bezrobotnych.

(Kwesta uliczna.) Urządzona zbiór-
ka uliczna staraniem komitetu niesienia
pomocy bezrobotnym przyniosła ogółem
88 złotych. (sk)

Sieraków. (S. M. P.) Dnia 6 bm.
wystawiło miejscowe Stow. Młodzieży Mę-
skiej dramat religijny p. t. „Nazarejczyk”.
Przedstawienie doskonale się udało dzie-
ki gorliwej pracy doborowego zespołu a-
matorskiego i umiejętnej reżyserji p. Brzo-
ski. Napiw publiczności był duży, tak
iż zabrakło na kilka dni przed przedsta-
wieniem biletów, wobec czego dano dwa
przedstawienia, popołudniowe i wieczor-
ne.

(Bezrobotni.) W ostatnim czasie za-
uważyć było można wzrost bezrobocia w
miejscie naszym i okolicy. Niektórzy bez-
robotni są już w obliczu skrajnej nędzy.
Przed kilku dniami zaatakowali bezrobot-
ni magistrat, żądając pracy względnie
wsparcia. Policja była zmuszona inter-
wenjować. (bl.)

Podzamcze. (Prymicje.) Syn pa-
rafji podzamkowej ks. Antoni Rządki,
składał w kościele św. Rocha pierwszą o-
fiarę mszy św. Oprócz miejscowego ks.
prob. Myszkowiaka, który pełnił funkcję
archidjakona, uświetnili uroczystość swą
obecnością: ks. dzikan Zarzycki, ks. prob.
Mroczkowski, który wygłosił okoliczno-
ściowe kazanie, ks. prefekt Sobocki z Kę-
pa, ks. mag. Lipa, ks. prob. dr. Kot z Wie-
ruszowa oraz ks. Stelmazyński. Po uro-
czystościach kościelnych matka ks. pry-
micyanta podejmowała w swym domu w
Mirkowie z staropolską gościnnością du-
chowienstwo i krewnych. W następne dni
odprawiał ks. Rządki msze św. w rodzin-
nej wiosce Mirkowie i w Mikorzynie, u-
dając się później do Wronki, gdzie objął
stanowisko wikariusza. (ck.)

Czarnków. (Pożar.) W czwartek
w godzinach wieczornych spłonął w ma-
jomości Sławno 2-piętrowy młyn paro-
wy z zapasami zboża. Zabudowania mły-
na zapadły się zupełnie. (cn)

Gniezno. (Ujęcie poszukiwanego
złoczyńcy.) Wśród ujętych kasiarzy w
Gnieźnie był jeden, podający się za
Wasińskiego. Ustalono, że nazywa się
właściwie Michał Uszyć i jest poszuki-
wany przez różne urzędy śledcze z po-
wodu licznych dokonanych włamań.

(Zlikwidowanie szajki komunistów.)
Od dłuższego czasu tutejsi komuniści roz-
winęli tu propagandę, rozrzucając w róż-
nych punktach miasta ulotki wyrotowe,
również ulotki wzywające na wiec, który
miał się odbyć w czwartek na Targow-
isku. Policja zabrała się do leaderów
i osadziła w aresztach Józefa Rezulaka,
Artura Szulca, Romana Lewandowskiego
i Karola Brączkowskiego. Ulotki komu-
nistyczne dotarły również do koszar 69
p. Zapowiedziany wiec na Targowisku
z powodu zamknięcia przywódców nie
doszedł do skutku. (br)

Leszno. (Akademja Papieska.)
Obchód celem uczczenia 10-lecia Ponty-
fikatu J. Św. Papieża Piusa XI, prze-
kształcił się u nas w ogromną manifestac-
ję uczuć katolickich w naszym mieście.
Po nabożeństwie we farze tłumy podążyły
na salę „Sokola”, dokąd przybyły też
wszystkie towarzystwa ze sztandarami.
Świętny wykład o działalności Ojca Św.

wygłosił p. A. Krajewicz. Na specjalne
zaś wyróżnienie zasługuje piękne prze-
mówienie delegata arcybiskupa, ks. prob.
Jankiewicza. Podniosła uroczystość za-
kończył ogólny śpiew „Boże coś Polskę”.
(Nieściska wiadomości.) Przed kil-
ku dniami podała P. A. T. wiadomość o
niesamowitym wypadku w Zaborowie
próby samobójstwa 6-letniej dziewczynki
z powodu braku chęci do życia. Cała
sprawa jest zwykłą bujdą, zmyśloną od
A do Z.

(Sejmik powiatowy.) Na sejmiku
powiatowym stwierdzono, że suma za-
ległości podatkowych wynosi 204 346 zł.
Obciążenie podatkowe na hektar wynosi
przeciętnie 24.49 zł. Budżet uchwalono
na sumę przeszło 500 000 zł.

(Przedstawienie.) Straż Honorowa
Najśw. Serca P. J. urządziła przedsta-
wienie dramatu Schillera „Dziwica Orleań-
ska”, które się nadspodziewanie udało.
Aktorzy a specjalnie aktorki nasze spi-
sały się bardzo dzielnie.

(Wystawa.) W Kinie Pałacowym
mamy bardzo oryginalną wystawę. Ze-
brano bowiem przeszło 4000 fotografii z
czasów wojny światowej z wszystkich
frontów walki. (s)

Kościan. (Samobójstwo.) W dniu
12 bm. popełniła wdowa Emma Lach-
mannowa, zamieszkała przy pl. Wolności
nr. 18, samobójstwo przez zatrucie się ga-
złem świetlnym. Przyczyna samobójstwa
nieznana.

(Koncert.) Towarzystwo śpiewu
„Lutnia” w Czempiniu urządziło w dniu
13 bm. na sali Hotelu Polskiego koncert
religijny pod batutą dyrygenta p. Nowi-
ckiego z udziałem orkiestry 17 pułku uła-
nów z Leszna.

(Walne zebranie.) Towarzystwo
Bartników odbyło walne zebranie, które-
mu przewodniczył p. Wyrzykowski. Po
złożeniu sprawozdań z rocznej działal-
ności wybrano następujący zarząd: pp.
Mieczysław Wyrzykowski — prezes, Mi-
chał Toperek — sekretarz, Franciszek
Jankowski — skarbnik. (mk)

Śmigiel. (Nowe S. M. P.) W
Bruszczywie założone zostało nowe Stowa-
rzyszenie Młodzieży Polskiej. Odpowied-
ni referat organizacyjny wygłosił nauczy-
ciel p. Szwarc. Na członków zapisało się
21 druhów. Do zarządu weszli: Józef
Piórcieniczak — prezes, Klecka Roman —
wiceprezes, Klecka Józef — sekretarz,
Olejniczak Stanisław — skarbnik, Micha-
lak Feliks — naczelnik.

(Przedstawienie.) Dnia 13 b. m.
Zgromadzenie III. Zakonu odegrało z
wielkim powodzeniem na sali Strzelnicy
sztukę p. t. „Św. Klara”. Amatorzy wy-
wiązali się ze swego zadania dobrze, za co
nagrodzono ich rzeszami oklaskami.

(Złagodzenie bezrobocia.) Komitet
Parafjalny dla spraw bezrobocia przepra-
wiał akcję dożywiania bezrobotnych
parafji śmigiejskiej. Komitet Parafjalny
dożywia przeszło 100 bezrobotnych. (mk)

Ostrów. (Wspomnienie.) Zmarła
tutaj wdowa - dentystka śp. Prakseda
Minczykowska. Był to typ Polki, o kry-
ształowym charakterze. Zawsze czynna
i uczynna, niesłuchanie pracowała, przy-
tem szczerze i nawskroś pobożna i pa-
trjotka, wychowała troje dzieci, które Bóg
pieczy jej powierzył.

(Rekolekcje.) W tegorocznych
3-dniowych rekolekcjach dla panów, urzą-
dzonych staraniem miejscowego ks. prob.
Zamysłowskiego i Sodalicji, brało chętny
udział setki mężczyzn, zapelniając szcze-
lnie salę Domu Kat. Równocześnie pro-
wadził O. Konopiński rekolekcje dla
uczniów gimnazjum męskiego.

(Z chórów kościelnych.) Na ze-
braniu delegatów okręgu ostrowskiego
chórów kościelnych wybrano prezesem o-
kręgu miejscowego ks. prob. Zamysłow-
skiego.

(Z sądu.) Naczelnik tutejszego sądu
grodzkiego p. Jan Zabierowski zamiano-
wany został sędzią sądu okręgowego w
Ostrowie. (n)

Z POMORZA

Nowe n. W. (Wieczornica.) Z ini-
cjatywy miejscowego „Sokola” odbyła się
w sobotę na sali p. Borkowskiego wspa-
niała wieczornica patriotyczna ku czci
650-lecia testamentu ostatniego księcia
pomorskiego Mestwina II. Wieczornicę
zagail prezes „Sokola” p. Klemens Ja-
dzewski, witając serdecznie słowy lic-
nie przybyłych. Dłuższy, zastoso-
wany do uroczystej chwili referat wygłosił p. No-
wicki z Grudziądza. Uroczystym wie-
czoru były deklamacje oraz występ chó-
ru Tow. Śpiewu „Dzwon” pod batutą p.
Frydrychowskiego.

(Z życia parafji.) Przed ośmiu laty
powstała z części parafji w Komorsku sta-
cja duszpasterska w Warlubiu. Nie-
zwykła ofiarność parafjan sprawiła, że
dziś Warlubie — większa wieś nad szo-
są Świecie — Nowe, — posiada już muro-
wany i ładnie się reprezentujący kościół,
będący chlubną ozdobą danej miejscow-
ści. Duszpasterz mieszkaj jednak aż
dotąd w wynajętym domu, zaś obecnie
zdołano nabyć nieruchomości na własne
za 20 000 złotych, którą zamieni się na ple-
banję. Jest to nowy, niezwykle wysiłek
parafji, w tak nader krytycznych cza-
sach przedsięwzięty. (tts)

Niebywała panama budowlana w Gdyni

Jak Mikulski i tow. „budowali” dworzec i pocztę w Gdyni, ile na tem zarobili, a ile stracił skarb państwa i społeczeństwo

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.)

Gdynia, w marcu.

W tych dniach budowniczy Jan Mi-
kulski opuścił więzienie śledcze w Sta-
rogardzie. Chociaż przebył w areszcie
śledczym pełne trzynaście miesięcy, to
jednak wypuszczenie go na wolną stopę
— do sprawy — uwarunkowane zo-
stało jeszcze złożeniem kaucji w sumie
aż 30.000 zł. Również drogo okupił swo-
ją chwilową wolność inż. Władysław
Granowski. Suma 10.000 guldenów kau-
cji nie zdawała się sędziemu śledczemu
zbyt wysoką.

Co to za osoby, na których sądom
polskim tak zależy?

Wyczerpującą odpowiedź da rozpra-
wa, zapowiadana tutaj na drugą po-
łowę kwietnia. Śledztwo w sprawie nad-
użyć, popełnionych przez Mikulskiego,
Kotlińskiego i tow. przy budowie dwor-
ca i gmachu pocztowego w Gdyni, trwa-
ło rok i dało w rezultacie jedenaście to-
mów, nie licząc dowodów rzeczowych,
ksiąg, korespondencji itd., ujętych w
tomów 60. Z tego materiału, przegot-
owanego przez sędziego śledczego okrę-
gowego Karasiewicza, wiceprokurator
Łepki z Grudziądza sporządził w ciągu
trzech miesięcy uciążliwej pracy, — akt
oskarżenia.

Akt oskarżenia zarzuka karygodne
czyny następującym osobom: Janowi
Mikulskiemu, Mieczysławowi Kotliń-
skiemu, Marcelemu de Lorme, inż. Wła-
dysławowi Granowskiemu, inż. Zdzisła-
wowi Bielawskiemu i Janowi Greune-
rowi. Zaznaczyć należy, że najważniej-
si są czterej pierwsi.

Pierwszy zarzut aktu oskarżenia do-
tyczy nadużyć przy budowie dworca
kolejowego w Gdyni. W grudniu 1925
roku Kotliński, będący kontraktowym u-
rzędnikiem Dyrekcji Kolei Państwo-
wych w Gdańsku, przybywa tutaj w
charakterze kierownika budowy dwor-
ca. W krótkim czasie układa plan po-
kątnych zarobków i wzywa do pomocy
swojego kolegę z czasów krakowskiej
szkoły przemysłowej, Jana Mikulskie-
go, mieszkającego wówczas we Włodzi-
mierzu Wołyńskim. Mikulski tworzy w
Gdyni firmę budowlaną, której cichym
wspólnikiem staje się Kotliński. Trze-
cim sojusznikiem zostaje dalszy urzę-
dnik D. K. P. w Gdańsku, De Lorme, re-
ferent sprawy budowy dworca w Gdyni.
Cała trójka trzyma się mocno za ręce
i, chociaż dworzec gdyniński jest już w
połowie ukończony, Mikulski otrzymu-
je robót na 297 000 zł. De Lorme zazna-
mia Mikulskiego z ofertami firm kon-
kurencyjnych, Kotliński akceptuje wy-
głowane rachunki Mikulskiego itd.
Konkretnie wylicza akt oskarżenia, że
Mikulski za tynki wewnętrzne zamiast
88.000 zł. wziął 123.000, że za dwie budki
żelazne na peronach, warte co najwyżej
po 15.000 zł., otrzymał po 30.000 zł., że
wreszcie przy głównym wejściu, za-
miast słupów twardych, granitowych, dał
słupnie tańsze, miększe, dolomitowe.
Urzędnikowi De Lorme zarzuca się, że
pobrał od Mikulskiego tytułem „bez-
zwrotnych pożyczek” sumę 10.000 zł., a
skarbowi państwa wyrządził szkodę na
przynajmniej 19.000 zł.

Po tej pierwszej, „wstępnej” robocie,

Kotliński z Mikulskim biorą się do po-
ważniejszego obiektu — budowy poczt-
y w Gdyni. W roku 1927 otrzymują
prace żelbetowe, murarskie, stolarskie
i malarskie na przeszło 2 miliony zło-
tych. Pracują znowu przy pomocy „zna-
jomości” i łapówek. Miejsce De Lorme’a
zajmuje inż. Granowski, kierownik bu-
dowy z ramienia ministerstwa poczt i
telegrafów. Pan ten otrzymuje od Mi-
kulskiego w gotówce i wekslach łapów-
kę w wysokości 41.000 zł. Inny urzę-
dnik otrzymuje jeszcze więcej — 150.000
zł. Mikulski, Kotliński i Granowski —
zarzuca im to w dalszym ciągu akt
oskarżenia — sfalszowali umowę na wy-
konanie robót murarskich i w ten spo-
sób poszkodowali skarb państwa na
52.000 zł. W innym wypadku za zgodą
inż. Granowskiego wycofali stare, ory-
ginalne rachunki i na ich miejsce pod-
sunęli rachunki sfalszowane, oczywiście
znacznie wyższe. Ta operacja dała zysk
w sumie 163.000 zł.

W międzyczasie Kotliński, po wy-
stąpieniu z D. K. P. Gdańsk, stał się
jawnym współwłaścicielem firmy Mi-
kulskiego. Budowali tu i tam i dobrze
im się działo. Ponieważ jednak obaj
wspólnicy pracowali raczej każdy na
własny rachunek, aniżeli dla dobra fir-
my, więc, gdy rozpoczął się kryzys, fir-
ma poczęła łoczyć się po pochyłości i
nastąpiła upadłość. W tej sprawie akt
oskarżenia zarzuca Mikulskiemu, że do
sprawy nadzoru sądowego oddał fał-
szywe zestawienia, które zaręczył przy-
sięgą, dalej zarzuca się obu wspólni-
kom, że pieniądze, skasowane w stanie
niewypłacalności firmy (28.000 zł.) nie
odstawili do firmy, wreszcie, że uprzy-
wilejowywali poszczególnych wierzycie-
li (niektórym wypłacili więcej, aniżeli
im się wogóle należało), usunęli z ma-
sy upadłościowej maszynę do wyrobu
płyt betonowych wartości 42.000 zł., pro-
wadzili złe księgi handlowe itd.

Takie są najogólniejsze punkty aktu
oskarżenia — bynajmniej nie wszystko
— co dotyczy czworci: Mikulski, Kotliń-
ski, Granowski i De Lorme.

Inż. Z. Bielawskiemu z Gdyni zarzu-
ca się, że jako nadzorca działał celowo
na szkodę masy, mianowicie sprzedał
posesję firmy „Mikulski i Kotliński”,
położoną na Grabówku i oszacowaną na
przeszło 100.000 zł. za 33.000 Greune-
rowi i Dulkom. Sprzedaży tej, chociaż
pertraktacje miały trwać miesiąc, oskar-
żony nie ogłosił publicznie. Jan Greu-
ner oskarżony jest w tym wypadku za
pomoc w oszustwie.

Na zakończenie akt oskarżenia przy-
pomina, że dworzec kolejowy i gmach
poczty w Gdyni budowany był wysił-
kiem całego społeczeństwa. Oskarżeni
poszkodowali to społeczeństwo bardzo
poważnie. Podłoże panam budowlanych
w Gdyni i mentalność oskarżonych ilu-
struje najlepiej zacytowany przez pro-
kuratora urywek listu, w którym w ro-
ku 1925 Kotliński wezwał Mikulskiego,
żeby z Włodzimierza Wołyńskiego prze-
niósł się do Gdyni.

Urywek ten brzmi:

„Bo zrozum Brachu, że ja jestem u-

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POETA LAUREATUS

K. H. Rostworowski nagrodzony — Tradycje Sofoklesowe — Od „Judasza” do „Przeprowadzki” krakowskiej — „Zygzyki” Rostworowskiego — Serce i głowa — Między Bogiem a człowiekiem prostym — Poczucie tragiczności dziejów.

Przyznanie państwowej nagrody literackiej Karolowi Hubertowi Rostworowskiemu przyjęła opinia publiczna z głębokim zadowoleniem. Dopóki nagrody literackie, jak to musiało być na początku, przypadły nestorom-jubilatom z racji starszeństwa, przykładano, jako rzeczy naturalnej; ale potem każda zapowiedź nagrody zaczęła budzić objawy niespodzianki. — Literatów niezawsze można wyrozumieć, ogół zaś radby widzieć w laurze jedynym sposobem powszechnym, jak na Olimpiadzie.

Rostworowski jest laureatem, którego okrzyknąć można pod otwartym niebem — w słońcu, jak wieńczono tragiczków za czasów greckich przed dwudziestu kilku wiekami. Rostworowski podobny jest Sofoklesowi, który w „Antygonie” tak wyraził swój stosunek do człowieka i gromady:

Ołbrzymia ludzkiej myśli potęga
Nad podziw wielkich celów dosięga;
Lecz cześć, swawolny w działaniu swem,
Chwieje się między dobrem i złem.
A kto podepcze prawa ojczyste,
Kto na domowe porwie się bogi,
Tego przekleństwo ściga wieczyste,
Tego ojczyzna rzuci za progi.

Ileż słucham Rostworowskiego
w teatrze, zawsze przychodzi mi na
myśl ten chór z „Antygony”, którego
się uczyłem w szkole kieleckiej: „Pol-
la ta deina kuden”... To samo spoj-
rzenie bezpośrednie w życie ludzkie,
podziw i dreszcz tragiczności.

Wiele jest dziwów, a przecie
Człowiek największy dziw w świecie.

Pokazał nam te dziwy Rostworowski w „Kaliguli”, „Judaszu”, „Miłosierdziu”, „Zmartwychwstaniu”, „Niespodziance”, „Przeprowadzce”. Z dalekich siedlisk i czasów, jak widzimy — aż wreszcie znalazł tego samego człowieka w okolicy swojej i w Krakowie. Krakowski wyrobnik, noszący cegły, z „Przeprowadzki” mówi wyrocznie, jak chór grecki, czego on chce:

Chce, aby ludzie nie byli jednacy,
by z wielkich wielką korzyść miano.
Inaczej, stawia wielkość pod ścianą
i strzela! Zemsta? Nie! Rozpacza!
I woła: „Rzeczy ci oddałem,
na moich rekach cię wyniosłem!
Rzekłem: bądź sterem, bądź wiosłem,
bądź duchem — będę ciałem!
Ale gdy ster wypuścisz z dłoni,
gdy ci się znudzi sterowanie,
albo gdy w drodze duch ustanie
i pełnym żłobem się pokłoni,
gdy! usłyszysz tu na dole
nasze przekleństwo...” („Zygzyki”, 26).

Urywek ten wyjmuję z tomiku poezji p. t. „Zygzyki”, które Rostworowski wydał w tych dniach (nakładem księgarni św. Wojciecha w Poznaniu). Rozwiązuje tu, jak widzimy, wielki problem ludzkości czasów naszych. Wielkie zagadnienia społeczne ściga swoją metodą tragicznych wejrzeń w istotę rzeczy do kwestii ducha (w czym podobny jest Krasińskiemu), ducha, który zajmując górną w świecie pozycję, obowiązując do ciągłego wysiłku w wyż. Gdy zaś się znuży, gdy „pełnym żłobem się pokłoni”, wte y człowiek pracy wykonywa nad nim sąd i tylko wtedy. Ludowi nie zależy bynajmniej, aby wszyscy „byli jednacy”, nie — on laknie wielkości.

Rostworowski rozwiązuje zagadnienia cywilizacji ze stanowiska praw rozwoju, danych naturze człowieka przez religię i zmysł twórczy narodu. Tworzy syntezę górną i tragiczną ponad zgiełkliwą areną walki o materję. Zaciąga nad światem, przez ludzi tworzącym, strop niebieski, godny świata promethidjonów.

Ustrój świata taki, a jaki ustrój człowieka?

Przed każdym staje życie choć raz,
jak morderca
krzycząc: „Rece do góry! Serce albo głowa!”
Na pytanie, co oddać, odpowiedź gotowa:
głowę. Bowiemy po rozum można iść... do
serca.
— A po szczęście do głowy? Być może,
być może,
lecz pozwólcie, że ja to między bajki włożę.
 („Zygzyki”, 8).

W sercu, jednym słowem, jest kom-
pas... tam morderca...
i światłością i ciepłem, tam charakter,

siedlisko idealizmu, stamtąd polot,
czyn. Tam miłość, obowiązek, ofiara,
odpowiedzialność, tam — Bóg.

Serce sprawia, że

choć przed nami straszne boje:
Śmierć — a tylko krzyż w dłoni,
wciąż powraca szczęście moje
i jak w rondzie w życiu dzwoni. („Zygzyki”, 54).

Rostworowski małopoleń, Polak
rasowy, dziedzic i wytwórca najwyż-
szej w Polsce kultury, jest człowiekiem
prostej, katechizmowej wiary. —
Tej wiary, która szarmonizowała się
z rozumem i z wolą i obrała z powro-
tem siedzibę w sercu, jak u człowieka
prostego, z tą jednak odmianą, że nie
samą już bojaźnią jest Boga, ale osto-
ją Prawdy.

W przepięknym „Confiteor” tak się
spowiada:

Panie, moją pokorą nie darzy mnie pycha,
ani w pychę nie wzbija mnie moja pokora!
Usycham, jak jesienią liść każdy usycha,
przemijam, jak przemija każdy dzień z wie-
czora,
czuję, że szata moja zwietrzała i licha
z odzyskaniem barw swoich już się nie
upora,
więc — by duch mój w ciemnościach nie
zgasł jak meteor,
u stóp Twoich odmawiam głośne Confiteor
 („Zygzyki”, 59).

Uczucia ludzkie ciągną go ku zie-
mi. Dla poetyckiego serca jest to
święto, gdy ze szczytów zstąpi do wi-
ski, jak dusza wracała w przedwiecz-
ne czasy:

Blogosławieni, których światem wioska,
zegarem słońce, ludzkością gromada...
Na nich spogląda z ołtarza twarz Boska
wiecznie ta sama, dostojna i rada,
i w duszach Stwórcy króluje rzeźbiony,
jakby na żywe zstąpił feretrony. („Zygzyki”, 60).

Przez lud najściślej łączy się jego
dusza ze środowiskiem narodowym. —
Przez duszę ludu wiera w „konkre-
t” tego, co jest pojęciem narodu. Wiara
Rostworowskiego w naród jest tak
bezpośrednia, jak religijna, tak prosta
i tak bezwzględna. W uczuciu narodo-
wym zestrzaja się dusza poety i na-
brzmiewa do swej pełni. On jeden —
po Wypiańskim — czuje poetycko
tragizm dziejów:

A kto podepcze prawa ojczyste,
kto na domowe porwie się bogi,
Tego przekleństwo ściga wieczyste...

Więc to sprawiło radość, że ocenio-
no w Rostworowskim wartości kultu-
ry, serca i talentu składające się na
jego artystę, że złożono hold wielkim
tradycjom twórczości, których jest
wcieleniem, że nagrodzono poetę na-
rodowego.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Przewodnik Bibliograficzny”. Zesz. 2.
Serja III. Rok IV. Ogólnego zbioru rok
LV. Treść: Bibliografia nowych wyda-
nictw w 26 działach. — Indeks za rok 1931
— Adr. Red. Warszawa, Okólnik 9 m. 10.

„Przegląd Księgarski”. Nr 5. Treść:
J. Leitteger: „Kilka uwag na czasie” —
A. Szymański: „Korzystajmy z badań teo-
retycznych”. — Zasada solidarności w
księgarstwie. — Kryteria książki przed dzie-
wiećdziesięcioletni laty — Monopol na pod-
ręczniki szkolne. — Kryteria oceny książ-
ki. — I walne zebranie T-wa Przyjaciel
Wiedzy Księgarskiej. — Dr. W. Gottlieb:
„Działalność wydawnicza”. — 50-lecie Ka-
sy im. Mianowskiego. — Nowe skróty —
Dział urzędowy. — Adr. Red. Warszawa.
Hortensji 4.

„Ogródek Działkowy”. — Styczeń-luty
Nr 1. Treść: Od Redakcji. — Arch. S.
Rogowicz: Ogródek działkowy jako szko-
ła ogrodnictwa. — Dr. W. Gorjaczowski:
Właściciele działek a organizacja służby
ochrony roślin. — A. Zaleski: Róża o
wiosnę. — Prof. dr. Jankowski: Nieco o
pomidorach. — M. Adamkiewicz: Kilka
uwag wiosennych. — W. Janicki: Przy-
pomnienie prac na styczeń i luty. — B.
Chacharowski: Hodowla drobnego inwen-
tarza. — Wczesne nioski. — Kurka czy ko-
gucik? — W. L.: Ruch w Związku — Ko-
munisty — W. L.: Rezolucje uchwalone
na Trzecim Międzynarodowym Kongresie
O. D. w Brukseli. — Pytania i odpowie-
dzi. — Z piśmiennictwa. — Wspomnienie
pośmiertne. — Rysunki. — Ogłoszenia.

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Jutro, we środę, 16 marca Oddział Po-
znański Tow. Historycznego, odbędzie
posiedzenie naukowe o godz. 18 w Semi-
narium Hist. U. P. (Zamek). Odczyt: „O
Sejmach Zygmunta II Augusta” wygłosi
prof. K. Chodynicki. Przed odczytem pre-
zes udzieli informacji w sprawie zamie-
rzonego Międzynarodowego Zjazdu Histo-
ryków w Warszawie. Nad informacjami
temi będzie przeprowadzona dyskusja.

Na zaproszenie Towarzystwa Polsko-
Czechosłowackiego w Poznaniu jutro, we
środe, dnia 16 marca 1932 r. o godz. 20 w
Callegium Minus sala 22 wygłosi prof.
Uniw. Poznańskiego, dr. Tadeusz Grabow-
ski odczyt pt. „Polsko-czeskie stosunki li-
terackie na przełomie wieków 18 i 19 w
oświetleniu prof. M. Szykowskiego”.
Wstęp bezpłatny.

Walka o szczyt świata. Pod tym tytu-
łem wygłosił odczyt p. dr. Józef Czekalski
w Poznańskim Oddziale Towarzystwa Ta-
trzańkiego. Wobec wypełnionej sali przed
stawił prelegent niewyważone dotychczas
zwykłościem walki o najwyższy punkt
ziemi Mount Everest (Czomolungma), wie-
le uwagi poświęcając Georgeowi Mallorye-
mu, który wraz z towarzyszem Irrinem
zginął w ostatnim ataku na najwyższą
piramidę Everestu, dnia 8 czerwca 1924
roku. Wspomniał prelegent o organizują-
cej się na przyszły rok nowej, czwartej z
rzędu wyprawie, która powinna przynieść
ostateczne zwycięstwo. Ilustracją cieka-
wego odczytu były piękne przeźroczka ze zdjęć
trzech wypraw angielskich (J. Ml.).

Polskie Towarzystwo Neofilologiczne.
Koło lwowskie odbyło zebranie z odczytem
prof. A. Czeżowskiej pt.: „Praca pozaszkol-
na neofilologów”.

Z Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika.
Oddział wileński odbył posiedzenie
naukowe z referatami prof. dr. Schilling-
Siemgalowicza pt. „O grupach krwi” i prof.
dr. M. Rejchera nt. „Znaczenie grup krwi
dla antropologii Grupy krwi Karaimów”.

SZKOLNICTWO

Jubileusz „Ruchu Pedagogicznego”. Do
omawianych już czasopism pedagogicz-
nych, które w roku bieżącym obchodzą jubi-
leusz („Przegląd Ped.”), („Przyjaciel Szko-
ły”) dochodzi „Ruch Pedagogiczny”, wy-
dawany w Krakowie przez Związek Nau-
czycielstwa Polskiego. Pismo to zaczęło
się ukazywać w r. 1912. W przeciągu
dwudziestu lat zajmowało się stale nowe-
mi prądami w nauczaniu i wychowaniu,
informując o ruchu zagranicznym i za-
mieszczając prace z dziedziny filozofii, so-
cjologii, teorii wychowania, psychologii
pedagogicznej, dydaktyki. Wiele prac,
zamieszczonych w „Ruchu Ped.”, ukazało
się w osobnych wydawnictwach np. Da-
wida „O duszy nauczycielskiej”, Jarosa
„Rozwój fizyczny dziecka w szkole”, Ro-
wida „System daltonowski w szkole po-
wszechniej” i inne. Redaktorem jest dr.
Henryk Rowid. (St. N.)

MUZYKA

„Symfonia góralska”. Z Warszawy do-
noszą nam: Z okazji wykonania Kondrac-
kiego „Małej symfonii góralskiej” (która
wcześniej jeszcze niż u nas, była odegrana
na koncercie symfonicznym w Poznaniu),
warto poświęcić parę słów jej charaktery-
styce, dokonanej przez samego autora. Mi-
chał Kondracki, uczeń Melcera, stworzył
„małą symfonię góralską” w... Wenecji
r. 1930, dokąd przybył prosto z Podhala,
lecz nie z tego wszystkim znanego Skalne-
go, ale z dolin Białego Dunajca i z okolic
Zywca. Przysłuchiwał się tam kobziarom
i ciekawej odmianie kobzy organkowej z
miechami. W Beskidach Śląskich „muzy-
kują” ciekawe zespoły orkiestralne, złożo-
ne z dwojga skrzypiec, klarnetu i basów,
nierzadko ręczną harmonją zastąpionych.
O powstaniu symfonii mówi autor w ten
sposób: „... unosząc wspomnienie tej sztuki
zakłętą w wyobraźni ludu góralskiego
skojarzone ze wspomnieniem lodów, trza-
skających na Czarnym Stawie, — wyru-
szyłem wprost z Hali Gąsienicowej do
Wenecji, gdzie rozpocząłem kompozycję...”.
W notatce autora na pierwszej stronie par-
tytury widnieją ajeszcze takie słowa: „... te
skarby folkloru zwycięsko — tatrzańskiego,
po głębokim przeżyciu, przesłuchaniu i
przetrawieniu w sobie — „naświetliłem” w
mojej symfonii, której dałem podtytuł „o-
brázky na szkło” na wzór niezapomnia-
nych malowideł w Muzeum Tatrzańskim
w Zakopanem. Pragnęłam w muzyce od-
dać chropowaty, prymitywny charakter
sztuki, w której wyczuwamy twardą zie-
mię, psychikę góralską — ich rubasność
prostotę i szczerość...” (wm)

VARIA

Sztuka wypożyczania książek. W nr 1
„Polskiej Oświaty Pozaszkolnej” podane
są zasady wypożyczania książek, używa-
ne w Lipskiej Szkole Bibliotekarskiej. Za-
sady te zainteresują zapewne kierow-
ników bibliotek Charakterystyczne, iż kła-
dzie się w nich wielki nacisk na rozumny
i życzliwy stosunek bibliotekarza do czy-
telnika. (St. N.)

„OCHRANA”, RZEKOMY „SIERP” I SPRAWA BRZÓZOWSKIEGO

Do dziś dnia toczy się dyskusja czy
słuszne są zarzuty stawiane światnemu
pisarzowi Stanisławowi Brzozowskiemu,
autorowi „Legendy młodej Polski”, że do-
starczał rosyjskiej „Ochronie” informację
i sprawozdań dotyczących prądów umy-
słowych i ugrupowań politycznych — czy
też cała ta sprawa była nieporozumie-
niem względnie intrygą, której celem by-
ło utracić w opinii publicznej wpływo-
wego pisarza. Zarzuty powyższe były wyta-
czone za życia Brzozowskiego, pojawiały
się także i po jego zgonie, ostatnio zaś
sformułował je w „Czerwonej Warszawie”
w r. 1925, J. Grabiec, znany pisarz obozu
P. P. S.

Do obrońców Brzozowskiego należy m.
in. prof. U. P. Witold Klinger. Zabierał
on już nieraz głos w tej sprawie, a obec-
nie przytacza w „Przeglądzie Współcze-
snym” pewne fakty, które rzucają na nią
jakby nowe światło. Mianowicie profesor
Klinger bawiąc w Kijowie swego czasu,
otrzymał był od Brzozowskiego kartkę
pocztową, w której tenże donosił o przy-
gotowaniu przez siebie dla wydawniczej
firmy rosyjskiej „Sierp” w Kijowie pracy
o prądach umysłowych i ugrupowaniach
politycznych w Polsce współczesnej. Pro-
sił też prof. Klingera aby interwenjował
w firmie „Sierp” co do honorarium i przy-
rzeczonych odbitek. Po poszukiwaniach
stwierdził prof. Klinger, że żadne wydaw-
nictwo „Sierp” w Kijowie nie istniało,
ani nigdy nie istniało.

Za ową zmyśloną firmą „Sierp” kryła
się — jak wnioskują prof. Klinger —
Ochrana, która w ten sposób posiadała au-
tentyczny rękopis Brzozowskiego i użyla
go następnie, aby autora skompromito-
wać. Takim jest tąd — według prof.
Klingera — owych przeciw Brzozowskiemu
kierowanych podejrzeń. Kartki pocztowej
Brzozowskiego, o którą chodził prof.
Klinger niestety już nie posiada. Całą
bowiem korespondencję z Brzozowskim
wysłał wдове po zmarłym pisarzu, a od-
pisy listów, jakie sobie był czynił, dał do
przejrzenia młodemu wówczas literatowi
Romanowi Zrebrowiczowi, który wyjechał
później do Polski, wygnany wypadkami
wojennymi roku 1918. Zwraca się więc
prof. Klinger do nich obojga — aby prze-
prowadzili poszukiwania w papierach,
gdyż opublikowanie tej kartki rzuciłoby
wiele światła na sprawę St. Brzozowskie-
go.

Mickiewicz w Wielkopolsce. W ostat-
nim numerze zamieszcza „Ilustracja Pol-
ska” szereg zdjęć, wyobrażających dwory
i pałace wiejskie w Wielkopolsce, w któ-
rych gościł Mickiewicz podczas swego po-
bytu w Wielkopolsce w r. 1831. Ilustrują
one streszczenie pobytu w Wielkopolsce.
Pobyt ten opisał świeżo w „Kronice go-
styńskiej” O Józefat Ostrowski, zdjęcia
zaś „Ilustracji”, towarzyszące streszczeniu
jego wywodów, przesuwają przed czytel-
nikiem piękne rezydencje i cienie parki.
Mickiewicz musiał ukrywać się przed
Prusakami pod nazwiskiem „Muehle”. Z
Kopaszewa, gdzie bawił kilka dni, udał
się do Śmiełowa pod Żerkowem (pow. ja-
rociński), majątku hr. Zygmunta Gorzeń-
skiego. Tam w roli „krewnego” i „nauc-
zyciela do dzieci” przebył pewien czas —
Pozostał też w parku śmiełowskim dąb,
wówczas zupełnie młody, którego Mickie-
wicz troskliwie podparł, gdy ujrzał że
wiatr wyrwał go z ziemi. Dąb ten prze-
trwał do czasów dzisiejszych i nosi nazwę
dębu Mickiewicza. Wiele czasu spędzał
poeta w apolowaniach, bo chociaż strzel-
cem był „blahym” ale „żytkę myśliwską”
posiadał. Spór Assessora i Rejenta o
charta zrodził się z hałaśliwych sprzeczek
dwóch braci o zalety ich psów, także cha-
rtów, na polowaniu u Kaliksta Bojanow-
skiego w Bielewie. Gościnnie podejmowa-
li Mickiewicza wielkopolscy ziemianie
Taczanowscy w Choryni pod Kościanem,
Lubieński w Budziszewie, Morawscy w
Luboni, Bojanowscy w Konarzewie, Tur-
nowie w Objezierzu, Grabowscy w Luko-
wie, Mysłowski w Dębnie. Bojanowscy w
Bielewie i inni. W Choryni znajduje się
kominek, przed którym Mickiewicz pew-
nego razu improwizował. Gdy spostrzegł,
że dwóch panów stojących koło niego spi-
sało jego improwizację odebrał im kariki
papieru i rzucił w ogień. Nieznana jest
bliższa data, kiedy Mickiewicz opuścił
Wielkopolskę. Ostatni jego list z tych
stron datowany był 26 lutego, następny
— z 20 marca — pochodzi już z Dreźnie.

Książki nadesłane

Wanda Miłaszewska: „Na cztery wia-
try”. Powieść. Nakład księgarni św. Wo-
ciecha Poznań — Warszawa — Wilno —
Lublin.

Ks. Józef Teodorowicz: „Od Betleem
do Nazaretu”. Nakład księgarni św. Wo-
ciecha Poznań — Warszawa — Wilno —
Lublin.

Dr. Jan Piątek i dr. Kazimierz Sołnicki:
„Wychowanie i nauczanie”. Przewodnik do
wydawnictwa pedagogicznego i dydaktycz-
nych, S. A. Książnica Atlas T. N. S. W.
Lwów Warszawa 1932.

Po zgonie „Napoleona finansów“

Król zapalek jako człowiek — Genjalny zdobywca świata — Bankier państw

Niespodziane samobójstwo Ivara Kreugera wstrząsnęło — można powiedzieć — finansami całego świata. Kreuger jako człowiek reprezentował typ współczesnego człowieka interesów, a właściwiej mówiąc, zagadkę tajemniczą. Był on fenomenem dwudziestego wieku. Wskazywał na to cały sposób jego życia.

Nagle i nieoczekiwanie ukazuje się w tej lub innej twierdzy swojego rozległego państwa. Jego całe życie, to jedna nieustanna seria konferencji. Spędził on więcej lat w wagonach sypialnych i hotelach niż w własnym domu gdzie zajmował skromne czteropokojowe mieszkanie. Jedyne jego „pasją“ — były kwiaty. Przed oknami swego mieszkania miał taras, na którym urządził sobie mały ogródek, a gdy pragnął odpoczynku, zamykał się w mieszkaniu i zajmował się jedynie

głodu kredytowego wszystkich państw i wówczas w głowie Kreugera powstał genialny plan ekspansji przemysłu zapalczanego. Plan ten polegał na zjednoczeniu pożyczek państwowych z monopolem zapalczanym. Kreuger stał się bankierem państw. Udzielał on państwom pożyczek na dogodnych warunkach wzamian za oddanie mu monopolu zapalczanego.

Kreuger nie pożyczkał państwom własnych pieniędzy, był on tylko pośrednikiem, który zaciągał u rozmaitych banków amerykańskich pożyczki na 2 proc., ażeby państwom wciągniętym w orbitę swej zaborczości pożyczać na 5% i więcej. Można sobie wyobrazić, ile on na tem zarabiał. Nic więc dziwnego, że dzięki tym fantastycznym zyskom wielkie towarzystwo „International Match Corporation“, którego on był prezesem, z błyskawiczną szybkością przenosiło swe agendy na coraz to inne kraje. Zdobył on w sposób pokojowy przed Japończykami Mandżurję, zawarł korzystną umowę z Japonją, kontrolował przemysł zapalczany w Indji, a dla południowej Ameryki był prawdziwym zbawieniem podczas zachwiania się gospodarczego tych państw, a też i finansowym dyktatorem. Jedyne tylko Francji podbić nie zdołał. Zdołał on uzyskać częściowy monopol w tym kraju, oraz wzamian za pożyczkę 125 milionów dolarów, ale pożyczkę tę Francja przedterminowo zwróciła i monopol Kreugerowi odebrała.

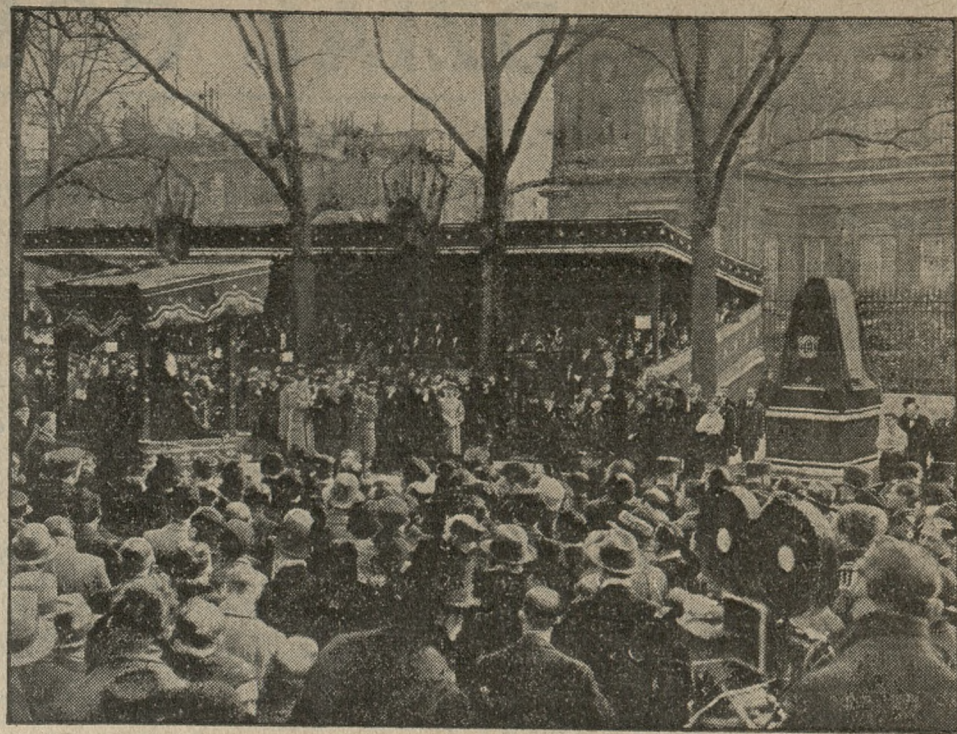
Koncern Kreugera obejmuje obecnie 35 krajów i 1500 fabryk. W 12 krajach pokrywa on 80% zapotrzebowania zapalek w 7 krajach więcej niż 50%. W ogólności kontroluje on 75 — 80 proc światowej produkcji zapalczanej. W jego przedsiębiorstwach pracuje 60 tysięcy robotników, czyli więcej, niż w jakimkolwiek dotychczasowym koncernie, więcej nawet niż u Forda.

Kreuger był na drodze stworzenia światowego trustu telefonicznego. Olbrzymie powodzenie jakie towarzyszyło wszystkim pociągnięciom króla zapalek, prawie zupełnie już zdobycie monopolu zapalczanego świata skłoniło go, iż zwrócił swą aktywność w innych kierunkach. I tak: nabył w Szwecji szereg fabryk celulozy, tak, że utworzył trust celluloidowy, do którego przyłączył szereg innych chemicznych fabryk. Stał się właścicielem licznych kopalń w Afryce, również Francji i Szwecji, a w szczególności głośnie była jego ostatnia transakcja dokonana na 2 miesiące przed zgonem. Oto niedawno temu odkryto w północnej Szwecji olbrzymie pola, zawierające rudę złoto-onośną. Właściciele tych obszarów nie mieli dosyć kapitałów, aby przystąpić do eksploatacji tego Klondyke na większą skalę, pomimo, że ruda zawiera wysoki procent złota. Otóż Kreuger wykupił większość udziałów tego towarzystwa i zamierzał w najbliższych czasach przystąpić do eksploatacji złota, dzięki której Szwecja stanęłaby w rzędzie pierwszych krajów produkujących ten cenny metal. Wszelkie jednak genialne jego plany nie liczyły się z siłą obecnego kryzysu świata. I to właśnie stało się źródłem jego klęski.

W Anglii — moda angielska

Zerwanie stosunków z paryskimi salonami mód. — Nakaz patriotyczny.

London obejmuje kierownictwo i głos decydujący w dziedzinie mody. Tak sam postanowił i na to nie ma rady. Chce być i będzie międzynarodowym centrum mody. Dla przeprowadzenia tego zamiaru zerwało się pięćdziesięciu szefów sławnych angielskich magazynów mód pod przewodnictwem rządowego sekretarza kolonialnego Sir Filipa Cunliffe-Lister i utworzone „londyński związek grupy mód“. A więc przewrót w tej dziedzinie na całej linii, bo wszakże dotąd każdy z magazynów mody pielegnował i ukrywał zazdrośnie swą nową kreację na tem polu. Odtąd będą się dzielili swymi pomysłami i wzajemnie się informowali. Wszelkie fabryki materiałów wełnianych i jedwabnych będą korzystały z tych kombinacji. W stolicy brytyjskiej będą się odbywały wielkie pokazy mód, gdzie kupcy z całego świata ujrzą najnowsze modele. Skutki angielskiego związku grupy mód odczuwa się już obecnie. Z Paryża nadchodzi wiadomości, że niektóre z największych znanych magazynów mód noszą się z zamiarem likwidacji lub zgola przeniesienia swych centrów do Londynu. A nie można niedoceniać tego, że wpływ angielski jest w Paryżu w ostatnich latach decydujący. Właściciel jednej z największych

Z pogrzebu Brianda
Przemówienie premiera Tardieu przed wyruszeniem konduktu pogrzebowego

szych firm paryskich jest Anglikiem a znaną przecież jest rzeczą, że wiele salonów mód paryskich żyło dotąd wyłącznie z klienteli brytyjskiej. W Paryżu żyje i działa angielski major Molynaux, którego modele w dziedzinie mody zasłynęły po obydwu stronach kanału.

Ubytek klienteli angielskiej stał się rzeczywistością i dotknął boleśnie jedną z wielkich firm paryskich, sławną tak na kontynencie jak i w Anglii, która zamknąć musiała swe przedsiębiorstwo. Angielki nie tylko, że nie są w możności kupowania drogich modeli francuskich, ale kierując się solidarnością patriotyczną, ich kupować nie chcą. Żądają tylko towaru angielskiego i innego nie uznają. Te firmy angielskie, które w Paryżu przetrzymują kryzys, używają wyłącznie angielskich materiałów, by stać w łączności z fabryką rodzimą. A Anglia może się chwalić swymi wyrobami, bo przecież wełna angielska, angielskie koronki i płótno angielskie uzyskały sławę światową, zatem nie brak w Anglii i pierwszorzędnych rysowników modeli i wzorów. Dotychczas tamowała rozwój tradycja i przesąd. Obecnie zmieniło to wszystko, nowo utworzony „związek grupy mód“, który wziął sobie za zadanie obniżenie cen na toalety aby wszystkie Angielki mogły się ubierać w suknie odpowiadające linij, barwą i charakterem ich indywidualności i porze roku.

Przewrót w sferach towarzyskich Londynu jest olbrzymi. Przed rokiem krecono nosen, o ile która z pań odważyła się odebrać, że i w Londynie są ładne i eleganckie suknie. W paryskim modelu wierzone, jak w talizman, przekształcający kopciuszkę w oślniewającą księżniczkę. — „Nie mam się w co ubrać, a w Londynie nie dostanę nic porządnego“ — powtarzano stale na wszelkich przyjęciach. Ale obecnie, zdaje się, minęły te czasy, kiedy to w nowo kupioną suknię wszywało się poprzedniej znaczek jakiejś firmy francuskiej. Minęły odtąd, kiedy wielkie domy, jak lady Luis Mountbatten z swą siostrą mrs. Cunningham Reid odważyły się ukazać w toaletach angielskich na balu dworskim. Cwe panie nie tylko, że je miały na sobie, ale chwaliły się tem przed wszystkimi. Arystokratki angielskie zламаły przesady, a za nimi poszedł cały świat kobiecy zadowolony, że w kraju ubierze się taniej, i niemiennie pięknie, niż w Paryżu.

Skończyło się więc bezwzględne panowanie modelu paryskiego — i górę bierze a w każdym razie wkracza w swe prawa model londyński. Ciekawe czy i Polki będą kiedyś dążyły do swego swoistego stroju, który nosiłoby z dumą, chwając się nim wszędzie! Alka.

Trafił frant na franta

W kołach paryskich medyków i literatów opowiadają sobie wiele zabawna historję, której bohaterowie stali się — pewien lekarz i krytyk teatralny. Po przedstawieniu „Króla Leara“ w Odeonie spotyka lekarz krytyka na schodach, zatrzymuje go i prosi o wyrażenie swej opinii o sztuce i grze artystów. Po dłuższych wyjaśnieniach krytyk zwraca się do lekarza ze swej strony z prośbą o radę, co zrobić dla pozbycia się uporczywego kaszlu, jakiego się nabawił wskutek przeciągów.

Lekarz podał krytykowi nazwę skutecznego lekarstwa, a następnego dnia posłał mu rachunek na 50 franków za poradę udzieloną w Odeonie.

Krytyk przesyła w odpowiedzi lekarzowi następujący rachunek: „Za objaśnienie „Króla Leara“ — 50 franków, za przeziębienie, którego się nabawiłem w teatrze — 50 franków. Po odliczeniu z tych 100 franków 50 franków za poradę lekarską, należy mi się franków 50.“

NIECH NIKOGO NIE ZBRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.

KRONIKA TOWARZYSKA

Wieczorek muzyczny — wokalny urządził w niedzielę, 20 3 r. b. o godz 17 tej w auli gimnazjum im Jana Kantego w Poznaniu przy ul. Strzeleckiej. Koło Przyjaciół Harcerzy przy XXI Drużynie Z. H. P.

Cieszące się stale wielkim uznaniem imprezy młodzieży tego zakładu zasługują szczególnie na uwagę szerszej publiczności zarówno ze względu na szlachetny cel: umożliwienie korzystania z obozów letnich niezamężnej młodzieży harcerskiej jakoteż ze względu na wysoki poziom i dobór programu, na który składają się: popisy chóru gimnazjalnego i harcerskiego. Odśpiewują one między innymi wianankę pieśni obozowych z towarzyszeniem muzyki. Świetnie zapowiadają się również utwory Chopina oraz Bacha w wykonaniu braci Rydzewskich, jakoteż melodeklamacja „Spartanka“ Pogonowskiego w wykonaniu 8 klasisty Roszaka. (Przy wejściu wolne datki). zw 13 813

Ciekawe odczyty

Staraniem Stowarzyszenia Pań Miłośniczek Św. Wincentego a Paulo, działnicy lazarskiej, w najbliższych dniach odbędą się odczyty, wygłoszone łaskawie przez pp. Profesorów Uniwersytetu Poznańskiego, a mianowicie:

19 marca o godzinie 20 w sali 17 Coll. Minus odczyt p. prof. Tadeusza Silnickiego p. t. „Średniowieczna kultura i sztuka religijna we Francji“ (z przeżyciami).

23 marca o godzinie 20 w sali Lubrańskiego w Coll. Minus odczyt p. prof. Zygmunta Wojciechowskiego p. t. „Żydzi w Polsce“.

Wstęp po 50 gr. Czysty dochód na najuboższych parafii Św.-Łazarskiej.

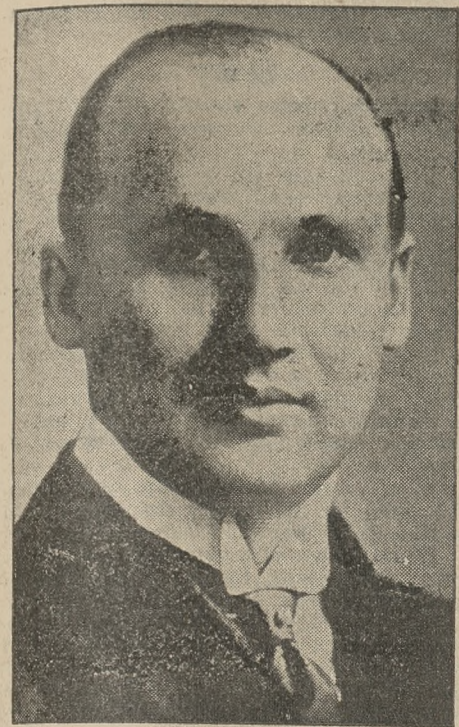
RADJO

Programy radiofoniczne:

Sroda, dnia 16 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godzina 15.25 (W); godz. 15.50 (W); godz. 16.45 pogadanka „Wujcia Czesia“ z dziećmi; godzina 17.10 (W); godz. 17.35 (W) godz. 19.15 odczyt pt. „Ogrodnictwo i zawód ogrodnicy“ (wygl. p. Zygm. Makowski); godz. 19.30 „Poznań literacki“; godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 (W); godz. 21.10 (W); godz. 21.25 (W); godz. 21.55 (W); godz. 22.35 (W); godz. 22.40 sygnał czasu, komunikaty; godz. 23.00 (W).

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka z płyt; godz. 13.25 muzyka z płyt; godzina 14.45 muzyka z płyt; godz. 15.25 odczyt dla maturzystów (Dział „Literatura“) „Jan Kochanowski“ — odczyt II — wygl. prof. K. Górski; godz. 15.50 odczyt dla maturzystów (Dział „Historja“) pt. Wyprawy krzyżowe“ wygl. prof. Henryk Paszkiewicz; godz. 16.20 „Wśród książek“; godz. 16.40 muzyka z płyt; godz. 16.55 lekcja języka angielskiego; godz. 17.10 „Zachowawczość w przyrodzie“; godz. 17.35 muzyka baletowa w wykonaniu orkiestry; godz. 19.35 muzyka z płyt; godzina 20.00 feljeton muzyczny; godz. 20.15 muzyka lekka — orkiestra P. R.; godzina 21.10 kwadrans literacki: Juliusz Wierski „Grzyms w letargu“ (humoreska); godzina 21.25 utwory fortepianowe na 4 ręce w wykonaniu prof. L. Ursteina i J. Lefeldy; godzina 21.55 recital skrzypcowy Romana Totenberga akomp. prof. L. Urstein; godz. 22.45 odczyt w języku niemieckim pt. „Polska muzyka w przeszłości“; godz. 23.00 muzyka taneczna.

swymi kwiatami. To był jego „urlop“. Podróżował incognito, lubił samotność i jak prawdziwy władca, nigdy nie udzielał wywiadów. Nie miał on czasu na rozrywki, nie miał czasu na małżeństwo, nawet nie interesował się kobietami. Nazywano go „najbogatszym kawalerem świata“. Jakkolwiek uderzenia jego finansowe były niezmiernie śmiałe, to jednak przy bliższym poznaniu ten wysoki gentleman — wyglądający na 30-stkę, a mający naprawdę 52 lata, był raczej nieśmiały i bardzo skromny. Na zaszczyt i honory nie zwracał uwagi. Po wielkiej transakcji z Francją otrzymał on wielki krzyż Legji Honorowej — powiedział jednak, że również tak samo cieszy go medal, który dostał za wyratowanie dziewczynki od utopienia.

Ivar Kreuger nie był t. zw. selfmade-man w amerykańskim tego słowa znaczeniu. Nie rozpoczął swej kariery jako pucobut lub roznosiiciel gazet. Gigantyczna jego karjera stanowi dowód, iż można wspiąć się bardzo wysoko, będąc dzieckiem zamożnych rodziców. Urodził się on 2 marca 1880 r. Ojciec Ivara Kreugera był konsulem niemieckim w Kalmar i właścicielem małej fabryczki zapalek. A więc już w domu rodzicielskim spotkał się on już z przemysłem, którego miał zostać dyktatorem. Mając lat 19 ukończył sztokholmską politechnikę z tytułem inżyniera budowlanego i wyjechał do Ameryki, gdzie zajął się głównie spekulacją gruntami. Operacjom tym został wierny do końca życia, skupował grunta budowlane i kamienice na całym świecie. Szczególnie wiele posiadał ich w Berlinie.

Po powrocie z Ameryki założył z inżynierem Tollem spółkę budowlaną. Po śmierci ojca objął Kreuger kierownictwo fabryczki zapalek i musiał walczyć podobnie jak wszyscy inni właściciele tego rodzaju fabryk z konkurencją. Wówczas Kreuger postawił sobie za zadanie stworzenie trustu zapalczanego. Na tem polu doprowadził on do tego, że już w roku 1913 były tylko dwa wielkie koncerny zapalczane, mianowicie: Svenska Tändsticks i Jönköpings — koncern. W ciągu wojny doszło do fuzji obu tych koncernów i od tej chwili szwedzki przemysł zapalczany zjednoczony pod dyktando Kreugera występuje na rynkach świata z wielką siłą ofensywną.

Przyszły potem czasy powojenne

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Nowości

Idea porozumień regionalnych kielkuje coraz silniej. Niedawno temu zanotowaliśmy wiadomość o pertraktacjach zmierzających ku utworzeniu gospodarczego bloku państw bałtyckich, dzisiaj zaś przychodzi nam zarejestrować wieść o oficjalnej aprobacie przez Francję pomysłu gospodarczego uzdrowienia Europy środkowej przy pomocy bloku austriacko-czechosłowacko-węgiersko-jugosłowiańskorumuńskiego.

Było już tyle konferencji międzynarodowych i tyle pomysłów sanacyjnych i antykrzysowych, operujących hasłem solidaryzmu międzynarodowego, że można, nie bez słuszności, sceptycznie ustosunkowywać się do nowych wiadomości tego rodzaju, mając na uwadze zupelną bezskuteczność wszelkich dotychczasowych posunięć na płaszczyźnie genewsko-lokarneńskiej. Jednak nie wolno omawianych pomysłów w czambuł potępiać i pozostawiać poza nawiasem dyskusji genewskich.

A takie właśnie odnosimy wrażenie, jak gdybyśmy zostali „outsiderami”, nie branyymi pod uwagę przy tworzeniu koncepcji porozumień regionalnych. Bo to ani w kombinacji francuskiej, powyżej wspomnianej, ani w projekcie bloku bałtyckiego, ani wreszcie w pomysle bloku angielsko-skandynawskiego — Polska nie przygotowuje sobie odpowiedniego miejsca. Oczywiście, nie wiadomo, czy w ogóle którykolwiek z tych pomysłów „stanie się ciałem” — jednak trzeba mieć na uwadze fakt, iż polityka handlowa świata dąży do zastąpienia klauzuli największego uprzywilejowania, przez zasadę wzajemności preferencji, a ta znów zasada znajduje się u podłoża projektów tworzenia bloków regionalnych. Tak więc nie powinno nas zabraknąć, jako uczestników procesu krystalizowania się wytycznych nowej polityki handlowej.

Co zrobiłaby Francja na wypadek kategorycznej, ostatecznej odmowy płacenia odszkodowań? Na to, wciąż aktualne pytanie odpowiada na łamach „Matin’a” znany publicysta, p. Stéphane Lauzanne. Najskuteczniejszą, zdaniem jego, represją byłoby w danym wypadku natychmiastowe wypowiedzenie niemiecko-francuskiego traktatu handlowego z r. 1917. Traktat ten jest wyjątkowo dla Niemiec korzystny. W r. 1931 bilans obrotów niemiecko-francuskich zamknął się saldem... 7 i pół milijarda franków na korzyść Rzeszy... Tak długo, jak Niemcy płacą, Francja przechodzi do porządku dziennego nad tak dla niej niekorzystnym stanem rzeczy, uważając, iż rozumny wierzyciel winien dłużnikowi ułatwiać pracę i przez to umożliwiać mu spłatę długu. Jednak z chwilą odmowy płacenia długów, wierzyciel nie ma żadnej racji, aby dłużnikowi ułatwiać handel, szczególnie jeśli jest to związane ze szkodą dla wierzyciela. Niechaj więc jutro Niemcy poszukają sobie nowych rynków zbytu dla swoich towarów w wartości siedmiu i pół milijarda franków! Niechaj zwrócić się do Stalina — kończy swój artykuł publicysta francuski. Stalin powinien paść szczerą sympatią dla kraju, posługującego się metodami najczystszej bolszewizmu.

Z ZAGRANICY

(z) Spadek wywozu Czechosłowacji. W styczniu r. b. saldo pasywne handlu zagranicznego Czechosłowacji wynosiło 122 miljonów kc., przyczem cyfry obrotu okazały się rekordowo niskimi. Wysokość wywozu spadła o 50 proc. w porównaniu z grudniem r. ub. Liczne gałęzie przemysłu czechosłowackiego, pracujące w znacznej części na eksport, znajdują się w położeniu katastrofalnym.

Prof. Heydel o kapitalizmie

Wczorajszy odczyt prof. U. J. dr. Adama Heydla o przyszłości kapitalizmu zgromadził bardzo liczne audytoryum, które z zainteresowaniem wysłuchało znakomitych w formie i treści wywodów prelegenta. Prof. Heydel nie podziela obaw, jakoby rola kapitalizmu się kończyła. Nawet te systemy, które jak bolszewizm, zwalczają kapitalizm, przyswajają sobie w tej czy innej formie metody postępowania kapitalizmu. Szczegółowe streszczenie odczytu podamy w jutrzejszym wydaniu.

Konjunktury

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych giełdach papierów dywidendowych i procentowych panował w tygodniu ubiegłym nastrój ożywiony przy tendencji wybitnie wyższej. Sfery giełdowe oceniają bowiem dwukrotną w ciągu kilkunastu dni obniżkę stopy dyskontowej Banku Angielskiego i raptowną wyższą funta, wywołaną dużą poprawą sytuacji gospodarczej i finansowej Wielkiej Brytanii, a dalej redukcję stopy procentowej Banku Rzeszy i 10 proc. spłatę przez ten bank kredytu redyskontowego w kwocie 100 milj. dolarów, uzyskanego w lecie ub. roku w bankach emisyjnych Anglii, Francji i Stanów Zjednoczonych oraz w Banku Wyplat Międzynarodowych, jako zapowiedź rychłego ustabilizowania się stosunków finansowych na świecie i przełamania kryzysu zaufania.

Giełda nowojorska wykazywała naogół tendencję mocną. Przyczyniła się do tego w pierwszym rzędzie korzystna ocena międzynarodowego położenia finansowego oraz poprawa sytuacji finansowej Stanów Zjedn., wyrażająca się w dość znacznej płynności rynku. Pożyczki polskie miały nadal usposobienie wyższe, do czego przyczyniła się w dużym stopniu mocna sytuacja złota na rynku międzynarodowym.

Giełda londyńska pozostawała przez cały prawie tydzień pod znakiem silnej wyższości. Szczególnie znacznie podniosły się kursy papierów państwowych zakupowanych masowo przez Paryż i Nowy Jork. Płynność na rynku pieniężno-kredytowym była wielka i stawki procentowe uległy dalszej redukcji.

Na giełdzie paryskiej przeważał nastrój mocny. Dużą wyższość ujawnili w pierwszym rzędzie papiery angielskie. Akcje bankowe cieszyły się dobrym popytem i osiągnęły poważniejsze zyski kursowe.

Na giełdzie warszawskiej dało się zauważyć silne zainteresowanie dla papierów państwowych, które dzięki wzmożonemu popytowi osiągnęły poważne zyski kursowe. Również w dziale akcji obroty nieco się ożywiły.

Z dewiz europejskich osiągnął bardzo dużą wyższość Londyn w związku z haussą na funta, na wszystkich giełdach światowych Hausse tę tłumaczyła sfery bankowe przedterminową częściową spłatą długu francusko-amerykańskiego wstrzymaniem przez Bank Angielski skupu obcych walut, przebiegający do zrozumienia, iż funt angielski jest obecnie tak mocny, że nie potrzebuje więcej pokrycia w obcych walutach, wreszcie masowym inwestowaniem kapitałów francuskich i amerykańskich w obligacje i papiery brytyjskich.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	7. 3.	8. 3.	9. 3.	10. 3.	11. 3.	12. 3.
Pszonica						
Warszawa	27.50	27.25	—	28.00	28.00	—
Poznań	24.00	24.50	24.25	24.75	24.50	25.00
Łwów	26.75	—	—	—	27.50	27.50
Lublin	25.50	—	25.50	26.50	27.00	—
Zyto						
Warszawa	25.00	25.25	—	25.25	25.50	—
Poznań	23.50	23.50	23.75	24.00	24.00	24.50
Łwów	—	—	—	—	—	24.50
Lublin	—	—	23.00	23.25	23.25	—
Jęczmień						
Warszawa	22.00	22.00	—	22.00	22.50	—
Poznań	22.50	22.50	22.50	22.50	22.50	22.50
Łwów	18.75	—	—	19.25	—	19.25
Lublin	19.00	—	19.00	20.00	20.50	—
Owies						
Warszawa	25.00	25.00	—	25.00	25.00	—
Poznań	20.75	20.75	20.75	20.75	20.75	20.75
Łwów	—	—	—	24.00	—	24.00
Lublin	23.50	—	23.50	—	23.50	—

Już w ub. tygodniu należało się spodziewać, że po znacznym ożywieniu nastąpi chwilowa pauza. Rzeczywiście okres ten nadszedł, ale ograniczył się bodaj wyłącznie do pszenicy. Natomiast żyto i jęczmień zaczynają zyskiwać coraz to większe zainteresowanie. Jednakowoż chwilowe zmniejszenie obrotów na rynku światowym nie wywołało wstrząsu cen, co jest dowodem, że dwa kraje, które obecnie głównie eksportują, t. j. Argentyna i Australia, na tyle zorganizowały swój handel, że zdołał się on przystosować do przemijających cen rynkowych. W Stanach Zjednoczonych po dokonanych obliczeniach okazało się, że ogromne zapasy zbóż są w rękach farmerów, a więc teoretycznie biorąc, statystyczna struktura rynku Stanów Zjedn. nie uległa dotąd poprawie.

W państwach południowej i wschodniej Europy zaznacza się gwałtowne kurczenie zapasów zbóż. Okoliczność ta występuje szczególnie silnie na Węgrzech. W Austrii wszelkie interesy handlowe podlegają potężnemu naciskowi braku dewiz; jednakowoż coraz bardziej ustala się przekonanie, że muszą znaleźć się potrzebne dewizy na konieczny import pszenicy.

W Czechosłowacji podaż krajowej pszenicy jest tak mała, że nie wystarcza na pokrycie zapotrzebowania, gdy odwrótnie żyto znajduje się na rynkach w dostatecznej ilości. Jest to wyjątkowy wypadek, gdyż niemal wszędzie odczuwa się właśnie coraz mniejszą podaż żyta. Zagadkowym krajem w tym względzie są Niemcy, gdzie za innetrosowane sfery są zupełnie rozbieżnych przekonań na temat, czy i jakie ilości żyta trzeba będzie importować do kraju.

Na rynkach krajowych usposobienie mocniejsze. Znalazło to wyraz w wyższych cenach na wszystkich giełdach krajowych. Podrożało żyto, pszenica i jęczmień. Dowozy były ostatnio słabsze. — Pisma niemieckie uparczywie i z pewną dozą zadowolenia twierdzą, że Polska będzie musiała importować pewne ilości zboża w okresie przednowka.

Nabiał

Rynki maślane są chwilowo pod znakiem niższości notowań. Jedynie na rynku niemieckim obserwuje się od dwóch tygodni pewną stabilizację cen, co jest wynikiem obecnej polityki celnej rządu niemieckiego. Tendencja na rynku krajowym osłabła, ceny wykazują usposobienie niższe. Rynek serów lekko się wzmocnił przy dostatecznej naogół podaży.

Jaja

Sytuacja na rynkach jajczarskich jest niejednorodna. Rynki zagraniczne, zwłaszcza niemiecki, mają usposobienie mocne. Notowania wykazują, a kupcy wobec bliskich świąt oczekują dalszego wzrostu notowań. Na rynku krajowym przeważała na początek tygodnia sprawozdawczego tendencja niższości, ustępując jednak pod koniec tygodnia tendencji utrzymanej lub jak we Lwowie, mocnej. Za jedną skrzynię towaru świeżego płacono 125 — 135 zł.

Bydło i mięso

Sytuacja na krajowym rynku żywca nie uległa w ciągu tygodnia sprawozdawczego zasadniczym zmianom. Giełda Mięsa w Warszawie notowała przebieg targu dla trzody ożywiony, przy tendencji lekko wyższości, dla bydła tendencja bez zmian. W Włocławku naogół notowania utrzymane przy lekkiej wyższości notowań nierogacizny. Rynek poznański notował tendencję utrzymaną z wyjątkiem cieląt, które zwykływały o 2 — 4 zł. na 100 kg.

Na londyńskim rynku bekonów tenden-

cja lekko się wzmocniła. Bekon duński i polski notowano o 2 sh. holenderski o 3 sh. wyżej od tygodnia poprzedniego.

Towary kolonialne

Pomimo nadchodzącego sezonu, sytuacja na rynku kolonialnym nie uległa poprawie. Obroty w tej gałęzi są nieznaczne, gdyż, pomijając już fakt osłabionej siły nabywczej ludności, większość transakcji dokonywana jest w gotówce, której ciasnota stale wzrastająca, jest zaporą w rozwoju szczególnie tej gałęzi handlu.

Konsumcja artykułów kolonialnych spadała też w całym szeregu krajów zachodnich. Spadek ten waha się w granicach 50—60 proc. w stosunku do roku ubiegłego. To też na rynkach światowych zapanowała słaba tendencja cen, która objęła najważniejsze artykuły kolonialne. Specjalnie słaba tendencja panuje na rynku kawy.

Również w dziedzinie owoców suszonych, pomimo, że popyt na nie ostatnio znacznie się zwiększył, panuje słaba tendencja cen. Pozostaje to pod wpływem rynków światowych, na których znikowały one o 5—6 proc.

Skóry

Popyt na skóry gotowe — w związku z nadchodzącymi świętami wielkanocnymi i zbliżeniem się sezonu — w ostatnich dniach znacznie się zwiększył. Pomimo usilnej konkurencji, jaka zauważyć się daje szczególnie między hurtownikami, ceny uległy nieznacznej poprawie. Zwiększony popyt dotyczy przede wszystkim chrońmy i gemz, przyczem dominujące są odcienie ciemno-brunatne zarówno dla obuwiu damskiego jak i męskiego.

Przy częściowej zapłacie gotówką, przyjmowane są weksle lub czeki na okres trzech miesięcy. Nader daleko są posunięte środki ostrożności stosowane przez importerów zagranicznych skór, którzy obliczają swe straty z powodu niewypłacalności ze strony naszego kupiectwa gałęzi skórzanej na 750 tysięcy dolarów. Liczba ta wydaje się być mocno przesadzoną.

W dziedzinie skór surowych to po chwilowej mocniejszej tendencji zapanowała znowu niższość tendencja cen przy ogromnej podaży. Wypada podkreślić, że przedwzrostem zapasy skór surowych są zbyt duże, a następnie trudno przewidzieć kiedy podjęty zostanie eksport, co łącznie nie usposabia do specjalnie optymistycznych przewidywań.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) Podatek obrotowy od przetworów zbożowych. Dowiadujemy się, że ukazał się okólnik min. skarbu, zwalniający od podatku obrotowego obroty dokonane mąką, kaszą i otrębami na giełdach zbożowo-towarowych przez przedsiębiorstwa prowadzące prawidłowe księgi handlowe. Zwolnienie to będzie dotyczyło obrotów dokonanych po 1 stycznia 1932 r.

(p) Rozporządzenie w sprawie cel maksymalnych. W Nr. 19 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 12 marca 1932 r. ogłoszone zostało rozporządzenie ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa z 8 marca 1932 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1928 r. w sprawie cel maksymalnych. Zgodnie z tem rozporządzeniem ustanawia się maksymalne przywozowe stawki celne na następujące towary, wolne od cla w dotychczas obowiązującej taryfie celnej, a mianowicie: zboże w ziarnie i strączkowe, tatarska — 12 zł. cla od 100 kg.; strączkowe: soczewica, bób, peluska, wyka, seradela, bobik — 12 zł. od 100 kg.; warzywa okopowe świeże, kapusta głowiasta, przywożona w okresie od 16 lipca do 31 maja — 20 zł. od 100 kg.; zwierzęta, ptactwo, owady i płazy, bydło rogate: cielęta od sztuki — 30 zł., owce i barany od sztuki — 30 zł.; futra: skóry futrzane niewyprawione, również solone: karakulów, baranków, baranów, kóz, chociażby w stanie kwaszonym — 1000 zł. za 100 kg., inne, oprócz osobno wymienionych — 1000 zł. za 100 kg.; węgiel kamienny brunatny torfowy i drzewny, koks i torf: węgiel kamienny, brunatny, torfowy, cegielki węglowe (brykiety) oraz koks — 12 zł. od 100 kg.; gumy, żywice gumowe, smoly żywiczne i balsamu: kauczuk, gutaperka i balata w formie brył i bryłek — 100 zł.; garbniki naturalne w każdej postaci — 100 zł.; miedź, nikiel, kobalt, bismut, kadm, aluminium i inne metale osobno niewymienione i ich stopy: miedź i kadm: miedź w gaskach, blokach, katodach, wiórkach, opilkach, złomkach oraz miedź cementowa w proszku i brykietach — 50 zł. od 100 kg.; nikiel, kobalt, bismut, aluminium, selen, tellur i inne metale osobno niewymienione w gaskach, blokach, katodach, sześciannach i kulkach — 130 zł. od 100 kg., w wiórkach, opilkach, złomkach — 50 zł., rtęć — 500 zł. Zmiana, wprowadzona w dotychczasowej taryfie celnej przewiduje również, iż minister skarbu może uchylać w stosunku do poszczególnych towarów, względnie określonych ilości towarów stosowania cel maksymalnych, przewidzianych niniejszym rozporządzeniem. Postanowienia tego rozporządzenia nie dotyczą towarów, zalegających w dniu wejścia w życie rozporządze-

nia w celnych składach urzędowych kolejowych, pocztowych oraz w składach nieurzędowych, pozostających pod zamknięciem celnym, oraz objętych postanowieniami polsko-niemieckiej konwencji górnośląskiej, podpisanej w Genewie dnia 15 maja 1922 r. i wreszcie objętych umowami o małym ruchu granicznym. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego. Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę marca r. b. wykazuje zapas złota 608 milj. 403 tys. zł., t. j. o 1 milj. 934 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądza i należności zagraniczne zaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 1 milj. 907 tys. zł., do sumy 49 milj. 456 tys. zł., również niezaliczone do pokrycia zmniejszyły się o 4 milj. 571 tys. zł., do sumy 119 milj. 536 tys. zł. Portfel wekslowy wykazuje spadek o 16 milj. 74 tys. zł. i wynosi 629 milj. 133 tys. zł.; stan pożyczek zastawowych spadł o 2 milj. 659 tys. zł., do kwoty 115 milj. 857 tys. zł. Inne aktywa wynoszą 138 milj. 136 tys. zł., wykazując wzrost o 5 milj. 654 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast platnych zobowiązań zwiększyła się o 4 milj. 684 tys. zł. (196 milj. 38 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 39 milj. 252 tys. zł. (1.111 milj. 721 tys. zł.) Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i natychmiast platnych zobowiązań Banku włączając zlotem wynosi 46,52 proc. (16,52 proc. ponad pokrycie statutowe), pokrycie kruszcowo-walutowe 50,30 proc. (10,30 proc. ponad pokrycie statutowe), wreszcie pokrycie zlotem samego tylko obiegu biletów bankowych wynosi 54,73 proc.

(k) Ogłoszenie jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Dziennik Ustaw R. P. z dnia 8 marca nr. 17, zawiera pod pozycją 110 ogłoszenie ministra skarbu z dnia 27 stycznia 1932 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Zwracamy na ten tekst uwagę zainteresowanych płatników podatku przemysłowego.

(k) Minister Benes popiera Targi Poznańskie. Oficjalny udział Czechosłowacji w Targach Poznańskich będzie niejako ukoronowaniem coraz lepszych stosunków pomiędzy Polską a Czechosłowacją. W zrozumieniu politycznej strony udziału, minister Benes wystosował list z Genewy do ministra przemysłu i handlu Czechosłowacji, inż. Matouska, kładąc szczególny nacisk na oficjalny udział Czechosłowacji w Targach Poznańskich.

Rok założenia 1846

„Wielkopolanin”, gazeta dla wszystkich na wsi zamieszkałych, założony został w roku 1846 przez ks. Prusinowskiego. Pod „troskliwą” opieką zaborcy przechodził różne koleje. Zajęliśmy się nim przed niedawnym czasem, a poznawszy, jak gazeta taka wsi bardzo jest potrzebna, rozszerzyliśmy go odpowiednio. Wiadomo, że ten nasz wysiłek, tem cięszyszy, bo dokonany w dobie ogólnej biedy; „Wielkopolanin” posiada już przeszło 10 000 abonentów. zw 1831/2

Dotychczasowe 2 numery w tygodniu nie zaspakajały wymagań czytelników. Z licznych stron domagano się częstszych odwiedzin miłego gościa. Zyczeń tych wysłuchaliśmy, bo oto już od 1 kwietnia wydawać będziemy „Wielkopolanin” 3 razy w tygodniu zamiast dotychczasowych 2 wydań. Co wtorek, czwartek i sobotę dochodzić będzie zatem do rąk abonentów „Wielkopolanin” na 8 powiększonych stronach z bardzo ciekawym, wielce urozmaiconym i ilustrowanym materiałem, a to wszystko za 1 złoty na cały miesiąc już z dostawą przez listowego do domu.

Wierzmy przyrzeczeniu, że każdy dotychczasowy abonent zjedna w kole swych sąsiadów i znajomych drugiego i trzeciego, choćby tylko w celu odwzajemnienia się za nasz wysiłek, bo tylko wysoki nakład umożliwi nasze zamierzenia.

Warsztaty rzemieślnicze w Polsce

Według statystyki ministerstwa handlu i przemysłu stan rzemiosła w Polsce przedstawia się, jak następuje:

Na ogólną ilość 319 400 warsztatów rzemieślniczych w całym kraju najwięcej ma stolica 45 700, ze 149 300 zatrudnionymi rzemieślnikami, następnie woj. lwowski 31 700 (zatrudnionych rzemieślników 93 200), woj. krakowski 22 600 (zatrudnionych 66 200), woj. śląskie 21 800 (zatrudnionych 59 100), woj. poznańskie 20 800 (zatrudnionych 57 100), łódzkie 20 000 (zatr. 57 900), warszawskie 18 200 (zatr. 49 100). Woj. wotyńskie na dużą ilość, po Warszawie i woj. lwowskim największą warsztatów — 26 200, ma jednak zatrudnionych rzemieślników 54 100. Najmniej stosunkowo warsztatów rzemieślniczych jest na ziemiach wschodnich. Na Polesiu — 8 500 z 24 400 zatrudnionymi rzemieślnikami, w Nowogrodzynie — 6 000 z 16 200 zatrudnionymi i w Wileńszczyźnie tylko 3 500 warsztatów z 8 100 zatrudnionymi rzemieślnikami.

Woj. kieleckie i lubelskie mają prawie jednakową ilość warsztatów i zatrudnionych: po 18 200 i 18 000 z 45 900 i 44 600 zatrudnionymi; nieco mniej województwa Małopolski wschodniej: tarnopolskie — 17 900 warsztatów z 53 400 zatrudnionymi i stanisławowskie — 16 900 z 49 500 zatrudnionymi. Pomorze 12 300 warsztatów i 32 100 zatrudnionych rzemieślników.

Stan liczebny rzemiosła w odniesieniu do zawodów w zestawieniu tem przedstawia się następująco: najliczniejsza jest grupa skórzan, liczy bowiem zakładów 95 150 i 247 910 zatrudnionych rzemieślników, w tem najbardziej szewców (zakładów 81 600 i 205 060 pracujących w szewstwie).

Z kolei idzie grupa spożywcza: cukiernictwo, piekarstwo, piernikarstwo, rzeźnictwo i wędliniarstwo — zakładów 63 340 i 185 400 pracujących. Grupa metalowa liczy 53 400 zakładów i 150 370 pracujących, w tem najwięcej kowali (40 050 warsztatów i 109 900 pracujących w kowalstwie), a następnie ślusarzy (4800 zakładów i 15 960 pracujących). W blacharstwie jest 3 770 zakładów i 11 200 pracowników, w zegarmistrzostwie 2 990 zakładów i 8 600 pracowników, w grawerstwie 1 430 zakładów i 4 680 pracowników. Grupa włókiennicza posiada zakładów 48 830 i 129 120 pracujących, w tem olbrzymią większość stanowią krawcy — 40 770 zakładów i 106 500 pracujących. Warsztaty kuźnierskich i tapicerskich jest po 490, pracujących 1 550 i 1 380.

Grupa drzewna obejmująca bednarstwo, ciesielstwo, koszykarstwo, kołodziejstwo, stolarstwo i grzebleniarstwo — liczy 42 750 zakładów i 110 640 pracujących, w tem najwięcej warsztatów

stolarskich — 24 280 z 64 560 pracującymi.

Grupa budowlana obejmuje: murarstwo — 4 400 zakładów i 13 050 pracowników, kamieniarstwo 2 700 i 10 050, zduństwo 1 390 i 5 100, malarstwo 1 230 i 3 020 i szklarstwo 1 190 i 2 960 pracowników. W grupie usług osobistych, do której zalicza się fryzjerstwo, mamy 4 160 zakł. i 11 270 pracujących.

Z innych gałęzi rzemiosła: tkactwo ma 1 270 zakł. i 5 700 pracowników, drukarstwo 1 110 zakł. i 5 320 pracowników, farbiarstwo 830 zakładów i 3 340 pracowników, mydlarstwo 300 zakładów i 1 340 pracujących.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

24-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W czwartym dniu ciągnięcia 5-tej klasy wylosowano następujące wygrane:

20.000 zł. na nr. 121976.

5.000 zł. na nr. 107052.

Po 3.000 złotych na nr. nr. 467 4746 32526 45025 60503 64475 93098 103558 138698.

Po 2.000 zł. na nr. nr. 147 1811 6550 26658 33169 93856 98521 105356 107608 112537 113625 115121 153398.

Po 1.000 zł. na nr. nr. 9386 13859 15841 19568 27804 30812 31431 32881 33695 38724 41344 43302 44931 54768 58104 60387 67123 71005 89479 94849 94915 98897 102306 102718 113035 127 446 135493 145528 146900 154123 159094.

Po 500 zł. na nr. nr.: 346 404 1174 2077 2573 3445 4630 6364 8778 13195 14262 16041 16201 16385 16600 18346 18434 18673 18847 19148 19297 19474 21506 23614 24329 25232 26398 26456 27404 27799 27907 28446 29558 29777 29891 32597 33118 33540 33882 33984 34256 36737 37929 38689 38962 39871 40524 43344 43530 43909 44303 44428 44783 45124

Do Czytelników naszych!

Zdarza się, że ten i ów z Szanownych Czytelników nie otrzymuje regularnie „Kurjera Poznańskiego”. W następstwie czego mógłby zarzucić nam niedbałość. Prosimy zatem o powiadomienie nas każdorazowo i jak najszybciej o wszelkich niepunktualnościach lub innych usterkach w dostawie naszego pisma a postaramy się o ich usunięcie. Wszyscy Czytelnicy nasi otrzymywać winni „Kurjera Poznańskiego” regularnie i punktualnie.

Administracja Kurjera Poznańskiego
Poznań, św. Marcin 70.

45492 45608 45717 46020 46193 50736 51276
51507 52446 53037 53388 54567 55337 56893
57455 58816 60368 60998 61857 61888 62636
64065 64133 65197 65617 65621 65786 66229
68319 69624 70000 70692 71592 71719 72602
72936 74186 74474 75041 75523 76570 78550
79690 80027 80347 81040 81072 81817 85612
86117 86578 87194 87559 88043 90015 92050
92057 93390 94564 97063 97634 98799 98863
99504 99788 102560 102577 102856 102860
103147 104312 104656 105477 106554 108211
108900 108948 109047 109212 109264 111609
113614 114806 115007 115539 117053 118400
118987 119121 120668 120890 121583 122089
122238 123176 123884 123866 127221 127814
128300 129644 130001 130485 131391 131407
132902 132913 133384 134132 134194 135046
135702 136134 136140 136362 136450 138654
139791 140363 143286 143778 143929 146228
147920 148958 149703 149985 150878 152661
152878 154480 154547 155320 156780 157785
158287 158616 159926.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

31 63 90 108 217 40 338 409 32 57 67 81 530
660 765 93 808 935 1001 43 118 238 309 27 62
486 601 11 710 72 823 70 71 2034 81 217 23 99
475 515 794 933 57 66 87 3045 70 174 206 65
338 486 507 38 623 739 64 92 816 26 59 924 70
79 4029 46 82 86 136 54 215 304 22 95 500 19
40 61 75 92 648 803 86 917 43 5132 42 241 330
32 71 457 78 529 53 75 729 856 61 907 8017 52
128 37 71 80 373 482 566 815 19 38 39 7119 33
55 212 44 85 325 50 79 455 84 522 29 53 63 95
601 99 721 26 53 70 893 8037 80 105 249 368
417 690 862 95 959 9093 116 306 25 476 534 602
18 39 67 907 18 51 84 10027 80 162 204 48 400
43 59 760 816 74 981 11058 69 163 216 54 337
522 89 629 753 84 800 11 923 58 12084 105 21
231 37 301 38 511 637 49 52 720 806 974 13015
34 92 327 58 63 262 382 403 73 77 542 66 613
725 920 14048 168 272 354 63 503 5 12 31 65 92
636 71 772 811 71 81 946 52 15008 175 339 63
427 36 40 89 534 719 69 800 46 993 16115 20
34 69 89 97 223 59 466 87 91 95 546 53 630 99
828 57 66 84 17169 81 99 315 93 516 68 749 834
84 954 79 18026 44 73 109 62 228 60 314 18 434
36 56 92 517 672 73 790 800 921 18122 24 89 335
54 535 65 625 91 726 835 44 86 20008 9 29 158
71 201 87 236 42 90 406 530 63 630 43 88 703
62 83 21000 47 62 186 200 10 94 319 76 426 49
96 552 746 81 843 84 905 28 31 75 22127 55 203
12 39 62 73 383 98 471 510 17 47 62 647 23004
31 110 27 70 298 348 97 461 97 598 629 704 812
19 950 61 24059 424 38 52 533 88 721 99 861
25178 225 70 80 347 403 29 545 654 818 37 48
62 26078 90 103 13 361 531 41 68 75 638 756
807 933 35 79 21071 155 58 87 212 42 59 310 13
90 553 630 94 898 953 28064 65 81 158 334 460
61 517 86 636 57 96 715 22 53 59 838 64 932
29024 28 51 105 74 211 79 81 344 50 409 13 92
593 695 759.

30062 81 143 89 271 80 310 28 47 407 68 514
82 85 797 837 61 992 31271 310 33 472 89 669
782 855 32013 101 82 205 41 330 44 405 11 300
11 31 617 751 806 33096 380 205 66 327 36 563
618 48 761 852 61 75 34103 13 72 96 253 432
949 35028 231 28 58 409 10 33 531 66 612 800
25995 96 36042 89 98 110 328 407 503 647 65
751 900 32 62 37060 162 92 277 715 808 936
38066 72 78 705 37 402 43 95 96 553 611 28 63
720 58 833 49 33098 209 10 67 312 38 39 446 527
782 874 956 40034 41 130 35 97 243 45 65 332
412 503 4 729 51 85 821 918 55 69 70 41015 71
87 104 37 56 95 235 338 562 96 97 618 65 79
772 826 68 905 31 45 42045 162 81 232 42 54 79
528 608 726 64 72 811 24 62 919 60 43068 154
66 283 304 15 402 13 600 16 75 706 893 44118
76 208 310 439 50 61 594 610 700 81 836 55 944
45105 16 29 45 427 67 530 65 76 672 779 859
941 46007 24 51 164 88 259 94 353 66 579 96 601
46 768 77 47053 104 270 97 322 34 59 78 85 452
62 817 48007 119 65 213 65 402 52 89 507 64

603 52 89 507 64 603 52 741 42 868 992 49117
250 60 339 81 91 422 31 43 81 572 98 712 51 805
923 50013 68 88 377 406 21 65 500 21 65 500 12
602 39 735 850 60 975 51011 86 100 46 205 9 11
323 30 42 454 539 64 629 63 700 11 22 56 994
52045 82 147 982 83 89 530 74 703 8 10 50 94 97
867 73 86 942 82 84 53009 50 64 77 109 26 62 77
219 367 69 421 513 27 28 56 62 64 85 622 27 84
765 803 69 909 54110 86 261 455 528 51 93 602
10 57 719 807 48 86 921 30 60 55041 164 201
17 396 507 17 396 507 17 788 825 969 96 56042
288 389 430 587 95 673 749 81 836 57004 6 175
182 277 307 8 420 88 559 89 615 702 21 826 55
978 58004 14 23 56 108 87 314 422 39 41 89 533
95 733 814 57 977 59005 19 89 156 315 68 72 558
64 746.

60087 104 44 232 47 62 357 99 426 42 51 72
587 860 942 61 63 61110 37 292 419 516 82 624
69 845 946 63 62030 52 67 88 266 317 62 83 96
404 38 558 722 868 63019 113 29 34 364 424
94 531 688 90 829 73 77 909 64018 26 198 309
72 411 91 98 538 95 647 740 807 944 67 69
65223 31 42 344 429 33 522 699 761 979 81
66033 37 109 258 69 85 405 23 85 539 530 965
67021 74 174 253 308 67 555 77 63. 77 801 45
67 91 960 68089 101 203 305 47 493 536 756
69041 44 211 89 398 405 46 90 670 75 811 67
78053 68 78 80 288 90 366 89 388 835 74 930
46 71180 353 502 713 801 50 961 68 72010 34
49 82 181 229 33 39 311 62 76 56 669 716 897
946 73053 72 136 77 85 207 52 91 437 586 618
59 702 62 74014 69 87 101 81 214 28 45 391 510
12 30 66 01 61 96 919 83 75135 45 83 226 41
486 559 906 76353 407 26 27 545 660 722 34
96 838 53 77044 86 168 410 52 78 83 531 34
88 662 94 723 65 800 965 78148 200 50 81 318
47 60 92 454 84 507 50 611 715 38 80 819 36
52 70 73199 880 491 525 35 613 44 749 820 60
94 528 93 60112 96 301 52 90 92 424 542 67 68
89 658 99 759 70 953 81006 39 64 325 52 401
506 86 90 713 870 915 74 82172 228 71 325 472
599 606 10 59 732 80 996 83006 11 12 16 213
54 74 322 402 5 29 520 64 619 711 20 65 382
932 84106 86 89 223 335 58 83 477 580 90 638
46 726 65 846 52 72 979 85087 289 92 403 71
521 86 81. 77 913 27 91 86073 146 405 55 619
86 758 99 907 23 58 87003 20 144 77 299 333
508 17 57 625 41 77 92 721 35 45 80 97 989
83 88121 341 442 567 70 86 809 21 72 73 89012
61 48 158 516 783 858.

90135 252 451 532 35 692 745 922 44 906 58
91159 311 42 602 86 805 962 92131 39 41 56 57
319 418 37 522 24 33 96 605 18 85 751 79 805
932 93003 29 181 93 270 83 408 97 523 70 92
648 66 73 758 69 933 69 94145 60 358 68 527 74
649 55 62 79 757 816 26 63 87 905 95020 106 38
65 70 226 30 363 479 536 700 52 56 75 96233 64
311 43 528 683 701 800 69 89 984 97065 72 93
97 153 248 52 446 66 510 21 46 73 82 614 13 37
86 817 58 97 985 95038 155 239 55 750 812 44
66 99129 81 278 316 451 640 63 811 99 917
100033 125 28 201 8 37 427 64 80 625 54 55 716
834 907 57 101018 79 70 111 63 68 98 316 416
69 519 43 621 722 75 897 962 93 102085 123 27
44 96 216 51 383 556 667 758 60 811 23 909 74
88 96 103090 153 218 325 422 32 619 24 32 40
745 912 104056 76 129 30 249 321 420 22 529
660 68 94 773 88 826 49 105050 61 139 63 567
695 721 79 87 99 933 93 106005 9 109 90 231
69 71 375 615 725 63 920 107019 44 118 23 226
91 305 411 540 614 704 823 38 939 108019 83 94
303 21 403 546 68 734 43 92 888 911 64 109031
292 308 64 416 28 40 88 553 64 616 31 37 57 59
70 738 39 60 944 110091 113 17 282 380 453 608
725 895 907 111026 36 149 80 98 252 306 59 456
78 85 553 631 33 58 88 832 36 53 906 12 77
112148 440 46 55 544 55 643 88 814 54 75 919
56 63 74 113022 45 157 85 312 22 35 67 460 67
698 739 67 805 97 904 112426 317 52 443 684
876 81 900 33 57 69 115051 77 78 102 99 297
313 44 57 441 67 589 94 716 116003 119 76 330
90 440 51 54 313 36 43 612 40 41 89 774 823 91
990 117084 87 116 25 49 218 303 74 449 605 14
37 56 60 71 85 718 889 118025 191 271 373 418
91 534 75 91 645 738 47 55 872 956 119157 228
93 307 17 102 50 64 97 527 76 788 805.

120020 102 59 66 228 50 55 85 88 390 410 25
542 52 676 738 956 92 121055 99 171 235 316 54
410 505 10 68 608 41 743 969 122081 132 214 75
397 404 548 619 42 62 701 21 822 971 123109
10 221 304 17 85 97 404 93 578 614 860 124110
74 96 248 322 29 58 88 511 30 003 16 58 65 774
92 810 125216 330 40 79 551 625 766 903 18 26
27 44 126240 78 95 442 92 530 678 766 865 956
127049 131 221 23 32 63 472 528 664 729 867
928 40 43 63 128091 218 38 393 507 8 17 30 55
669 90 88 711 48 51 924 129013 171 257 302 61
62 457 501 618 850 905 33 130097 143 266 376
562 78 754 86 818 993 131102 235 382 95 405 10
22 54 513 615 778 802 132018 37 60 133 76 256
372 444 510 73 682 786 840 983 133001 8 40 78
143 89 248 307 32 417 628 71 87 719 37 873 75
948 55 134004 105 374 441 615 819 74 978
135181 212 356 514 71 80 616 86 827 902 136085
179 212 25 315 54 81 4

Nowoczesne zadanie budowy miast

Nauka, obejmująca wszelkie postfakty złączone z t. zw. „budową miast”, rozległe zatoczyła kregi i zajmuje na zachodzie najcięższe umysły. Wiedza ta stała się od szeregu dziesiętności lat systematyczną nauką, opartą o rezultaty badań naukowych oraz praktycznych doświadczeń architektów, inżynierów, estetyków, jakoteż ekonomistów i higienistów. Badania te przyczyniły się w poważny sposób do rozwiązania wielu społecznych zagadnień.

Polskie Towarzystwo Reformy Mieszkalniowej w Warszawie rozpowszechnia obecnie film p. t. „Miasto Jutra”, obejmujący wszelkie zagadnienia związane z budową i rozbudową miast w sposób nader przystępny i zrozumiały.

Poznańskie Koło Architektów uzyskało film ten na jednorazowy pokaz, który odbędzie się w czwartek 17 marca o godzinie 14 w teatrze świetlnym „Słońce”.

Sprzedaż biletów po cenie 0,50, 1,00 i 2,00 zł przejęła Drukarnia i Księgarnia Św. Wojciecha.

Z Tow. Ochrony Zwierząt

W roku 1931 na terenie województwa poznańskiego podano do ukarania 277 osób za znęcanie się nad zwierzętami; w roku poprzednim, było takich wniosków 275. Był to w głównej mierze wynik akcji Towarzystwa Ochrony Zwierząt. Praca towarzyszywa w ostatnim roku była mniej wydajna. Niektóre koka na prowincji nie przejawiały żadnej żywotności. Jednak szeroki ogół wie o istnieniu Tow. Ochr. Zwierząt. Zwracają się do niego osoby z prośbą o interwencję, porady prawne, a nawet o łagodzenie sporów. Były też doniesienia anonimowe, lub oskarżenia nieprawdziwe z chęci zemsty. Narażało to zarząd Tow. Ochr. Zwierząt na zbędną korespondencję i koszty.

Na terenie miasta Poznania jest 17 delegatów Tow. Ochr. Zwierząt, uprawnionych do samodzielnego działania. Poważnym środkiem propagandy Towarzystwa był cykl wykładów radiowych, które wygłaszał członek zarządu p. red Edmund Rakowski. Mówca napominał specjalnie barbarzyństwo t. zw. mody piór, z którego powodu niszczone olbrzymie ilości ptaków z ozdobnym upierzeniem.

Wobec pojawienia się w handlu jemiółuszek w wielkich ilościach, zarząd stwierdza, że jemiółuszkę nie są ptakami łownymi. Jest to plectwo śpiewające i pożyteczne, podlegające ochronie.

Doroczne Walne zebranie odbyło się w sali Św. Wojciecha, przy licznych udziałach członków. Na wstępie uczczono pamięć zmarłego członka-założyciela śp. radcy Adama Mizgalskiego. Nad sprawozdaniem potoczyła się ożywiona dyskusja. W toku której omówiono szereg zadań Tow. Ochrony Zwierząt na najbliższą przyszłość. Między in. postanowiono zwrócić się do magistratu m. Poznania o obniżenie podatku od psów, gdyż w Poznaniu podatek wynosi 40 zł rocznie, podczas gdy w Warszawie płaci się tylko 20 zł. (k)

SPORT

Hokej na lodzie

Mistrzostwa Europy w Berlinie rozpoczęły się w poniedziałek. Pierwszy mecz Niemcy i Szwajcaria przyniósł wynik 1:1 (1:0, 0:1, 0:0). Jedyną bramkę dla Niemiec strzelił Rudi Ball, wyrównał C. Torriani. Taki sam wynik przyniosło drugie spotkanie. Czechosłowacja i Francja, 1:1 (0:0, 0:0, 1:1). Bramki zdobyli dopiero po zmianie stron w ostatniej tercji Cetkowski (Cz) wyrównał Munz (Fr) na 3 min. przed końcem.

Lekka atletyka

Bieg na przełaj o puchar wędrowny organizuje „Sokół” w drugie święto Wielkanocy, o godz. 12. Udział w biegu mogą brać wszyscy obywatele państwa polskiego którzy ukończyli 18 rok życia i zostali przez lekarza uznani za zdolnych. Start i meta na boisku Sokoła w Poznaniu. Długość trasy wynosi około 4.000 m. Zawodnik przybierający pierwszy do mety zdobywa puchar na przeciąg jednego roku; następnych siedmiu otrzymuje nagrody pamiątkowe. Puchar staje się własnością zawodnika o ile zdobędzie go trzykrotnie, niekoniecznie z rzędu. Zawodnicy zgłaszają się godzinę przed startem do badania lekarskiego, na boisku Sokoła w Poznaniu przy Drodze Debińskiej. Zgłoszenia i wpisowe 50 gr. przyjmuje do dnia 21 bm. sekretariat na boisku Sokoła.

Narciarstwo

Skok 82 m. W Revel Stoke w Kanadzie skoczył Bob Symburne (Anglik) 82 mtr. ustatane.

Piłka nożna

„Warta” i „Ostrowia” 5:0 (1:0). „Warta” ligowa wyjechała w osłabionym składzie do Ostrowa. W pierwszej części gra była naogół wyrównana, a w drugiej jednak gospodarze musieli skapitulować przed technicznymi i taktycznie lepiej grającymi gośćmi. Dla których uzyskali bramki Scherfke Fr. 3, Nowacki i Kniola po jednej. Sędziował p. Plewa Wł.

PZPN od dwu lat urządza kursy trenerów w całej Polsce, które nie daly spodziewanych rezultatów z rozmaitych powodów. Chociaż terminy były dosyć dobrze wybrane, gdyż w okresie wakacyjnym, to jednak wielu zawodników nie mogło się zwinąć nawet w tym czasie na 2 do 4 tygodni, ponieważ praca na to nie pozwalała. Dlatego też wielu kandydatów nie odpowiadało stawianym wymogom, jednak przyjmowano ich, ponieważ brak było pełnej liczby uczestników kursów. Ponadto kursy te ze względu na instruktorów oraz warunki treningowe odbywały się tylko w wielkich miastach, więc zawodnicy z odległych ośrodków nie mogli nierzaz uczestniczyć. W roku bieżącym postanowił PZPN wysłać do okręgów wchodzących trenera objazdowego, który mógłby przez 4 miesiące wiele zdziałać nawet w bardzo odległych miastach. W rachubę wchodziłby wybitny gracz ligowy czeski lub niemiecki. Jeżeli pertraktacje ukończą się pomyślnie, to już od 1 maja rozpocznie trener objazdowy swoją pracę.

Mikołaj Orloff

wystąpi w czwartek, dnia 17 marca w auli uniwersyteckiej Zapowiedź koncertu jednego z największych pianistów świata MIKOŁAJA ORLOFFA, wywołała wielkie zainteresowanie w naszym świecie muzycznym. Cała prasa poznańska jest pełna zachwytu i podziwu o wielkim artyście Orloffa. Fenomenalna technika, wspaniale brzmienie i szlachetny ton, najwspanialsza kultura muzyczna i polot, oto chechy jego gry! MIKOŁAJ ORLOFF wystąpił w ubiegłym tygodniu dwukrotnie w Warszawie i odniósł tak jak i u nas olbrzymi sukces. O ostatnim jego recitalu pisze znakomity krytyk Felician Szopski w „Kurjerze Warszawskim”:

Recital Mikołaja Orloffa odbył się wczoraj w zapelnionej sali, bo wobec siły przyciągającej, jaką dla publiczności ma ten znakomity pianista, traci swoje znaczenie ciwila kryzysu.

Sluchając ulubionej gry Orloffa, trzeba stwierdzić, że robi wrażenie jakby nabrała jeszcze większego wyrazu, ja by zmęźniała, spoteźniała. Siła dźwięku jej wzmogła się, koloryt zbgacił a nie straciła przytem swego indywidualnego wdzięku, swych skarbów skarbów liryki słowiańskiej, swego ciepła.

Mikołaj Orloff jest dziś jednym z największych pianistów! Sztuka jego odtwórcza ma gest na wielką skalę, olbrzymie środki techniczne, rozmach szeroki, podstawy muzyczne głębokie doskonale a przytem wyrafinowaną subtelność

Wspaniały i wielki program czwartkowego koncertu, da możność poznania artysty z wszechstron. Bilety po przystępnych cenach 2 do 6 zł nabyć można w składzie cygar A Szrejbrovskiego, ul Gwarna 20, telefon 56-38. zw 13 766

Bilety na ciekawy popis uczenie i uczniów śpiewu solowego Marji Rogalińskiej-Daum, odbywający się w środe, 16. b. m., o godz. 20-tej w sali Domu Ewangelickiego, są do nabycia w przedsprzedaży w firmie Szrejbrovski, w dniu koncertu wieczorem przy kasie. zw 13 824/5

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Mandolinistów „Sempre vivo”. Lekcje odbywają się regularnie w wtorki i piątki od godz. 20 pod fachowem kierownictwem p. Bohdana Kwiatkowskiego w lokalu „Cukierni Słowiańskiej”, ulica Marszałka Focha nr 70.

— Stow. Panien Św. Teresy — Para. Zebranie plenarne odbędzie się 16 bm. o godzinie 19.30 w ognisku Domu Królowej Jadwigi.

— Klub Introligatorów w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się 16 bm. o godzinie 19 w lokalu p. Beyerowej, plac Bernardyński 2. Na zebraniu wygłosi odczyt p. prof. Grabowski.

— Tow. b. wychodźców pod „Białym Orłem”. Zebranie nadzwyczajne odbędzie się 16 bm. o godz. 20 w lokalu p. Figla, Wierzbicice 27.

— Koło Muzyczne - Sceniczne „Dzwon”. Plenarne zebranie odbędzie się w sali p. Jasyka przy ul. Kraszewskiego, dnia 16 bm. o godz. 20. Na porządku obrad wykład.

— Tow. Uczestn. Powstania Wielkop. 1918-19 im. Ignacego Paderewskiego, Dzielnic 111. Zamek. W środe 16 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8, zebranie miesięczne.

— Klub Ostrowiaków. Zebranie odbędzie się 17 bm. o godz. 20.30 w lokalu klubowym — restauracja „Continental” przy św. Marcinie

— Stow. Porządku Publicznego Dzielnic 111. Wilda. Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek 17 bm. o godz. 19.30 w lokalu druha Figla, ul. Wierzbicice, Ciekawy referat.

— I Wielkopolskie Tow. Hodowli Kanarków. Dnia 17 bm. o godzinie 19 odbędzie się w lokalu p. Światalskiego przy ul. Podgórznej 13, zebranie plenarne.

— Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Poznań — Boże Ciało komunikuje, że zebranie plenarne, mające się odbyć w nadchodzącą środe, z uwagi na przeszkody techniczne przełożone zostało na czwartek, dnia 17 marca rb.

— Tow. Młodych Przemysłowców Wydział szewski. Zebranie oraz lekcja odbędzie się w czwartek 17 bm. o godzinie 20 w Domu Rzemieślniczym.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. Kędziora, Poznań. Doliczyć do dochodu nie można pensji córek, natomiast odliczać jej również Pan nie może, gdyż córki żyją z Panem w tem samem gospodarstwie, więc pieniądze te zostają u Pana, bez względu na to, kto niemi dysponuje. W tym drugim kierunku więc skarga wydaje się nam beznadziejna, natomiast w razie doliczenia pensji tej do dochodu musi Pan rekurs wygrać. Orzeczenia w tym kierunku nie znamy. (ak.)

— Zł. K. Skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego musi być podpisana przez adwokata i do skargi należy załączyć kwit na 20 zł, opłaconych w kasie skarbowej, w ciągu miesiąca od doręczenia rozstrzygnięcia ministerstwa. Uważamy, że jednak skarga do N. T. A. jest beznadziejna, gdyż powołany przepis nakłada wprawdzie obowiązek stabilizowania Pana wladzom przełożonym, nie daje Panu jednak za zaniedbania tego obowiązku żadnych praw przeciwko wladzom. Raczej należałoby traktować stosunek Pana jako prywatną umowę o pracę i ew. pretensji dochodzić w sądach powszechnych, o ile w tym kierunku jakie pretensje istnieją (wypowiedzenie, wakacje, odprawa). (ak.)

— P. Z. Potulicki. Pytanie jest zbyt obszerne, byśmy mogli odpowiedzieć szczegółowo na wszystko. Zmiana statutu majątkowego w małżeństwie w niczem nie zmienia stawki podatku spadkowego, z tą tylko różnicą, że opłaci się go w dwóch różnych terminach po połowie, jednak kosztą zwiększą się przez kontrakt małżeński. Najprostszą i najtańszą formą rozporządzenia za życia jest t. zw. kontrakt zdania, co do którego szczegółowych informacji udzieli notariusz, na każdą kwestję z osobna. (ak.)

— A. S. Świadczenie przemysłowe musi Pan wykupić, nie opłaca Pan natomiast podatku obrotowego. Władze skarbowe trzeba zawsze zawiadamiać o zmianie właściciela i przepisać na jego nazwisko świadectwo przemysłowe, gdyż w razie egzekucji jest to do pewnego stopnia jedynym dowód, że przedsiębiorstwo należy do innego właściciela. (ak.)

— P. G. 1000. Nie pamiętamy, jakie było zapytanie na daną odpowiedź. Prawdopodobnie chodziło o lokale przemysłowe co do których czynsz był umówiony pisemnym kontraktem. Jeżeli lokator Pana mieszka w ubikacjach o czterech pokojach lub mniej, co do których obowiązuje ochrona lokatorów, to może Pan od niego domagać się tylko czynszu ustawowego i dopiero nieplacenie tego czynszu powoduje eksmisję. Natomiast jeżeli ma ubikację większą, niż cztery pokoje, lub używa ich do celów handlowych, można na piśmie umówić większy czynsz i wtedy jednostronne obniżenie czynszu powoduje eksmisję. (ak.)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Marylka, Tolka, Józinek i Stefka Rogalowie zamiast wieńca na trumnę ukochanego stryja śp. ks. dr. Zygmunta Rogala 20 zł; — Stanisław Niemier 5 zł; — M. M. za uzyskaną opatrność 5 zł; — Maksymilian Gruszczyński (Wierzbicice nr 19) 10 zł; — J. J. M. za doznane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 459,05 zł.

Na ubogich m. Poznania: Kandydat z okazji odbytego egzaminu mistrzowskiego w zawodzie fryzjerskim 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 120 zł

Na Tow. „Caritas”: Fa. Drożyński, Stary Rynek, z okazji 20-lecia swego przedsiębiorstwa, na bezrobotnych 200 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 276 zł.

Na Tow. Czyteln. Ludowych: Jakób Bączek 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 8 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość MARASKA Nowość

Czekoladę kremową Malaga poleca:

A. Piasecki S. A. Kraków
nr 9 285

Nie kupujcie i nie używajcie wyrobów bezfirmowych i anonimowych

bez wyraźnej etykiety, stwierdzającej że dany towar jest rzeczywiście

wyrobem polskiego przemysłu!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego

zw 13 517/8

POZNAŃ

ul. Rzeczypospolitej 1.

Dnia 14. b. m., o godzinie 12-tej zasnął w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzone Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec, dziadek, pradziadek i teść, ś. p.

Jerzy Markwitz

przeżywszy lat 59 Pogrzeb odbędzie się w Kaszczorze, pow. Wolsztyn, w czwartek, dnia 17. b. m., o godzinie 10-tej przed południem.

W ciężkim smutku pogrążona

żona z rodziną.

zw 13 817

Kaszczer, Wijewo, Wrocław, Wolsztyn, Zbąszyń, dnia 14. 3. 1932 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu mego nieodżałowanego ukochanego męża i naszego najdroższego ojca, ś. p.

Jana Pańczaka

odprawi się

msza św. żałobna

w dniu 17. b. m., o godzinie 8,30 w kościele parafjalnym Św. Marcina, o czym zawiadamiają

zw 13 815

żona z dziećmi.

W niedzielę, dnia 13. b. m., o godzinie 0,12 zasnął w Bogu, emerytowany, starszy kontroler wydziałowy P. K. P., ś. p.

Kazimierz Gritzmann

w 58 roku życia. W Zmarłym stracił oddanego kolegę, którego obowiązkowość i pracowitość przyświecać nam będą jako godny do naśladowania wzór.

Cześć Jego pamięci.

Zarząd Zrzeszenia Kontrolerów Kolejowych Witkowski, prezes.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 16. b. m., o godzinie 15,30 z domu żałoby, ul. Graniczna 15 na Łazarzu, na który zapraszam jak najusilniej wszystkich kolegów kontrolerów dw 3 029

Dnia 13 marca r. b. zmarł ś. p.

Kazimierz Gritzmann

W Zmarłym stracił oddanego pracownika naszej firmy. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 16. b. m., o godz. 15,30 z domu żałoby przy ul. Granicznej 15.

Cześć Jego pamięci!

Pw 11 563-11,27 C. Hartwig S. A.

Dnia 14. b. m., o godz. 2-giej w nocy zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., najdroższy mój mąż, ukochany syn, brat, wujek, zięć i szwagier, ś. p.

Józef Kolan

przeżywszy lat 31. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. b. m., o godz. 15,30 z kaplicy cmentarnej na Jeźcach.

W ciężkim smutku pogrążona żona i rodzina.

dw 3 033

Poznań, 15. 3. 1932 r.

Zakł. Pogrz. Br. Nowak, Poznań, Pl. Nowomiejski 10, tel. 1046

Dnia 14 marca 1932 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa i ukochana żona i matka, ś. p.

Marta z Kaletów Nowotna

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 17. b. m., o godz. 15,30 z kaplicy cmentarza Bożego Ciała w Dębcu, o czym donosi

ciężko straplony mąż z córką.

Poznań, Puszczykówko, Kraków, Lwów, dnia 15. 3. 1932 r.

Zakł. Pogrz. Br. Nowak, Poznań, Pl. Nowomiejski 10, tel. 1046

Dnia 13 marca, o godz. 7-mej wieczorem zmarła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka i teściowa, ś. p.

Lina z Preussów Markiewiczowa

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w środę, 16. b. m., o godz. 5-tej po południu, z domu żałoby, ul. Dworcowa 9 w Kostrzynie.

W ciężkim smutku pogrążone dzieci i synowa.

Kostrzyn, Chojnice. zw 13 811

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 13 marca 1932 r. zmarł, opatrzony Sakramentami św., najdroższy mąż i ojciec, ś. p.

Kazimierz Gritzmann

emer. st. kontroler D. O. K. P. Poznań o czym zawiadamia wszystkich Krewnych i Znajomych

w ciężkim smutku pogrążona

żona z synami.

Pogrzeb odbędzie się w środę dnia 16 marca, o godz. 15,30, z domu żałoby przy ulicy Granicznej 15, na cmentarz w Górczynie zw 13 812

Dnia 13. b. m., o godz. 5,30 rano zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz kochany brat, stryj i szwagier, ś. p.

ks. Stanisław Cynalewski

przeżywszy 65 lat życia, a 35 lat kapłaństwa Eksportacja i nabożeństwo z Turwi do Żnina dnia 16. b. m., o godz. 10-tej. Msza żałobna i spuszczenie do grobu rodzinnego w Żninie w czwartek, dnia 17. b. m., o godz. 10-tej przed południem

W imieniu stroskanej rodziny

nw 9 290 Witold Cyna ewski

Gniezno, Żnin, Zakliczyn nad Dunajcem.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Ś. p.

Karol Psarski

Emeryt Kolei W. W. i Dyrekcji Kolejowej Poznańskiej

zmarł w 76 roku życia, dnia 14. 3., po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w środę, dnia 16. 3., o godzinie 8,30 w kościele jeżyckim. Pogrzeb tego samego dnia, o godz. 2,30 z kaplicy cmentarza świętomarcińskiego przy ul. Bukowskiej na tenże cmentarz.

O obrzędach tych zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych

pozostali w ciężkim smutku

zw 13 816 żona, córka, zięć i wnuk.

Za spokój duszy ukochanego naszego brata, szwagra i wujka, ś. p.

Józefa Hoppego

zmarłego dnia 10 marca r. b. w Łopatnie na Wołyniu, odprawi się

nabożeństwo żałobne

w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu, w piątek, dnia 18-go b. m., o godz. 10. zw 13 830

W głębokim smutku pogrążeni rodzeństwo i rodzina.

Poznań, Skubarczewo, Gdynia.

Sielawki z Helu

P. T. Kupcom Odbiorcom do łaskawej wiadomości, że składnica sielawek, znajduje się w firmie Dom Ekspedycyjno-Handlowy Gustaw Kawecki, Strzelecka 14, tel. 13-41. Towar codziennie świeży.

zw 13 818

Absolwentka

Liceum Handlowego, z 3 miesięczną praktyką, z znajomością pisania na maszynie, stenografii, korespondencji polskiej, angielskiej, niemieckiej i francuskiej oraz księgowości, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenie do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 13 823

Do sprzedania 40 klm. od Poznania, przy głównej linii kolejowej

FOLWARK

500 mórg ziemi pszenno-buraczanej (przeważnie II klasy) w najwyższej kulturze, cały drenowany, około 400 mórg ziemi ornej, około 100 mórg pierwszorzędných łąk grunty dwukośnych. Położenie przepiękne, wspaniałe polowanie. Do stacji kolejowej cukrowni i miasta około 1 klm. Budynki murowane, w pierwszorzędnym stanie. Do przejęcia potrzeba 170,000 złotych. Pośrednicy wykluczeni. Złoś. do Kurjera Pozn. pod zw 13806

Mała

fabrykę guzików

względnie

maszyny

sprzedam okazjynie.

Adres Kurjer Poznański pod zw 13 822

Ekspedjentka

do samodzielnego prowadzenia składu masła potrzebna od 1. 4. 32. Reflektuje się tylko na dobrze poleconą siłę z branży. J. W. STRÓŻYK, Garncarska 3. zw 13 827

Hurt. Cukiernicza

ul. Sieroca Tel. 17-26 Gmach Podatkowy

Olejki — marcepan — Kuwertury — Kokos

Orzechy — Migdały — Syrop — Staniol

Kawa — Herbata i t. d.

Pw 11 551-11,10

Szanownemu Obywatelstwu i Znajomym uprzejmie donoszę, że z dniem 15 marca 1932 r. otwieram przy

Chwaliszewie 35

JADŁODAJNIĘ

z wyszynkiem piwa i wina.

Z prośbą o łaskawe poparcie, kreślę

zw 13821

z poważaniem

Aniela M elcarzewiczówna.

Uwaga Myśliwi!

Pokaz trofeów łowieckich.

Wielkopolski Związek Myśliwych urządza w swoich lokalach, ul. Piekary 6, II. p. od dnia 16 marca do 22 marca r. b. doroczny pokaz trofeów łowieckich z r. 1931.

Uroczyste otwarcie nastąpi w środę, dnia 16 marca, o godz. 12-tej.

Wszystkich przyjaciół i sympatyków łowiectwa uprasza się o zwiedzenie interesującego pokazu. Wystawa otwarta codziennie od godz. 10-tej do 18-tej. Wstęp 1,50 zł, dla akademików i młodzieży 0,50 zł. zw 13 810

Najskuteczniejsze i najtańsze

środki lecznicze — to

Zioła lecznicze Dr. Breyera

Zatwierdzone przez Min. Zdrowia, odznaczone złotymi medalami w Nicei i Brukseli

skuteczne w chorobach:

Zaflegmienie płuc, gruźlica, astma, kokałusz, wszelkiego rodzaju kaszle, reumatyzm, artretyzm, nerwobóle, skrofle, wszelkie zanieczyszczenia krwi, nieczystość cery, wypryski, skórne katary żołądkowo-kiszczowe, hemoroidy, zatwardzenia, biegunka, żółtaczka, wszelkie choroby wątroby i nerek, organów brzusznych, choroby nerwowe, bezsenność, bóle głowy, otyłość, zwapnienie tętnic i t. d. Można nabywać niemal w każdej aptece lub składzie aptecznym — albo w wytwórni

Polherba S-ka z o. o. Skrytka 48 i Kraków-Podgórze

Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo w wytwórni — broszurki „Jak odzyskać zdrowie” nw 8 402

Młody rolnik

z wyższym wykształceniem i kilkoletnią praktyką, poszukuje od zaraz stanowiska rządcy bez wynagrodzenia na intensywnie prowadzonym majątku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 819

Poszukuje się rutynowanego

kierownika biura adwokackiego

z dłuższą praktyką w biurze adwokackim możliwie od 1 kwietnia r. b. Zgłoszenia pisemne z świadectwami. Adres wskaże Kurjer Poznański pod dw 3 031

Do objęcia zaraz posada

kierownika lub kierowniczkę

do prowadzenia magazynu porcelany i kryształów. Siły fachowe z pierwszorzędnymi referencjami zechcą się zgłosić z podaniem warunków do Kurjera Pozn. pod zw 13 820

PIERWSZORZĘDNA RESZTOWKA

430 mórg średniej ziemi, w tem 20 łaki, bez inwentarza, martwy — kompletny, zabudowanie — pierwsza klasa. Dom piętrowy balkonem, rodzaj willi, ośmiopokojowa, elektryczne oświetlenie także dom dla robotników, własne polowanie, śliczne położenie. Do stacji kolejowej i miasta około 7 kilometrów, powiat Chodzież bez ciarów — cena 60.000, wpłaty 15.000, reszta 6 lat Spieszne sprzedam. — Nowak, Poznań, Kramarska 15, przy Starym Rynek, telefon 16-89. zw 13 826

Na sezon wiosenny Ostatnie Nowości

w materiałach na suknie, kostjomy i płaszcze damskie
oraz na ubrania i płaszcze męskie
w ogromnym wyborze i tanio poleca

F. Woźniak Poznań
ul. Rynkowa

Specjalną uwagę zwracam szczególnie na bogato zaopatrzony,
nowy dział,
Gotowych płaszczy damskich oraz na różnego
rodzaju skórki futrzane i lisy.

Pw 11 562-11.25

MAJĄTEK

750 mórg pszennej, żytniej ziemi wprost od właściciela na 10 lat do wydzierżawienia. pow. Inowrocław. z morgi 75 funtów, 30 bydła, 14 koni, 20 świń, 20 owiec, martwy, kompletny, dom 6 pokoi, drugie zabudowanie amaryne, wysiew 200 żyta, 10 pszenicy 3 km. od szosy i stacji, objęcie 15.000 zł
Koralewski, Inowrocław,
Lucjano 2,
zw 13 828/9

Szkło

okienne, ogrodowe, katedrańskie, surowe, druciane, ornamentowe, kołowe, diamenty, kłt szklarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7a, telefon 28-63
Oddział w Łodzi, ul. Pusta 15/17
Pw 11 253-30.116

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER” patent gdański: Nr 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powo-
du swoich właściwości w rozpaczyliwych wypadkach wszystkich
lisażi nawet lisażi ropnych ranach u nóg egzemie przys-
czach, wyrzutach wszelkiego rodzaju czerwoności twarzy i no-
sa, odmrożeńach itd. Przy zamówieniach uprasza się o cenę 25
centów. Świeżość uznania. Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy
Cena 8.60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy 40 zł
bez portorium
Chem. Kosm. Laboratorium „KLUSIN” odans 2. Hundegasse 43
nw 9342

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek firmy Władysław Szabert w Po-
znaniu, Stary Rynek 85 zwołuje się w myśl art 49 i nast.
rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca
1928 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 27 poz. 244 ogólne zgromadzenie
wierzycieli na dzień 30 marca 1932 r., godz. 11-tą przed Sa-
dem Grodzkim w Poznaniu, ul. Młyńska 1a. pokój 29.
Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem
udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, 11 marca 1932 r.
Sąd Grodzki.
nw 9341

UCHWAŁA. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek firmy Pol Polska Fabryka Wyro-
bów Papierowych Sp. z o. o. w Poznaniu, ul. Grobla 14
zwołuje się w myśl art 49 i nast. rozporządzenia o zapo-
bieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. Dz. Ust. R. P.
Nr. 27, poz. 244 ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień
31 marca 1932 r., godz. 11-tą przed Sądem Grodzkim w Po-
znaniu, ul. Młyńska 1a. pokój 29. Wierzyciele mogą przy-
być na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wy-
jaśnień. Poznań, dnia 10 marca 1932 r. Sąd Grodzki.
nw 9342

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311)

1 t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Pończochy z likwidacji fabryki

za bezcen tylko w Składzie Fa-
brycznym Władysława Trojanow-
skiego, Wielkie Garbary 36 obok
Wielkiej Bemberga 2.35 2.65;
prima Bemberg 3.25; złoty Bem-
berg 3.50; strzałka 2.75 3.25;
macco 0.75; skarpetki 0.25 0.35;
kalesony macco 1.40; koszule 1.95;
gorsem 2.45; sportowe 3.50; pan-
talony jedwabne 1.75; kombinacje
3.50; krawaty szelki, paski wiel-
ki wybór. Pw 11 552-54.122

Meble

we wszelkiego rodzaju repozytoria
stoly skladowe biurka okazyjne.
Rapp. Podgórn 6. zdw 30 104

Parcele

od 50 groszy za mkw., kredyt bu-
dowlany 6% Kościński (Zartoria
1. Pw 11 268-2.82

Zamienie

Samochód limuzynowy marki „Chry-
sler”, rok 1928 w dobrym stanie
na nowszy typ 6-cio cylindrowy
za dopłatą. — Oferty pisemne
„Par” pod nr. 10.112.
Pw 11 508-10.112

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej. Łako-
wa 4a Słomiana. zdw 37 772

Dom

w piekarni, piec patentowy w
powiatowym mieście na sprzedaż.
Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 38 094

Zakład fryzjerski

sprzedam. Adres poda Kurjer Po-
znański zdw 38 217

Futra

najlepsze karakuly, prawie nowe,
średnia figura oraz futro mę-
skie czarne poszyte kołnierzy wy-
dra średnia figura, sprzedam
bardzo korzystnie. Oferty „Par”
pod 54.121. Pw 11 548-54.121

„Centrala mebli”
Swarzędz naprzeciw poczty po-
leca meble po cenach niskich.
Wielki wybór. Pw 11 251-2.80 35/2

Drzewka

i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po ce-
nach znizonych Szkół
Drzew A. J. Jeske Jele-
nek poczta stacja kolej-
Złotniki k. Poznania Te-
lefon 3 Cennik na żądanie
nie Dojazd autobusami z
ul. Szyperskiej w kierunku
Obornik. Pw 11 280-5.11

Listwy

tapetowe firanowe na ramy do
obrazów oraz owalne ramy i wel-
ne drzewna poleca po cenach zniz-
zonych Przemysł Drzewny Sta-
ry Rynek 80 82. Pw 11 281-8.54

Piec

westfalski używany. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 38 099

**Pierwsza elektromoto-
wa Fabryka wyrobów
wędliniarskich**
Jana Leżonia w Jasie poleca we-
dzone szynki kielbasy, siekane,
dobrowiecznie znane z dobroci.
— Jakoteż różne wędliny w zakres-
ten wchodzące po cenach przy-
stępnych. zdw 37 559

Meble w Swarzędzu
najkorzystniejsze źródło zakupu
Wiktor Nowacki Dworcowa 15
zdw 31 663

Meble

używane oraz inne przedmioty
sprzedaje i kupuje Poznański
Dom Komisyjny Dom Ryński 3a
3 telefon 24-42. Pw 11 250-1.65

Łóżka

meble likwidacji Hotelu Franco-
skiego, Dąbrowskiego 79 biuro.
po obiedzie. zdw 38 443

Piekarnia i cukiernia

w pełnym biegu z 3 pokojowym
mieszkaniem z meblami z powodu
wyjazdu zaraz do sprzedania. Do
objęcia potrzeba 25 000 zł gotówki.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 38 431

Nowy

Dom Komisyjny Wozna 16 sprze-
daje i kupuje meble używane —
garderobe różne inne przedmioty.
Pw 11 283-54.14

Dywany

Imitacja perska ch 175 x 250 od 42 —
zł. bouclé 175 x
250 od 125. zł
wielur ang. prima
2 x 3 198. — zł
linoleum dywany
z metra cholin-
ski od 1.75 Serwe-
ty pluszowe go-
belinowe Inlety
stolowizna i płó-
na po cenach zniz-
zonych W. Gro-
dzki w Poznaniu
Wrocławska 3 —
Hurt. Detail
Pw 11 238-9.63

Magazyn

kapeluszy damskich z powodu
choroby zaraz do odstąpienia —
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 38 610

Foxterjer

czujny 15. — Akwarjum 50. —
sprzedam Focha 61, mieszk. 2.
zdw 38 625

Skład

przygłę 3 pokojowe mieszkanie
pryncypalna ulica sprzedam.
— Specjalne, dobre położenie na de-
likatesy-kolonjalkę. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 38 636

Skład

krótkich towarów przygłę ubi-
kacja, najruchliwsza ulica Po-
znania z towarem za 8 500 sprze-
dam. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 38 635

Pończochy

z likwidacji fabryki
wyprzedaje za połowę ceny fa-
brycznej. Bemberga oryginalne
2.35 2.65; prima Bemberg 3.25;
złoty Bemberg 3.50; strzałka 2.75;
3.25; macco 0.75; Fildeose 1.90;
skarpety męskie nictanki 0.35;
— wigoniowe 0.25; chemizanka 0.75.
Nowość prima 1.20; jedwabne
0.75. Największy wybór, najni-
sze ceny tylko Warszawskim
Składzie Fabrycznym Jadwiga
Podbielska Wielkie Garbary 40
naprzeciw Wodnej. zdw 38 553

Meble używane

poleca korzystnie Antykwariat,
Wozna, narożnik Mostowej.
zdw 38 536

Modele wiosenne

plaszcz, ubrania
artystycznie wykonuje
W. Relewicz
Poznań, Pl. Nowomiejski 3, wy-
bór w materiałach bielskich, ce-
ny bardzo niskie, dogodnie wa-
runki zdw 38 553

Jadalnia

ciemno-dębowa zegarem bardzo
tania. Poznański Dom Komisy-
jny, Dominikańska 3
Pw 11 553-11.23

Torebki damskie

modne skórkowe
3.50; 4.75; 5.50 Parasole 4.50;
modne od 5.75; rekawiczki skór-
kowe 3.50; kołnierzyki nowości
0.65; 0.95; 1.35; pantalon jedwab-
ne 1.75; młonejz 3.50; kombinacje
jedwabne 3.75; koszule dzienne
od 0.95; nocne od 2.50; bluzki
jedwabne 6.75; zempy jedwabne
nowość 9.75. Warszawski skład
fabryczny Jadwiga Podbielska
Wielkie Garbary 40, naprzeciw
Wodnej. zdw 38 553

Samochód

„Chevrolet” nowoczesna rekl-
mówka, najlepsze wykonanie ka-
roserii mało używany za 60 %
ceny ewent. częściowo papier-
mi wartościowymi. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 38 564

Skład

nadający się na każdą branżę, z
4 pokojowym mieszkaniem, lub
bez zaraz do wynajęcia Fa. Mer-
kur, Chodzież Św. Barbary 2,
zdw 38 569

Pończochy jak za darmo

oryginalny Bemberg 2.10; złoty
Bemberg 3.50; ze strzałką 2.60,
2.90; bez błędów. Kalessony 1.50;
koszule dzienne 2.25; wierzchnie
koszule zefirowe 4.80; damskie
0.95; skarpety 0.15 0.25; tylko
Wielkie Garbary 10 z Wodnej na
prawo. Firma chrześcijańska
zdw 38 613

Garnitury

klubowe — gobelina leżanki ka-
napy garderobianka lampy elek-
tryczne gazowe, lustra, obrazy
stoliki szachowe, biurko damskie
mahoniowe, wózek dla chorego
odkurzacz „Progress” oraz dużo
najróżniejszych innych przedmio-
tów odda korzystnie Poznański
Dom Komisyjny. Dommikań-
ska 3. Pw 11 559-11.22

Powiatowa rakarnia

w tem trzynastą mórg roli z peł-
nym inwentarzem, z powodu cho-
roby do sprzedania wpłaty 8—10
tysięcy zł. Zgłoszenia agencja
Kurjera Poznańskiego Gniezno
48. nw 9 289

Nowoczesna

sypialnie i kuchnie jak nowe oka-
zyjnie sprzedam. Adres wskaże
Kurjer Poznański, filia Jeżyce
jw 2 734

Maszyny

damską i krawiecką Sngera do-
brze szyczące sprzedam. Szama-
rzewskiego 32 mieszk. 4. jw 2 749

Najtaniej!

Plaszcze kostjumy i ka-
pelusze damskie piękne
modele wiosenne poleca
P. Szczawińska i S-ka
ul. Wodna 1. Przyjmu-
jemy asygmaty „Kre-
dytu”. Pw 11 289-9.73

Gramofon

szafkowy lub walizkowy. Wiel-
kie Garbary 34, mieszk. 12
zdw 38 581

Cukiernię kawiarnię

w mniejszym mieście z całkowi-
tem urządzeniem sprzedam za
1 600 zł. Natychmiast do objęcia.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 713-4

Dom

nowy Poznań, 3.140 dochodu.
cena 28 000. wpłaty 12 000 reszta
amortyzacja. „Krakus”. Poczto-
wa 30. zdw 38 659-60

Domek

z parcelą budowlaną 2 mieszka-
niowy za 10 000 zł wpłaty 8 000
Rozumek, ul. Strzecka 30.
zdw 38 009/10

Konia

z dobrą chodzą tania sprze-
dam. Bóznica 15. m. 4. rw 4 604

Regały

tania. Werwicki, Stary Rynek
71/72. zdw 38 559

16 mórg

ziemi pierwszej klasy, bez bu-
dynku grunt pod budowę Pole-
skie. Murowana Gołina Mły-
ska 1. zdw 34 195/6

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolar
nia, Rybaki 15. zdw 38 553

Okazja

Skład galanterijny z przyległym
pokojem dobrze prosperujący bli-
sko Starego Rynku z powodu wy-
jazdu sprzedam zaraz bez odstep-
nego. Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 534

Maszyny

do fabrykacji wody owocowej i
mineralnej w dobrym stanie z po-
wodu likwidacji tania sprzedam.
Fredry 8. m. 4. zdw 37 852

Pianino

sprzedam. Wierzbiciele 6. m. 6.
zdw 38 505

Kolonjalkę

z maglem i pokojem centrum ta-
nio sprzedam. Adres wskaże Ku-
rier Poznański zdw 38 432

Zabawki

obrace do kulania obrace na
bębny do orkiestry helki taczki,
rakiety tamboreny hulajnogi i
inne zabawki, wyroby rzemne po-
leca po najniższych cenach fa-
brycznych. Fabryka zabawek i
wyrobów drzewnych w Poznaniu
ul. Dąbrowskiego 79. zdw 38 478

Gospodarstwo

130 mórg kompletne inwentarze
przy mieście wyższe zakłady na-
ukowe sprzedam wpłaty 40 tys.
Odpowiedz nastąpić przy nadesła-
niu znaczka. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 38 424

Sprzedam

tania 500 drzewek morwy białej
dwuletnich Oferty Kurjer Po-
znański zdw 38 446

Pianino

zagraniczne Kochanowskiego 5.
m. 7. zdw 38 495

Okazja

dębowy pokój stołowy za 650 zł
sprzedam. Wrocławska 15. skład
zdw 38 467

Wózek

nowy dla piekarzy tania sprze-
dam. Ul. Nadbrzeżna 3 Müller.
zdw 38 466

Drukarnia

celem powiększenia szuka współ-
nika. Oferty do Kurjera Poznań-
skiego zdw 38 458

Skład

kolonialny dobrze prosperujący
sprzedam. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 38 451

Samochód

Chevrolet 6 45 limuzyna oryginal-
na w bardzo dobrym stanie za
cotówkę bardzo tania sprzedam.
Piaskowa 2 m. 6. zdw 38 450

Balanc

ciężki tania na sprzedaż. Wodna
20 I. piętro. zdw 38 440

Parcele

2 000 m² na Ratajach tania sprze-
dam. Wodna 20 I. piętro.
zdw 38 439

Samochód

Ford rocznik 20 bardzo dobrym
stanie sprzedam tania. Zapytania
paraż Grochowe Łaki 2 u por-
tiera. rw 4 902

Kapelusze

modne najtaniej sprzedaje Ceg-
łowski Poczta. nw 9 344

Krawaty

ostatniej nowości za bezcen sprze-
daje Cegłowski ul. Poczta.
nw 9 345

Meble

przy dalszej znizce cen poleca z
centralnie ogrywanych magazy-
nów „Dom Mebli” Wozna 12.
zdw 38 235/6

Syrop jadalny 50 groszy
marmelada 68 gr powidla 80 gr
cały funt (1/2 kg) do nabycia w
składach fabrycznych „L. Sze-
dzickiego. Wroniecka 16. Wiel-
ka 15 i Stary Rynek 35 (wejsie
do Wronieckiej). zdw 38 656

Zawsze

a specjalnie na Święta Wielkanocne sprzedaje tania

tylko Hurtownia Porcelany —
Wroniecka 24. podwórze. Czysta
Alpaka — Noża, widelce, tyżka —
Serwis porcelanowy — Półmi-
ski, salaterki porcelanowe —
Kompotjerki. Talerze do ciast
szklane — Szklanki, kieliszki szli-
fowane zupełnie tania. zdw 38 736

Lis srebrny

prawdziwy kanadyjski, piękny
duży okaz 350 zł. Pawelek. Ra-
tajczaka 14. zdw 38 741

Jadalnię

sprzedam tania. Skryta 10 mie-
szkanie 8. zdw 38 743

Brześć

dokładny opis procesu, książka
2 złote plus porto załączenie —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 677

Jadalnię

bogato rzeźbiona bardzo tania
„Stolarnia”. Bukowska 9.
zdw 38 684

Jajka drażetkowe

zajaczkę czekoladową i cukrowe,
olbrzymi wybór w jajkach napel-
nianych z czekoladkami poleca
najtaniej Wytownia cukrów i
drażetek, L. Siedziński, Poznań
Wroniecka 16. Telefon 12-42.
zdw 38 685

Dom

Poznań, dochód 5.160, cena
30.000. Dutkiewicz. Chwałcze-
wo 70. zdw 38 688

Skład kolonialny

Jadalnię

Opłaty z cenną do Kurjera
Poznańskiego zdw 38 905

Wózek

dwukolowy kupie. Przybylski. —
Male Garbary 5 m. 37 mistrz
murarski.

Domek

proszaj willki ładnym ogrodem.
przedmieście Poznania cena 9-12
tys. opłaty 6-7. Pośrednicy
wykluczeni. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 38 586

Motor

Diesla lub ssawo-gazowy od 25 do
60 K. M. w dobrym stanie zamie-
nie na limuzinę Forda samochod
I klasy z ewent. dopłatą. Zgło-
szenia Szczepan Ciesielski Młyn-
ski poczt. Kwilca pow. Mie-
dzychód. zdw 38 560/1

Radio, samochód

w dobrym stanie kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 38 744

Kupię

akładowy dłużności 225 lub
180 m. Oferty Szymkowski. ul.
Marsz. Focha 155. zdw 38 652

Kupię

kamienie Poznani do 150 000.
wł. 80 000. Oferty od właścici-
eli Kurjer Poznański zdw 38 656

Westfalską kuchnię

dobrym stanie kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 38 728

Maszynę

maszynę walczkową kupie. Oferty
Kurjer Poznański zdw 38 728

Kadzie

zde kupie. Oferty pomiarom.
Kurjer Poznański zdw 38 727

Wały żelazne

przekrój 130 mm. długość 3.200
mm. kupie. Oferty z cenną do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 38 726

Willa

nowa 55 000 wpłaty 25 000. rezer-
wa amortyzacji 25. Małcki. Po-
znański. Rybaki 20 a. zdw 38 591

Kamienice

nowa komfortowa, wolna od po-
datków stępła kupna dochód
17 000 cena 120 000 wpłaty 70 000
sprzeda Krzesiński. Piekary 8.
zdw 38 594

KAMIEŃCIE

Kamienice

wolna pryncypalna ulica kupie.
wpłaty 100 — 150 000. Wyczerpu-
jące dane oraz podanie dzierżawy
z czerwca 1914. Pośrednicy wy-
kluczeni. Kurjer Poznański
zdw 38 119

Kamienica

nowa, ogród 1 200 m² cena 42 000
wpłaty 20 000. Willka wpłaty 13
tys. hipoteka amortyzacyjna 24
tys. Rausch. Grobla 27.
zdw 38 499

Kupię

maszynę kamienicę rentującą.
pietrowa, rynkowa ogrodem go-
łowa do 25 000. Oferty do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 38 426

Wille

komfortowa pod Poznaniem ko-
rystnie sprzedawca. Oferty
„Par”. pod 54 107.
Pw 11 504 54.107

Wybór

kamienic willi poleca także po-
średnicę. Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 544/5

Kamienice

nowa. 2 składy. 9 balkonów.
dochód 12 000. 95 000. wpłaty
30 000. reszta amortyzacyjna. sprze-
da Popielski. Piekary 18. I.
zdw 38 722

Kamienica

4 pietrowa komfortowa pryncy-
palna ulica dochód 14 500 cena
110 000 wpłaty 60 000. Zgłoszenia
Garncańska 5 kawiarz. zdw 38 588

Kamienice

nowoczesna na Łazarzu, blisko
Parku Wilsona dochód 12 000.
sprzeda właściciel. Cena warun-
ki podług uzody Oferty Kurjer
Poznański rw 4 901

Willa

8 pokojowa okolica Wilda. 40 000
wpłaty 25 000. Domek z ogrodem
Górczyn. Łukasiewicz 6.
zdw 38 691

Kamienica

centrum 4 składy dochód 15 000.
sprzeda spiesznie 80 000. wpłaty
40 000. Kosman. Fredry 6.
zdw 38 683

PIENIADZ

15 — 35 000

poszukuje na I hipotekę kamie-
nicę. dam 15 proc. 2 lata zgóry.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 614

1 000

potrzebny poszukuje solidna firma
na 3 miesiące procent 25 zł ty-
godniowo. Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 516

30 000 złotych

poszukuje na pierwszą hipotekę
willi Poznani wartości 130 tys.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 38 488

Poszukuje

wspólnika z kapitałem ca 20 000
na pożyczki do bardzo dobre za-
rządzonego przedsiębiorstwa
Zgłoszenia Oferty Kurjer Po-
znański rw 4 003

4 000 dolarów

list hipoteczny sprzedam korzyst-
nie. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 38 480

300

poszukuje zastaw i procent. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 414

Egzystencja

kolonijka hurtowna cena 1 800.
Oferty Kurjer Poznański zdw 38 033

Poszukuje

5 000 zł I. hipotekę. dam 15%
Adres Kurjer Poznański. Stary
Rynek rw 4 835

25 000

na I. hipotekę posiadłości poszu-
kuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 38 505

Wspólniczki

do magazynu kapeluszy z gotów-
ką poszukuje. Zgłoszenia Kurjer
Poznański rw 4 898

8 DO WYNAJĘCIA

Czteropokojowe
natychmiast. Matejki 5. III. pię-
tro. Wskaże mieszkanie 14. Wa-
runek pertraktacji pokaże regu-
larnego placenia miesięcznego
czynszu. zdw 38 230

Biuro

wspólne z telefonem wydzierża-
wie Sw. Marcina 14 m. 9.
zdw 38 233

3 pokoje

kuchnia komfortowa w Puszczy-
kównu od 1 kwietnia do wynają-
cia na stałe. Oferty Kurjer Pozn.
zdw 38 518

Mieszkanie

komfortowe 4 pokoje i kuchnia
przy Focha z meblami wprost od
gospodara Oferty Kurjer Pozn.
zdw 38 468

Puszczykowo

dwupokojowe i czteropokojowe z
kuchnią wydzierżawie zaraz.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 38 459

Próżny

pokój frontowy I. piętro. elek-
tryczność ewentualnie używanie
kuchni. Zwierzyńcekiej. Adres
Kurjer Poznański zdw 38 411

Trzypokojowe

umeblowane frontowe w dzielnicy
gdzie nie ma lekarza zaraz do
wynajęcia. Adres wskaze Kurjer
Poznański zdw 38 391

Na Łazarzu

1 i 2 pokojowe mieszkania w no-
wej willi do wynajęcia. Agenci
wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdw 38 427

Pokój

i kuchnia wprost od gospodarza
(Agenci wykluczeni). Jasielski
Łódzka 9. zdw 38 416

Środa

trzypokojowe mieszkanie. kuch-
nia, piwnica, obszar góra. I.
piętro. słoneczne, frontowe z u-
rządzeniem oddam zaraz tania. 50
minut koleja do Poznania. 9 po-
ciągów dziennie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 38 616

Pokój

kuchnię z meblami sprzedam. —
Dzierżawa 35 Ostrówek 12. mie-
szkanie 6. zdw 38 578/9

Czteropokojowe

oddam gospodarz Czynsz miesięcz-
ny. St. Knapowski 23.
zdw 38 605

Dwupokojowe

kuchnia 400 1/2 dzierżawa. Infor-
macje Łukasiewicz 6. mieszka-
nie 14. zdw 38 600

Mieszkanie

3 pokoje obszerne z przynależno-
ściami słoneczne w spokojnym
domu, tuż przy Pl. Wolności za-
raz do wydzierżawienia. Remont
i rok dzierżawy z 2 160 zgóry. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 38 699

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje

pokoju z kuchnią bliżej centrum
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 345

Poszukuje

mieszkania 2 pokojowego. słonecz-
nego z przedpokojem, kuchnia
łazienka, światłem elektrycznym.
najchętniej w nowowbudowanej
willi. Pośrednicy wykluczeni —
Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 529

Mieszkania

3-4 pokojowe szukam centr-
um, poczekaj Jezycza dzierżawa
zgóry. Młńska 9. I. prawo. te-
lefon 27-28. zdw 38 737

Mieszkania

2 pokojowego kuchnia od gospo-
dara dzierżawa 2 lata zgóry.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 453

Małżeństwo

bezdzielne poszukuje mieszkania.
portierska, z ogrodem niewy-
kluczone. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdw 38 452

Pokoju

kuchni pół roku zgóry wprost od
gospodara. bliżej śródmieścia
lub Jezycza poszukuje wojskowy.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 392

3

pokoju mieszkanie z wszel-
kimi wygodami poszukuje bez-
dzielne niemie-kie małżeństwo
zaraz wprost od gospodarza.
Punktualny, płatnik. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 38 572

3 — 4

pokoju z kuchnią wprost od go-
spodara wynajmie ewent. czynsz
za pół roku Zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 38 433

Szukam

pokoju kuchni od gospodarza. —
Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 523

Poszukuje

pokoju. kuchni dzierżawa rok
zgóry. Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 617

Urządnik

skarbowy poszukuje 3 pokoi z
kuchnią od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdw 38 647

1 — 2

pokoju kuchnia z małym składem
lub bez. Oferty Kurjer Poznański
zdw 38 694

4 — 5

pokoju. słonecznego mieszka-
nia wprost od gospodarza poszu-
kuje zaraz. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 38 730

Szukam

mieszkania 5-3 pokojowego śró-
dmieściu parter I. piętro. Oferty
Kurjer Poznański zdw 38 528

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana

mieszkania dwu i trzypokojowego
na jednopokojowe. Rausch ul.
Grobla 27 zdw 38 501

Mieszkanie

4 pokojowe w centrum zamienie
na mniejsze Zgłoszenia Nowa 3.
mieszkanie 2. godz 20. zdw 38 658

Zamienie

4 pokoje komfortowo nadające
się na skład. na 2-3 pokoje —
Adres Kurjer Pozn. zdw 38 674

11 POKOJ UMEBL.

Centrum

czysty sobne wejście zaraz. Ko-
zia 25 mieszkanie 3. front.
zdw 38 267

Wspólny

panience (pianino). Wojciecha 3
m 5 zdw 38 963

Pokój

dla 2 panów z dobrem utrzyma-
niem po 80 zł. Nowy Rynek 14
m. 1. zdw 38 777

Swobodny

dobrze umeblowany. Kreta 7 m.
8 zdw 38 430

Umeblowany

elektryczność. Marcina 41 mies-
kanie 10. zdw 38 527

Kręta

22 parter lewo frontowy ewent-
ualnie utrzymaniem, tylko inte-
lencji. zdw 38 525

Pokoik

elektryczność, centralne ogrzewa-
nie zaraz lub 1 kwietnia. Ania-
deckich 18 II. p. lewo. zdw 38 513

Pokój

elektryczność, kaloryfery 1. 4.
wynajmę. Krasieńskiego 8 b.
zdw 38 512

Pokoje

umeblowane z całodziennym u-
trzymaniem do wynajęcia Wały
Wazów 24. zdw 38 481

Pokój

tanio. Dąbrowskiego 44. m. 1.
zdw 38 500

Ładny

pokój dla jednej lub dwóch osób
Sw. Wojciech 14/15 mieszkanie 3
zdw 38 498

Pokój

dwuosobowy wolny. Mickiewicza
17 m. 9. zdw 38 472

Pokoik

wynajmę. Składowa 11 m. 13.
zdw 38 464

Jednoosobowy

ładny. Działyskich 3 m. 8.
—dw 38 463

Bardzo

miły i ciepły. Zórawia 13 I. lewo
zdw 38 456

Dwuosobowy

utrzymaniem. bez. Kononicki
15. I. zdw 38 406

Pokój

panienkom tanio zaraz. Jezycza
46 a m 15 zdw 38 405

Pokój

dwuosobowy sypialnia, salon. —
Szkoła 13 m. 5. zdw 38 404

Dwuosobowy

wynajmę. Matejki 60 parter. le-
wo. zdw 38 899

Solidnie

umeblowany Wodna 11. I. 2
zdw 38 398

Pokój

umeblowany dla lepszego pana 1.
4. Fredry 4. II. zdw 38 396

Pokój

dwuosobowy Szawska 14. m. 4.
zdw 38 434

Pokój

małżeństwu Małckiego 5. m. 6
zdw 38 429

Dwa

pokoje umeblowane frontowe nie-
krepujące możliwość gotowania
do wynajęcia Oferty Kurjer Po-
znański zdw 38 423

Czysty

umeblowany u samotnej osoby.
Małckiego 20 II. zdw 3 021

2

ładne, inteligentnym panom lub
bezdzieltemu małżeństwu Łako-
wa 9. parter. lewo. zdw 38 612

2 pokoje

umeblowane, piec kuchenny, wo-
dociąg, pościel, wydzierżawi
małżeństwu bezdzieltemu Stru-
mykowa 3. m. 2. Zgłoszenia 2-8
zdw 38 611

Dwuosobowy

frontowy z balkonem i blisko zam-
ku zaraz. Sw. Marcina 39. I. m. 6
zdw 38 628

Pokój

Grobla 19. mieszkanie 8.
zdw 38 627

Dwa

ładne, frontowe wolne, również
biuro. Babińskiego 7. m. 1. róg
Alej Marcinkowskiego.
zdw 38 626

Słoneczny

pokój Matejki 55. mieszk. 5.
zdw 38 623

Dwuosobowy

niekrepujący. Nowakówna ulica
Szkoła 6 zdw 38 620

Dwa

Koledzy!

Blondyn lat 23 brunet 25, na poważnych stanowiskach 500 zł miesięcznie poszukują z braku znajomości odpowiednich towarzyszek życia. Dla wspólnego dobra majątek pożądany. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 38 506

Nauczyciel

gimnazjalny lat 35 wzrostu średniego, nawiąże znajomość z panią do lat 30 przystojną, łagodnego usposobienia o wysokiej kulturze duszy. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 449

Kupiec

lat 30 wspólnik dobrze prosperującego przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowego w większym mieście powiatowym Wlkp. poszukuje dla braku znajomości pań z odpowiednim posagiem. Pośredniczo krewnych lub znajomych mile widziane. Rzecz traktuje się poważnie i dyskretnie. Oferty wraz z fotografią, która się zwraca proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 38 425

Panna

lat 24 średniego wzrostu, szatynka, przystojna, inteligentna, wyprawa z dobrej rodziny, pragnie zapoznać parę rzemieślnika z dobrym charakterem. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 540

Dla

miej siostry, panny lat 29, inteligentnej, religijnej, solidnej, gospodarniej z lepszego domu jedynaczki, posiadającej 12 tysięcy złotych oraz wyprawę 4-pokojową, szukam w celu matrymonialnym trzeźwego, poważnego pana do lat 45, urzędnika z stałą existencją. Oferty z fotografią do Kurjera Pozn. pod zdw 38 710. — Wdowcy niewykluczeni.

24 NAUKA**Angielskiego**

w czterech miesiącach! Wyniki przeczamy! Miesięcznie tylko dziesięć złotych! Ostatni kurs sześciu osobowy! Zgłoszenia u sekretarza Płucńskiej Działalności 6 między 1-2 zdw 37 078

Lekcje

matematyki, niżej, wyższej, elektrotechniki (radiotechniki), mechaniki fizyki. 3 Maja 3, mieszkanie 20, godz. 6-8, zdw 38 443

Wyuczamy

stenografii pisaną maszyną — księgowości tani. Wyrzuceni polecamy starym się posady. Postęp pl. Sapieżyński 2a, zdw 37 540/1

English lessons**Leçons de français**

M. Dołgowa Kreta 24, II, lewo. Zgłoszenia 6-8 wiecz. zdw 38 731

25 MUZYKA**Fortepian**

do ćwiczeń lub sprzedam bardzo tanio. Wskazę Kurjer Pozn., zdw 38 637

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Kapitan z Koepenicku”. Środa, 16. 3. — Teatr zamknięty.

Teatr Nowy: Dziś — „Włamanie” — występ gościnny Junoszy - Stępskiego.

Środa, 16. 3. — „Włamanie” — występ gościnny Junoszy - Stępskiego.

Czwartek, 17. 3. — „Włamanie” — występ gościnny Junoszy - Stępskiego.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Wielki: Dziś — „Cnotliwa Zuzanna”. Środa, 16. 3. „Rozwódka”.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Złoto”.

Aurora: „Widmo Luwru i Klejnoty Cesarzowej”.

Corso: „Umarły czy zaginiony”.

Colosseum: „Feralna Trzynastka”.

Metropolis: „Kłatwa rodu mandarynów”.

Muza: „Tajemnica chłuskich dokumentów”.

Nowości: „Chrystus”.

Odeon: „Hrabina Paryża”.

Orzeł: „Szajka Wykolejenców i Zakochany Nieboszyk”.

Renaissance: „Postrach salonów”.

Roxy: „Złodziej z Wenecji”.

Słońce: „Burza nad Zakopanem”.

Slinks: „Gehenna Miłości” (Orlow).

Tecza: „Trujące usta”.

Wilsona: „Diana”.

Darmo

catalog płyt gramofonowych wysyłamy po nadesłaniu znaczka pocztowego. Ostatnie nowości. Ceny niskie — „Polska Płytka”. Warszawa, Marszałkowska 104, np 9 268

26 ROZRYWKA**Miły**

pożyty w Morskim Oku. Młynska 3. Koncert. zdw 37 264

Miły pobyt

„Paryżanka” Półwiejska 30. — Koncert artystyczny. zdw 38 679

27 SZUKAJ PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady. w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych.

Kelner

dzielny w swym zawodzie szuka posady zaraz lub później. Gwarantuję możność złożyć Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 38 402

Gospodyni

samodzielną poszukuje posady w hotelu-restauracji lub jako wyreczytelka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 37 857

Gospodyni kucharka

poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 38 116

Ogrodnik rymarz

kawaler kilkoletnia praktyka poszukuje stałej posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 053

Gospoia

poszukuje posady możliwie u samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdw 38 257

Osoba

zaufana z lepszej rodziny zna jawną kuniętwo księgowości pisze na maszynie szuka posady biurowej, kasjerki, ekspedientki za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 385

Agronom

lat 32, żonaty, bezdzietny z akademickim wykształceniem oraz kilkonastoletnią praktyką w wzorowych majątkach w Wielkopolsce, mogący się powołać na poważne referencje, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 38 626

Zastępstwa

na Poznań względnie prowincję poszukuje zaraz młody sprytny i energiczny człowiek, branża obojętna. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 38 342

Poszukuję

posługi na po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 524

Dziewczyna

do wszystkiego gotowaniem szczerem dobrze poleconą poszukuje posady od 1. 4. 32. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 515

Posługaczka

czysta, pracowita szuka posady po południu lub wieczorem. — Oferty Kurjer Poznański zdw 38 511

Gospoia

wiek średni, z dobrem gotowaniem, czysta, zajmie się całym gospodarstwem domowym u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 509

Gospoia

samodzielną wiek średni, z dobrem gotowaniem, oszczędna poszukuje posady do wszelkiej pracy i prowadzenia domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 508

Nauczyciel

emerytowany szkół zawodowych poszukuje posady — administrację (kanceli) przygotowanie do egzaminów Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 486

1 000 zł

kawaler dam za posadę inkasenta lub woźnego. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 502/3

Szukam

posady z dobrem gotowaniem i praniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 403

Dziewczyna

ze wsi porządnej rodziny, cośkolwiek gotowaniem, czystym praniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 474

Pokojowa

szuka posady z prasowaniem lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 473

Kasjerka

pierwszorzędna siła, dobrze polecona, biegła w księgowości i korespondencji, przyjmie zaraz posadę w majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 445

Przedstawiciel

drogerzysta przyjmie zastępstwo poważną firmą na rejon pow. morzyskiego oraz Pomorza z siedzibą w Gdyni, Trojanowski Gdynia wileńska Otok zdw 38 496

Dziewczyna

sumienna i pracowita szuka posady do pracy domowej jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 497

Rządca gospodarczy

samotny fachowiec wykształceniem praktyką w majątkach intensywnych Ks. Poznańskiego. Ostatnio na osobnym folwarku, która straciwszy z powodu zmian w administracji poszukuje posady. Powołuje się na pierwszorzędne referencje znanych pp. Ziemiaków. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 462

Rządca

kawaler lat 30 praktyka majątkach buraczano-hodowlanych, obeznany uprawie ciężkich i lekkich gleb poszukuje posady — Oferty Kurjer Poznański zdw 38 461

Fanienska

inteligentna z dobrej rodziny — zająca robotki, szycie, może przygotowywać do niższych klas szuka posady wyjazd nie wykluczony. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 454

Prawnik

magister prawa praktyka sądowa bankowa poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 415

Książkowa-korespondentka

samodzielną rutynowaną w szeregach znajomości wszelkich prac biurowych i solech poszukuje posady od 1. 4. ewentl. później. Pierwszorzędne świadectwa referencje miejscowości obojętne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 413

Kowal - ślusarz-maszynista

12 letnia praktyka szuka posady w cegielni lub młynie także z zapędem motorym Oferty Kurjer Poznański zdw 38 409

Monter - szofer

5 letnia praktyka przeprowadza remonty motorów szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 408

Kucharka

samodzielną z dobrem gotowaniem pieczeniem ciast zaprawiajem konserw poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 407

Prania

poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 629

Ogrodnik

starszy samotny z długoletnią praktyką szuka posady od 1. 4. 32 w majątku lub w jakimkolwiek zakładzie, wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 420

Dziewczyna

dobra uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od 15. 3. lub 1. 4. 1932. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 38 417

Poszukuję

posługi lub jakiej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 633

Służąca

do prac domowych z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 539

Pracznia

czysta sumienna szuka prania Oferty Kurjer Poznański zdw 38 541

Panna

inteligentna, młoda sympatyczna, nawskróś uczciwa i sumienna, wzorowa czysta, z dobrej rodziny, polecana pierwszorzędnie, oraz dobra praktyka i szycie szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 543

Dziewczyna

poszukuje posady za spanie. — Oferty Kurjer Poznański zdw 38 571

Dziewczyna

gotowaniem, praniem, dobrymi świadectwami 2 osoby zaraz — Szwajcarska 22, m. 18, zdw 35 179

Krawcowa

domowa poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 38 485

Leśniczy

20 lat praktyki, dobry fachowiec, specjalność szkółki i wyszczerzenie poszukuje odpowiedniej posady samodzielną lub pod dyspozycję Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 494

Zarządczyni - gospodyni

inteligentna, dobrej preencji — średniej lat siła pensjonatowo-hotelowa długoletnia praktyka w kraju i zagranicą, pierwszorzędne świadectwa, gruntowna znajomość kuchni, poszukuje posady do zakładu leczniczego pensjonatu hotelu itp. miejscowości obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 479

Ogrodnik

kawaler, obeznany swym zawodem, w obsłudze domowej, portierstwie, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 4834

Operator kinowy

posada obejmie od zaraz Warunki według umowy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 38 570

Dziewczyna

do wszystkiego z dobrą świadectwami najchętniej gdzie są dzieci szuka posady od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 651

Dziewczyna

uczciwa pracowita z bardzo dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 661

Uczniwa

pracznia szuka prania. Św. Marcina 64 mieszkanie 36. zdw 38 663

Gospodarz

samotny szuka posady z gwarancją poczawszy od 6000 m. Adres Kurjer Poznański zdw 38 667

Pomocnik

fryzjerski poszukuje posady — miejscowości obojętne. I. Kasprzak Zerków pow. Jarocin zdw 38 717

Francuzka

rodowita z dobrą referencją, szuka posady do młodszych dzieci najchętniej na wsi. Oferty proszę zwrócić pod adres. E. Laminé, Doruchów, pow. Ostrzeszów, zdw 38 697

Młynarz

kawaler, kilkoletnia praktyka poszukuje posady, również obeznany obsługą motoru spalinowego i Diesla. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 716

Uczniwa

sumienna, samodzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 597

Dziewczyna

uczniwa zaufana z długoletnimi świadectwami, z gotowaniem poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański rw 4895

Pokojuowa

z sztywnym pracownikiem, cokolwiek gotowaniem poszukuje miejsc. Oferty Kurjer Poznański zdw 38 700

Posługaczka

szuka posługi na łóżeczku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 38 732

Dziewczyna

z prowincji, w średnim wieku poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 680

Dziewczyna

z małego miasteczka, w średnim wieku poszukuje posady, najchętniej do starszego państwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 38 681

Uczeń ogrodnicy

lat 17, poszukuje posady całym wyuczenia się ogrodnictwa. Jan Babala, Lubosina, pow. Szamotuły, zdw 38 607

Czeladnik

piekarski poszukuje posady zaraz lub później. — Adresować: Przemysław, Drzeczko, pow. Leszno, poczta Osieczna, zdw 38 711

Mistrz

piekarski, samotny, poszukuje pracy zaraz lub później. Agencja Kurjera Poznańskiego. Pleszew, zdw 38 293

23 WOLNE MIEJSCA**Gospodyni**

znająca wykonywać kuchnię, potrzebna. Zgłoszenia z opisem świadectw przyjmie Majętność Uchorowo pow. Oborniki Pw 11 517-10-122

8 złotych

dzienne otrzymują współpracownicy w każdej miejscowości przy łatwej pracy domowej. Przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego Gdynia-Port skrytka pocztowa 4 nw 9 087

Poważna Firma

przyjmie kilku inteligentnych i energicznych panów

do pracy zewnętrznej na miasto i prowincję. Nowy bezkonkurencyjny artykuł niezależny od stosunków ogólnych. Konjunktura, bo każda rodzina jest interesowana. Wiadomości fachowe niewymagane, krótkie wykształcenie bezpłatne. Zgłoszenia osobiste z dokumentami ul. Pocztowa 31a, wysoki parter mieszkanie 4 — wtorek od godz. 10-13 i 16-18. Środa od 9-13 i 15-17. Pw 11 554-11-18

Podróżujących

poszukuje Drukarnia Sibińskiego Piaskowa 3 zdw 38 457

Pożądana

kobieta która chciałaby pracować pranie sprzątanie pokoi. Fredry 4 II. zdw 38 307

Fryzjerski

pomocnik dobra siła na stałe. — Kanałowa 3 dw 3028

Pomocnik

fryzjerski młodszy od zaraz. — Adres Kurjer Pozn. zdw 38 721

Uczeń

krawiecki może się zgłosić. — Adamczewski, Niegolewskich 6, zdw 38 526

Samodzielną

służącą z gotowaniem praniem do wszystkiego. Wielkie Garbary 21 m. 5 zdw 38 517

Chłopak

starszy do roznoszenia towaru potrzebny. Adres poda Kurjer Poznański zdw 38 520

Posługaczka

młodsza praniem z Jeżyc potrzebna Poznańska 37, mieszkanie 6. zdw 38 477

Potrzebna

zaraz kucharka bardzo dobrem gotowaniem oraz dziewczyna czysta i predka do wszystkiego. Zgłoszenia po południu od 4 godz. ul. Fr. Ratajczaka 37 I piętro m. 1 zdw 38 487

Potrzebna

służąca Ryś Wodna 17 18. Zgłoszenia 5-7 zdw 38 490

Ekspedjentka

branży kolonijnej może się zgłosić. Skład maki Półwiejska 9a zdw 38 494

Dziewczyna

słaba, predka, Grobla 1b mieszkanie 5. zdw 38 551

Fryzjerka

dzielna lub fryzjer damski na stałe potrzebny. Aleje Marcinkowskiego 15 zdw 38 537